

# **ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM**

**ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY BOSKOVICE,  
příspěvkové organizace**

**ZUŠ Boskovice:  
škola motivace, realizace,  
obohacení a tvoření**

## Obsah

|  |    |
|--|----|
| 1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE .....  | 4  |
| 2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY .....                                      | 5  |
| 2.1 Počet oborů, velikost.....                                     | 5  |
| 2.2 Historie a současnost.....                                     | 5  |
| 2.3 Charakteristika pedagogického sboru .....                      | 6  |
| 2.4 Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce ..... | 6  |
| 2.5 Vybavení školy a její podmínky .....                           | 7  |
| 3 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE .....                                 | 8  |
| 3.1 Zaměření školy .....   | 8  |
| 3.2 Vize školy.....  | 8  |
| 4 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE .....                            | 9  |
| 5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH UMĚLECKÝCH OBORŮ .....                          | 10 |
| 5.1 Hudební obor .....   | 10 |
| 5.1.1 Přípravné studium .....                                      | 10 |
| 5.1.2 Studijní zaměření – Hra na klavír .....                      | 12 |
| 5.1.3 Studijní zaměření – Hra na klávesy .....                     | 15 |
| 5.1.4 Studijní zaměření – Hra na cembalo .....                     | 19 |
| 5.1.5 Studijní zaměření – Hra na varhany .....                     | 22 |
| 5.1.6 Studijní zaměření – Hra na housle .....                      | 24 |
| 5.1.7 Studijní zaměření – Hra na violu.....                        | 27 |
| 5.1.8 Studijní zaměření – Hra na violoncello .....                 | 30 |
| 5.1.9 Studijní zaměření – Hra na kontrabas .....                   | 33 |
| 5.1.10 Studijní zaměření – Hra na zobcovou flétnu .....            | 37 |
| 5.1.11 Studijní zaměření – Hra na příčnou flétnu .....             | 40 |
| 5.1.12 Studijní zaměření – Hra na hoboj.....                       | 43 |
| 5.1.13 Studijní zaměření – Hra na klarinet .....                   | 46 |
| 5.1.14 Studijní zaměření – Hra na fagot.....                       | 49 |
| 5.1.15 Studijní zaměření – Hra na saxofon .....                    | 52 |
| 5.1.16 Studijní zaměření – Hra na trubku.....                      | 55 |
| 5.1.17 Studijní zaměření – Hra na lesní roh .....                  | 58 |
| 5.1.18 Studijní zaměření – Hra na baskřídlovku .....               | 61 |
| 5.1.19 Studijní zaměření – Hra na pozoun .....                     | 63 |
| 5.1.20 Studijní zaměření – Hra na tubu.....                        | 66 |
| 5.1.21 Studijní zaměření – Hra na kytaru .....                     | 69 |
| 5.1.22 Studijní zaměření – Hra na elektrickou kytaru .....         | 72 |

|        |  |     |
|--------|--|-----|
| 5.1.23 | Studijní zaměření – Hra na mandolínu .....                         | 76  |
| 5.1.24 | Studijní zaměření – Hra na basovou kytaru.....                     | 79  |
| 5.1.25 | Studijní zaměření – Hra na bicí nástroje.....                      | 82  |
| 5.1.26 | Studijní zaměření – Sólový zpěv .....                              | 85  |
| 5.1.27 | Studijní zaměření – Hra na akordeon .....                          | 88  |
| 5.1.28 | Hudební nauka.....   | 92  |
| 5.1.29 | Instrumentální nebo sborové praktikum.....                         | 94  |
| 5.2    | Výtvarný obor .....  | 95  |
| 5.2.1  | Přípravné studium .....  | 96  |
| 5.2.2  | Studijní zaměření – Výtvarná tvorba.....                           | 96  |
| 5.2.3  | Studijní zaměření – Výtvarná tvorba se zaměřením na keramiku ..... | 99  |
| 5.2.4  | Recepce a reflexe výtvarného umění .....                           | 103 |
| 5.3    | Taneční obor .....   | 104 |
| 5.3.1  | Přípravné studium .....  | 105 |
| 5.3.2  | Studijní zaměření – Taneční tvorba.....                            | 105 |
| 5.3.3  | Recepce a reflexe tanečního umění.....                             | 108 |
| 5.4    | Literárně-dramatický obor.....                                     | 109 |
| 5.4.1  | Přípravné studium .....  | 109 |
| 5.4.2  | Studijní zaměření – Divadelní improvizace.....                     | 109 |
| 5.4.3  | Studium pro dospělé .....  | 114 |
| 6      | ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI.....  | 115 |
| 7      | VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMORÁDNĚ NADANÝCH .....                           | 116 |
| 8      | HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY.....                      | 117 |
| 8.1    | Zásady a způsob hodnocení žáků.....                                | 117 |
| 8.2    | Oblasti vlastního hodnocení školy .....                            | 118 |

# 1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

## **Název ŠVP:**

Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Boskovice, příspěvkové organizace,  
Náměstí 9. května č. 7, Boskovice

**ZUŠ Boskovice: škola motivace, realizace, obohacení a tvoření**

**Předkladatel:** Základní umělecká škola Boskovice, příspěvková organizace

Nám. 9. května 7, 680 01 Boskovice

IČO: 00839680

Ředitel(ka) školy: Stanislava Matušková

Telefon: 516 452 250

E-mail: [posta@zusboskovice.cz](mailto:posta@zusboskovice.cz)

web: <http://www.zusboskovice.cz>

**Zřizovatel:** Jihomoravský kraj

Brno, Žerotínovo náměstí 3/5, PSČ 601 82

IČ zřizovatele: 70888337

Telefon: 541 651 111

E-mail: [podatelna@kr-jihomoravsky.cz](mailto:podatelna@kr-jihomoravsky.cz)

**Schváleno pedagogickou radou dne:**

**Platnost dokumentu od 1. 9. 2016**

## 2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

### 2.1 Počet oborů, velikost

Základní umělecká škola v Boskovicích je čtyř oborovou školou, která vychovává a vzdělává děti a studenty v oblasti hudební, výtvarné, taneční a dramatické. Pro děti od 5 let škola organizuje dvouleté přípravné studium, dále pak podle věku studium I. stupně, II. stupně a studium pro dospělé. Výuka probíhá v budově na náměstí 9. května v Boskovicích a na čtyřech místech poskytovaného vzdělávání: v Lysicích, Černovicích, Kunštátě a ve Svitávce. Škola zaměstnává přibližně 40 zaměstnanců, kapacita školy je 770 žáků.

### 2.2 Historie a současnost

Historie boskovické ZUŠ se datuje od roku 1945, kdy v ulici B. Smetany zásluhou Karla Mareše a Františka Lindy vznikla Městská hudební škola.

Prvním ředitelem hudební školy se stal František Linda, o dva roky později nastoupil na jeho místo Stanislav Dokoupil.

Na počátku padesátých let byl ve škole zaveden taneční obor.

Zatímco v prvním roce vzniku hudební školy tuto instituci navštěvovalo 54 žáků, na počátku padesátých let to bylo již dvě stě šedesát žáků. Škola se přemístila na boskovické náměstí. V této době je hudební škola již státní institucí a vede ji ředitelka Helena Pávišová. Vznikají pobočky školy v několika místech regionu a časem se některé z nich osamostatňují.

Ve školním roce 1960/61, již pod vedením nového ředitele Františka Hlaváčka, se škola stěhuje do budovy na náměstí 9. května, do objektu, který jí slouží jako základna vyučovacího procesu i v současnosti.

V roce 1965 zahajuje svou činnost výtvarný obor.

Do roku 1990 nese škola název „Lidová škola umění“ a v tomto roce se z ní stává „Základní umělecká škola“. Do funkce ředitele nastupuje Zdeněk Jindra. Počet žáků se v této době pohybuje kolem 650 a pedagogický sbor se rozšiřuje na 27 učitelů.

Ve školním roce 1992/93 ke třem stávajícím oborům (hudební, taneční a výtvarný) přibyl obor literárně-dramatická výchova.

1.8.2012 nastoupila do funkce ředitelky ZUŠ Stanislava Matušková.

V současné době má škola více než sedm stovek žáků. Své stěžejní pracoviště má v budově na náměstí 9. května v Boskovicích. K ZUŠ patří i detašované pracoviště v Lysicích, v Kunštátě n. Mor., ve Svitávce a Černovicích, kde je vyučován pouze hudební obor. Kapacita hudebního oboru je 530, výtvarného 165, tanečního 55, LDO 20 žáků.

Škola na náměstí 9. května je dobře vybavena. Disponuje koncertním sálem, nahrávacím studiem, učebnou souborové hry, tanečním sálem. Na detašovaných pracovištích probíhá výuka ve vyčleněných třídách místních základních škol, ve Svitávce v budově Obecního úřadu.

Škola disponuje sbírkou nástrojů, které v případě potřeby může na přechodnou dobu zapůjčit žákům (jedná se především o strunné a dechové nástroje). Škola dbá na modernizaci výuky (vybavování novými nástroji, obohacování knihovny odbornou literaturou, inovováním sbírky notovin apod.).

Silnou devízou školy je její silná angažovanost v kulturně-společenském dění města a celého mikroregionu. Škola spolupracuje s Městským kulturním střediskem Boskovice, s Městem Boskovice a řadou dalších subjektů v regionu (domov důchodců, nemocnice). Spolupracuje se všemi stupni škol: mateřskou (keramické dílny, vystoupení pro děti), základní (výchové koncerty), střední (koncerty, společná vystoupení, zajišťování programů pro akce těchto škol – např. vyřazování absolventů atd.)

K základním aktivitám školy, kterými se prezentuje vůči veřejnosti, patří veřejné celoškolské koncerty pořádané mimo budovu školy, ale také žákovské a třídní koncerty v sále školy, vystoupení tanečního oboru, výstavy a vystoupení LDO.

### **2.3 Charakteristika pedagogického sboru**

Pedagogický sbor je s ohledem na věkovou strukturu perspektivní. Škola zaměstnává téměř čtyřicet pedagogů na celý i částečný úvazek. Zastoupení žen a mužů v pedagogickém sboru je vyvážené - ženy mezi pedagogy mírně převládají.

Nejvíce pedagogů vyučuje hru na nástroj, neboť hudební obor tvoří více než dvě třetiny kapacity školy. Výtvarný obor reprezentují dva pedagogové, taneční obor vyučuje jeden pedagog, stejně tak i LDO.

Učitelé se systematicky zapojují do dalšího vzdělávání. Více než polovina pedagogů jsou výkonní umělci.

### **2.4 Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce**

Škola velmi úzce spolupracuje s kulturními subjekty v Boskovicích. Komorní tělesa, orchestry i sbor zaštiťují kulturně-společenské akce ve spolupráci s KZMB a Městem Boskovice: oslavy svátků, výročí, spoluorganizují Vánoční koncerty, Rozsvěcení vánočního stromu, Pochod za Mikulášem, Vánoční jarmark, Zahájení turistické sezóny apod.

Žáci školy a pedagogové vystupují na vernisážích výstav a spoluúčinkují rovněž na koncertech českých umělců.

Škola prostřednictvím Spolku na podporu ZUŠ Boskovice zahájila spolupráci se zahraničními partnery.

## **2.5 Vybavení školy a její podmínky**

Hlavní zázemí školy představuje budova ZUŠ na náměstí 9. května v Boskovicích. Zde jsou vyhovující podmínky pro individuální výuku. Kolektivní a skupinové výuce slouží prostorná třída pro výuku hudební teorie, učebna souborové hry, kde se nachází školní nahrávací studio.

Výtvarný obor má k dispozici dvě učebny, jednu místnost sloužící jako sklad pomůcek a materiálů. Učebnám jsou k dispozici dva hrnčířské kruhy, keramická pec.

Taneční obor se vyučuje na tanečním sále se zrcadly, artefolem. Je vybaven tyčemi, gymnastickým kobercem, hudební aparaturou, el. klávesy, PC a WI-FI. O sál se taneční obor dělí s literárně – dramatickým oborem.

Nástrojové vybavení je udržováno a pravidelně inovováno.

## **3 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE**

### **3.1 Zaměření školy**

Škola se úzce neprofiluje, poskytuje všeobecnou vzdělávací nabídku (v rámci svého esteticko-výchovného a uměleckého působení).

Organizuje výchovně-vzdělávací proces tak, aby žáci, v případě svého zájmu, mohli být vyučováni i v několika studijních zaměřeních současně.

Typická pro školu je její propojenost s kulturně-spoločenským děním ve městě a nejbližším okolí.

### **3.2 Vize školy**

Škola bude představovat pilíř kulturního dění ve městě a v celém mikroregionu.

Škola všemi čtyřmi obory bude fungovat jako prostředek i prostředník utváření esteticko-výchovných a uměleckých kvalit dětí a mládeže nejen na Boskovicku.

Škola bude pro žáky i zaměstnance školou seberealizace.

Škola bude institucí zdravou, podnětnou, otevřenou, tvořivou a pružnou.

Škola bude stavět na syntéze, komunikaci a spolupráci všech svých oborů.

Škola bude místem, kam se budou bývalí žáci rádi a často vracet.



## 4 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

### Strategie pro kompetenci k umělecké komunikaci

- přizpůsobujeme se individuálním schopnostem žáka
- poskytujeme prostor pro individuální projev i kolektivní práci
- vedeme žáky k chápání souvislostí (historických, společensko-vědních, kulturních)
- vytváříme podmínky pro diskuzi, pro rozbor a interpretaci (nejen) žákova výkonu, pro názory
- systematicky rozvíjíme dle individuálních schopností žáka vědomosti a dovednosti, které danému žákovi umožňují samostatně volit a užívat prostředky pro umělecké vyjádření

### Strategie pro kompetenci osobnostně sociální

- vedeme žáky k pravidelné, soustavné a systematické přípravě
- vedeme žáky k situaci adekvátnímu chování, vystupování, oblečení, projevu
- spolupracujeme s žákem, rodiči, veřejností
- vytváříme prostor pro svébytný projev prostřednictvím uměleckých činností
- zapojujeme žáky do společných činností, projektů, společného tvoření

### Strategie pro kompetenci kulturní

- poskytujeme žákovi dle jeho schopností možnost aktivního zapojení do dění ve škole, ve městě a v regionu
- iniciujeme a podporujeme žákův zájem o společenské, kulturní a umělecké dění na úrovni města, regionu, kraje a dále
- účastníme se společně s žáky vystoupení profesionálních i amatérských umělců
- učitel rozvíjí umělecký vkus prostřednictvím výuky, interních, veřejných a mimoškolních akcí
- učitel jde příkladem: má přehled o dění, účastní se pestré škály akcí, je široce zaměřen

## 5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH UMĚLECKÝCH OBORŮ

### 5.1 Hudební obor

Výuka dechových nástrojů (příčná flétna, hoboj, klarinet, saxofon, fagot, lesní roh, trubka, baskřídlovka, pozoun, tuba) probíhá následovně:

- žák, který nemůže z důvodu nezralosti tělesné či mentální hrát na konkrétní dechový nástroj od počátku studia, plní osnovy studia hry na zobcovou flétnu
- o přechodu na nástroj daného studijního zaměření rozhodne třídní učitel na základě vyspělosti, zralosti žáka a. výsledku komisionální zkoušky
- žák začíná plnit osnovy daného nástroje od ročníku, který odpovídá jeho schopnostem, dovednostem, tělesnému a mentálnímu vývoji

Stejným způsobem je koncipována výuka na elektrickou a basovou kytaru s tím, že:

- žák, který nemůže z důvodu nezralosti tělesné či mentální hrát na konkrétní strunný nástroj od počátku studia, plní osnovy studia hry na kytaru

#### 5.1.1 Přípravné studium

Přípravné studium pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru je koncipováno jako jednoleté (pro děti od šesti let) i dvouleté (pro děti od pěti let). Sestává z předmětu **přípravná hudební nauka**, vyučovaného kolektivně a z předmětu **Příprava ke hře na nástroj nebo příprava ke zpěvu**, vyučovaného ve skupinkách.

Smyslem přípravného studia je aktivizace dětské zvědavosti a odborné vedení dítěte v elementárních hudebně-pohybových činnostech.

V rámci přípravné hudební výchovy dochází pomocí herních činností ke zjišťování hudebnosti dětí, která je následovně rozvíjena. Současně je rozvíjena motivace žáků k aktivnímu provozování hudby. Důraz je kladen na rozvíjení rytmických schopností, vzájemné vnímání a především hlasovou výchovu.

#### I. STUPEŇ:

##### Učební plán – varianta A. Délka studia 1 rok

|   | 1. pololetí | 2. pololetí |
|---|-------------|-------------|
| Přípravná hudební nauka                           | 2           | 1           |
| Příprava ke hře na nástroj nebo příprava ke zpěvu |             | 1           |

Ve druhém roce studia organizace výuky podle varianty B

### **Učební plán – varianta B. Délka studia 1 – 2 roky**

|   | 1. pololetí | 2. pololetí |
|---|-------------|-------------|
| Přípravná hudební nauka                           | 1           | 1           |
| Příprava ke hře na nástroj nebo příprava ke zpěvu | 1           | 1           |

Podle individuální potřeby mohou žáci kombinovat různé varianty přípravného studia a to na základě schválení ředitele školy.

Způsob organizace přípravného studia pro daný školní rok stanoví ředitel školy.

### **Učební osnovy vyučovacích předmětů:**

#### **Vyučovací předmět – Přípravná hudební nauka**

Žák:

- zpívá čistě v rozsahu  $c_1 - g_1$
- intonuje (dle svých možností) sekundové a terciové postupy aplikované na lidových písních
- reaguje pohybem na dvoudobé a třídobé metrum, dynamické a tempové změny, hraje na těžkou a lehkou dobu
- správně drží a využívá nástroje Orffova instrumentáře k doprovodné hře
- zahraje na Orffovy nástroje elementární rytmickou linku (předehranou učitelem, zapsanou na tabuli
- reaguje na dirigentské gesto učitele
- orientuje se v jednoduchém notovém zápisu
- pozná a pojmenuje běžně používané hudební nástroje

#### **Vyučovací předmět – Příprava ke hře na nástroj nebo příprava ke zpěvu**

Žák:

- popíše jednoduše nástroj a orientuje se na něm
- zná klíče, které ke hře/zpěvu potřebuje a notovou osnovu
- rozezná hluboké, vysoké a střední tóny, stejné tóny
- zahraje/zapívá jednoduchou písničku
- umí zahrát/zapívat rytmické říkadlo
- orientuje se v jednoduchém notovém zápisu
- správně používá nástroj/hlas
- zopakuje motiv po učiteli, umí zahrát/zapívat odpověď na otázku, nebo položit otázku

## II. STUPEŇ:

### Učební plán – jednoleté přípravné studium

|   | 1. pololetí | 2. pololetí |
|---|-------------|-------------|
| Příprava ke hře na nástroj nebo příprava ke zpěvu | 1           | 1           |

Jednoleté přípravné studium II. stupně je určeno žákům, kteří se začínají učit hře na nástroj nebo zpěvu. V průběhu roku si žáci osvojí základy hry na nástroj a získají teoretické znalosti z hudební nauky v takovém rozsahu, aby byli schopni plnit učební osnovy II stupně vzhledem ke svým individuálním možnostem, schopnostem a dovednostem.

### Učební osnovy vyučovacích předmětů:

#### **Vyučovací předmět – Příprava ke hře na nástroj nebo příprava ke zpěvu**

Žák:

- orientuje se bezpečně na nástroji
- správně používá nástroj
- ovládá nástroj s pocitem uvolnění
- osvojil si notopis v klíči (v klíčích), nutných ke hře
- používá dynamická a tempová označení
- podle svých možností zvládá hru z listu
- samostatně nastuduje jednoduchou skladbu
- zvládá základy hudební nauky

### **5.1.2 Studijní zaměření – Hra na klavír**

Klavír patří i v dnešní době k populárním nástrojům. Má velmi široký záběr. Uplatňuje se v sólové hře a jako doprovodný nástroj. Schopnost hry na klavír je vhodným východiskem pro hru na další nástroje. Klavír slouží výborně pro aplikaci hudební teorie. Hra na klavír je vítanou dovedností v řadě profesí – nejen uměleckých, ale rovněž např. v pedagogických. Je nedílnou součástí vzdělávání (a vzdělání) profesionálních hudebníků (např. dirigentů, skladatelů apod.) S hrou na tento nástroj je možné (a vhodné) začít v útlém věku – nemá pro malé dítě žádné omezení.

### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Hra na klavír                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |        |       |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |

## Učební osnovy vyučovacích předmětů:

### Vyučovací předmět - Hra na klavír

#### I. STUPEŇ:

##### 1. ročník

Žák:

- uvolněně sedí u nástroje
- postaví přirozeně ruku na klaviaturu, umí hrát oběma rukama současně
- orientuje se v jednoduchém notovém zápisu v rozsahu dvou oktáv (v houslovém a basovém klíči)
- používá základní úhozy: portamento, staccato, legato
- zná základní dynamická a tempová označení a využívá je při interpretaci
- zahraje jednoduchou skladbu či píseň z paměti
- zahraje lidovou píseň s jednoduchým doprovodem
- zahraje durovou stupnici každou rukou zvlášť

##### 2. ročník

Žák:

- zvládá hru v rychlejším tempu, dokáže hrát podklady a překlady palců
- zahraje durovou stupnici protipohybem od bílé klávesy
- zahraje akord s obraty k probíraným stupnicím zvlášť
- dokáže využívat při hře dynamické prvky
- doprovází píseň základními harmonickými funkcemi (T, D, S)
- využívá sluchu ke sluchové kontrole
- hraje crescendo a decrescendo
- zahraje z paměti přiměřenou skladbu

##### 3. ročník

Žák:

- **správně a uvolněně sedí u nástroje**
- **orientuje se v notovém zápisu, je schopen zahrát přiměřenou skladbu z listu**
- **zahraje durové stupnice od bílých kláves protipohybem**
- **zahraje alespoň tři mollové stupnice zvlášť**
- **zahraje akord s obraty k probíraným stupnicím dohromady**
- **uvědoměle pracuje s rytmem**
- **zahraje z paměti skladbu odpovídající jeho výrazovým a technickým dovednostem**
- **použije jednoduchý pedál podle pokynů učitele nebo dle grafického záznamu se sluchovou kontrolou**

#### 4. ročník

Žák:

- zvládá hru stupnic dur a moll s akordy v protipohybu i rovném pohybu na bílých klávesách
- uvědoměle používá dynamická označení
- dbá na kvalitu a zpěvnost tónu
- pedalizuje pomocí pedálu současného a synkopického
- orientuje se ve hře z listu na úrovni 1. ročníku
- umí zahrát jednoduché ozdoby
- doprovodí melodii podle sluchu s použitím alespoň T, D
- hraje čtyřručně
- zapojuje se do komorní hry

#### 5. ročník

Žák:

- hraje stupnice dur a moll od bílých kláves i kombinovaně
- hraje z listu jednoduché skladbičky
- interpretuje přednesovou skladbu
- zahraje polyfonní skladbu
- realizuje zvládnuté technické dovednosti při interpretaci skladeb
- v doprovodech písní používá základní harmonické funkce a jednoduché figurace
- zvládá souhru při čtyřruční hře
- praktikuje komorní hru

#### 6. ročník

Žák:

- umí zahrát chromatickou stupnici zvlášť, kombinovaně stupnice dur a moll, akord čtyřhlasý s obraty zvlášť (případně D<sub>7</sub>)
- rozlišuje různé hudební styly
- využívá při hře dynamiku, melodické ozdoby, agogiku
- analyzuje obsah, charakter či náladu skladby a dle toho koriguje hru
- zahraje základní ozdoby – obal, nátryl, mordent, trylek
- umí si vybrat skladbu podle svých technických a výrazových schopností
- nastuduje skladbu dle svých možností z paměti
- je schopen souhry ve čtyřruční nebo komorní hře

#### 7. ročník

Žák:

- **používá své znalosti, dovednosti a návyky technické, výrazové, včetně pedalizace k vyjádření hudebního sdělení skladby**
- **zná základní hudební jazyk a dokáže v něm komunikovat, využívá zvukové možnosti nástroje**
- **umí zahrát z paměti skladbu přiměřenou technickým a výrazovým možnostem**
- **zahraje z paměti přiměřeně obtížnou skladbu i před publikem**
- **nastuduje skladby různých hudebních období (včetně baroka a klasicismu)**
- **zahraje z listu**
- **hraje kombinovaně stupnice a velký rozklad akordu zvlášť**

- používá melodické ozdoby
- nastuduje se spolužákem (ky)/učitelem čtyřruční nebo komorní skladbu

## II. STUPEŇ:

### 1. ročník

Žák:

- využívá při hře získané technické a výrazové dovednosti, propojuje získané znalosti a dovednosti k vyjádření charakteru skladby a k vyjádření svých představ
- samostatně rozebere, nastuduje skladbu
- sluchově kontroluje svou hru (i pedalizaci), dbá na kultivovanost projevu
- hraje všechny stupnice kombinovaně a velký rozklad akordů dohromady
- u hry technických skladeb dokáže zvolit postup nácvičku (např. rytmické varianty, artikulaci apod.)
- zapojuje se do hry v duu (čtyřručně, na dva klavíry) nebo v komorní sestavě

### 2. ročník

Žák:

- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých období a stylů
- rozlišuje charakteristické znaky různých období
- umí používat dynamická a tempová označení, artikulaci a frázování při interpretaci
- zahraje z listu přiměřeně obtížnou skladbu
- aktivně přistupuje k čtyřruční a komorní hře

### 3. ročník

Žák:

- nastuduje skladby odlišného charakteru z paměti
- dokáže uvést příklady skladeb významných skladatelů různých období a žánrů
- samostatně si dokáže vybrat skladbu, analyzuje a nastuduje skladbu
- vhodně doprovodí píseň, je schopen improvizace
- respektuje základní pravidla interpretace skladby
- hraje v duu (čtyřručně, na dva klavíry) nebo v komorní sestavě

### 4. ročník

Žák:

- prezentuje se hrou na veřejnosti
- dokáže formulovat svůj názor a obhájit jej
- počíná si kultivovaně a elegantně, respektuje pravidla slušného chování
- uplatní své znalosti a dovednosti při vytváření improvizovaných doprovodů písní
- je samostatný při hře v duu (v komorní hře)

#### 5.1.3 Studijní zaměření – Hra na klávesy

EKN je moderní, současný a víceúčelový hudební nástroj. Poskytuje bohatou nabídku uplatnění. Na tomto nástroji lze uplatnit prvky klavírní i varhanní hry. Lze ho použít

při doprovodech zpěvu, sólového nástroje, nebo jako součást jakéhokoliv orchestru, ale také jako samostatný sólový nástroj. EKN napodobuje sólové nástroje, ale užitím doprovodné sekce nám umožní napodobit ansámblovou hru. Ve své podstatě je tento nástroj určen pro uplatnění zejména v moderní populární hudbě.

Hře na klávesy se vyučuje individuálně nebo ve skupině maximálně čtyř žáků.

### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Hra na klávesy                        | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |        |       |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |

### Učební osnovy vyučovacích předmětů:

#### **Vyučovací předmět – Hra na klávesy**

V rámci předmětu Hra na klávesy žák hraje jak na klávesový nástroj, tak na klavír.

#### **I. STUPEŇ:**

##### **1. ročník**

Žák:

- zahraje durovou stupnici každou rukou zvlášť
- uvolněně sedí u nástroje
- postaví přirozeně ruku na klaviaturu
- orientuje se v jednoduchém notovém zápisu v rozsahu dvou oktáv (v houslovém a basovém klíči)
- používá základní úhozy: portamento, staccato, legato
- zahraje jednoduchou skladbu či píseň z paměti
- seznamuje se s doprovodem lehkých skladeb (levou rukou v režimu CHORD)

##### **2. ročník**

Žák:

- zahraje durovou stupnici protipohybem od bílé klávesy
- zahraje akord s obraty k probíraným stupnicím zvlášť
- správně a uvolněně sedí u nástroje
- zvládá základní obsluhu nástroje
- ovládá doprovod lehkých skladeb (levou rukou v režimu CHORD)
- zahraje píseň s doprovodem základních harmonických funkcí - T, D, S

##### **3. ročník**

Žák:

- **zahraje durové stupnice od bílých kláves protipohybem**
- **zahraje alespoň tři mollové stupnice zvlášť**



- zahraje akord s obraty k probíraným stupnicím dohromady
- využívá při hře dosud získané základní návyky a dovednosti (sezení u nástroje, postavení rukou, orientace na nástroji) a základní technické prvky (základní úhozy)
- zahraje z paměti jednoduchou skladbu
- dokáže samostatně pracovat se základními funkcemi nástroje (ovládací prvky pro nastavení rytmu, zvuku,...) a umí je použít k doprovodu písně či jednoduché melodie
- podle zadaného taktu dokáže zvolit vhodný typ rytmického doprovodu (valčík, pochod apod.)
- zahraje skladby různého charakteru a různých žánrů

#### 4. ročník

Žák:

- hraje stupnice dur a moll od bílých kláves s akordy dohromady
- seznamuje se s polyfonními skladbami
- orientuje se ve hře z listu na úrovni 1. ročníku
- seznamuje se s jednoduchými ozdobami
- orientuje se ve 2/4, 3/4, 4/4
- použije jednoduchý pedál podle pokynů učitele nebo dle grafického záznamu se sluchovou kontrolou
- nastaví celkovou hlasitost, zvuk, doprovod, tempo, automat. předeheru i dohru
- hraje složitější rytmické prvky - latin, swing, ecc.
- postupně přechází na akordický doprovod levé ruky v režimu FINGERED a to ve snadnějších skladbách či písních
- zdokonaluje se v klavírní hře
- zapojuje se do komorní hry

#### 5. ročník

Žák:

- zvládá hru vybraných stupnic dur a moll v rovném pohybu přes dvě oktávy
- zahraje akordy s obraty k probíraným stupnicím dohromady
- umí se orientovat podle akordických značek
- učí se využívat rytmy a barvy tónů podle charakteru skladby
- zahraje přednesovou skladbu přiměřenou jeho technickým dovednostem a dokáže při hře využívat dynamické prvky
- doprovodí melodii podle sluchu s použitím alespoň T, D
- ovládá akordický doprovod v režimu FINGERED
- při hře využívá různé zvukové možnosti nástroje
- zvládá složitější hru v automatickém režimu (synchro, intro, fill in, ending)
- praktikuje komorní hru

#### 6. ročník

Žák:

- zvládá hru stupnic dur a moll s akordy v protipohybu i rovném pohybu na bílých klávesách

- využívá při hře dynamiku, melodické ozdoby, agogiku
- zahraje základní ozdoby - obal, nátryl, mordent, trylek
- nastuduje skladbu dle svých možností z paměti
- podle svých individuálních schopností hraje z listu.
- rozlišuje různé hudební styly
- rozšiřuje si znalosti dalších akordických značek
- ovládá funkci transpozice
- má již osvojeny znalosti o volbě vhodného rytmického doprovodu podle žánru dané skladby či písně
- je schopen souhry ve čtyřruční nebo komorní hře

## 7. ročník

Žák:

- **zvládá hru vybraných stupnic dur a moll v rovném pohybu nebo protipohybu**
- **zahraje akordy s obraty k probíraným stupnicím dohromady**
- **při hře využívá a propojuje všechny dosud získané dovednosti a návyky technické i výrazové, orientuje se v celém rozsahu klaviatury**
- **ovládá základní funkce daného nástroje, využívá jeho zvukové a technologické možnosti, propojuje získané technické i výrazové dovednosti při interpretaci**
- **hraje z listu**
- **používá melodické ozdoby**
- **využívá při hře pedál**
- **interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů**
- **orientuje se v hud. stylech (lid. hudba, pop, rock, jazz, country atd.)**
- **samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu**
- **dokáže samostatně pracovat s funkcemi automat. doprovodu (výběr vhodných rejstříků a rytmických doprovodů)- aktivně se zapojuje do hry v souboru, nebo je schopen uplatnit se při doprovodu jiného nástroje či zpěvu**

## II. STUPEŇ:

### 1. ročník - 3. ročník

Žák:

- zvládá hru vybraných stupnic dur a moll v rovném pohybu nebo protipohybu, dle možností kombinovaně, čtyřhlasý akord, dle možností velký rozklad
- využívá při hře získané technické a výrazové dovednosti, propojuje získané znalosti a dovednosti k vyjádření charakteru skladby a k vyjádření svých představ
- zahraje z listu přiměřeně obtížnou skladbu
- nastuduje skladby různých hudebních období (včetně baroka a klasicismu)
- aktivně přistupuje ke komorní hře
- interpretuje prostřednictvím EKN jemu dostupné skladby, přičemž svou interpretací respektuje obsah a formu díla
- ovládá práci s tónem, základy frázování a dále si rozvíjí svoji hudební paměť

- zahraje z paměti přiměřeně obtížnou skladbu
- ovládá prstovou techniku pravé i levé ruky v rámci svých motorických schopností
- je schopen souhry s jinými hudebními nástroji
- na základě svých schopností se začleňuje do hry v duu, komorní nebo souborové hry

#### 4. ročník

Žák:

- je schopen předvést na vybrané skladbě interpretační dovednosti s důrazem na rytmickou, harmonickou a melodickou přesnost provedení
- ovládá pokročilé funkce nástroje a využívá jeho zvukové a technické možnosti
- ovládá správný výběr zvukových rejstříků a jejich kombinace
- předvede hru složitějších rytmických úseků a hru složitějších akordů
- uplatní své znalosti a dovednosti při vytváření improvizovaných doprovodů písní
- zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z listu
- podle individuálních schopností zahraje z paměti vybrané přednesové skladby
- zahraje klavírní skladby různého období
- profiluje se podle svého zájmu a preferencí - využívá své zkušenosti v neprofesionální umělecké praxi a je schopen se profilovat ve zvoleném žánru
- je samostatný při hře v duu (v komorní, souborové hře)

#### 5.1.4 Studijní zaměření – Hra na cembalo

##### Vyučovací předmět

Obor hra na cembalo umožňuje žákům seznámit se s rozsáhlým repertoárem hudby období zejména renesance a baroka. Cembalo je klávesový nástroj, který tvoří tón drnknutím plektra o strunu. Způsob hry je poněkud odlišný od jiných klávesových nástrojů, je nástrojem sólovým i souborovým. Nejvýznamnější využití tohoto nástroje bývá v komorní hudbě, tříbí hudební vkus, rozvíjí představivost a podněcuje kreativitu.

##### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Hra na cembalo                        | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |        |       |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |

## I. STUPEŇ:

### 1. - 3. ročník - viz klavír

#### 4. ročník

Žák:

- seznamuje se s nástrojem
- dodržuje základní pianistické návyky - správné sezení u cembala, držení těla, rukou i postavení prstů, uvolnění hracího aparátu, koordinace rukou
- předvede správné postavení ruky a správný cembalový úhoz
- prokáže schopnost hry na celé klaviatuře (menší rozsah, jiná menzura kláves, odlišná barva a materiál kláves)
- zahraje durové i mollové stupnice a akordy rovným pohybem dohromady
- hraje akordy arpeggio
- zahraje jednoduché melodické ozdoby
- zahraje etudy (jiná technická cvičení vhodná pro hru na cembalo) i přednesové skladby s odpovídajícím výrazem
- orientuje se ve hře z listu na úrovni 1. ročníku
- zahraje jednoduchou skladbu z paměti
- zapojuje se do komorní hry

#### 5. ročník

Žák:

- zvládá hru vybraných stupnic dur a moll v rovném pohybu přes dvě oktávy
- zahraje akordy s obraty k probíraným stupnicím dohromady
- realizuje zvládnuté technické dovednosti při interpretaci skladeb
- věnuje se více hře polyfonních skladeb
- seznamuje se s registrací
- vysvětlí základní rozdíl mezi klavírním a cembalovým úhozem a jeho tvorbou
- dodržuje uvolnění hracího aparátu, zpevní špičky prstů, obohatí drobnou prstovou techniku, propojí pohotovost a vyrovnanost prstových běhů
- seznamuje se s druhem úhozu při klávesách
- pedalizuje pomocí pedálu současného a synkopického
- sluchem kontroluje kvalitu zvuku

#### 6. ročník

Žák:

- zvládá hru stupnic dur a moll s akordy v protipohybu i rovném pohybu na bílých klávesách
- rozšiřuje si znalosti melodických ozdob
- věnuje se jinému způsobu artikulace - frázování
- prokáže znalost svých cembalistických návyků a dovednosti interpretací skladeb všech stylových období se zvláštním důrazem na interpretaci barokní a klasicistní hudby
- prokáže znalost kvality cembalového tónu, vyjadřuje charakter a náladu skladby
- použije vhodné registrování
- zahraje písně s doprovodem podle sluchu i akordových značek
- zdokonalí své metroritmické citění
- popíše základní principy artikulace

- nastuduje skladbu dle svých možností z paměti
- předvede hru z listu
- zahraje skladbu s jiným nástrojem či zpěvem a dodrží pravidla komorní hry

## 7. ročník

Žák:

- **používá své znalosti, dovednosti a návyky technické a výrazové k vyjádření hudebního sdělení skladby**
- **vysvětlí rozdíl mezi italským a francouzským typem nástroje a hudebním stylem**
- **nastuduje skladby různých hudebních období, zejména baroka**
- **vystihne charakter skladby a zvolí k tomu vhodné výrazové prostředky**
- **seznamuje se s basse continuo**
- **samostatně navrhne a použije přechod mezi manuály**
- **zahraje stupnice a akordy v možnostech daných rozsahu klaviatury cembala**
- **prokáže znalost základní klavírní a cembalové literatury**
- **vysvětlí použití melodických ozdob ve skladbě**
- **vhodně použije arpeggia**
- **vypracuje základní registraci s ohledem na dynamiku**
- **prakticky uplatní získané dovednosti při hře z listu, doprovodu, komorní hře a improvizaci**

## II. STUPEŇ:

### 1. ročník

Žák:

- při reprodukci skladeb dodržuje zásady správné interpretace na základě daných schopností a získaných dovedností
- respektuje a uplatní charakteristické rysy jednotlivých slohových období se zvláštním důrazem na interpretaci barokní a klasicistní hudby a při hře využije znalosti vyjadřovacích charakteristik daných pro dané stylové školy (např. Francie, Itálie, Anglie...)
- interpretuje cvičení s barokním prstokladem
- učí se dobovému frázování
- seznamuje se se specifickými formami v cembalové literatuře
- hraje dvojhlasá cvičení různé artikulace
- zahraje jednoduchou kadenci od všech bílých kláves
- zvolí vhodné přechody mezi manuály podle individuálních schopností

### 2. ročník

Žák:

- uvědomuje si frázování
- hraje kadence v různých tóninách
- zná druhy ozdob a způsob jejich zápisu
- seznamuje se s generálbasem
- interpretuje náročnější skladby barokního období

- vypracuje dynamiku pomocí vhodně zvolených rejstříků (registrace, artiklace)
- vybere vhodnou variantu nácviku technických pasáží ve skladbě
- uplatní základní znalosti ladění nástroje a jeho obsluhu

### 3. ročník

Žák:

- zřetelně artikuluje ozdoby i v rychlejších tempech
- rozvíjí dále polyfonní hru
- improvizuje na základě jednoduché melodie a kadenčního postupu
- rozvíjí představu dynamiky v souvislosti s artikulací
- rozliší různé druhy nástroje a tomu přizpůsobí interpretaci
- rozlišuje techniku úhozu prstu a artiklace
- interpretuje skladby z generálbasu
- předvede hru různých hudebních stylů
- vypracuje prstoklad s ohledem na charakter skladby
- nastuduje a veřejně předvede skladbu s jiným sólovým nástrojem (či zpěvem)

### 4. ročník

Žák:

- **použije veškeré technické prvky k vyjádření**
- **zná jednoduché příklady číslovaného basu**
- **prohlubuje znalosti dějin cembala a cembalové literatury**
- **rozlišuje jednotlivé styly hry na cembalo**
- **poznává základní estetické a kulturní představy doby renesance a baroka**
- **samostatně určí tempo skladby, na základě dosažených zkušeností vypracuje fráze, vnímání skupin not jako celku, určí vrchol skladby, vyhledá zajímavé harmonické postupy apod.**
- **určí hudební sloh skladby a přizpůsobí tomu interpretaci**
- **zahraje skladbu z paměti podle svých individuálních schopností**
- **hraje z listu**
- **zahraje jednoduché doprovody, spolupracuje při komorní hře, v souborech nebo orchestrech podle individuálních schopností**

## 5.1.5 Studijní zaměření – Hra na varhany

### Hra na varhany

1. - 4. ročník - žák navštěvuje výuku hry na klavír. Během tohoto období se vyprofiluje zájem žáka o varhanní hru a projeví se jeho mentální a fyzické předpoklady pro hru na tento nástroj. V budově ZUŠ Boskovice je umístěno dvou manuálové harmonium s pedály, které slouží k výuce a k nastudování varhanní literatury. Pro žáka je žádoucí, aby měl přístup i ke klasickým píšťalovým varhanám, na které by varhanní literatura měla skutečně zaznít.

#### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Hra na varhany                        | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |        |       |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |

## I. STUPEŇ:

### 1. - 4. ročník - viz klavír

#### 5. ročník

Žák:

- správně sedí u nástroje, používá vhodnou obuv
- dle svých možností použije pedál
- rozliší specifika varhanní a klavírní hry
- zvládne tichou výměnu prstů
- zřetelně artikuluje
- odliší legato i non legato
- zvládne základní prvky pedálové hry – hra špicí, hra patou, legato, glissando
- s pomocí učitele vypracuje prstoklad ve skladbě
- orientuje se na hracím stole
- umí zapnout a vypnout nástroj
- používá rejstříky

#### 6. ročník

Žák:

- umí propojit manuálovou hru s jednoduchou pedálovou linkou,
- čte ze tří notových osnov současně
- orientuje se v základních melodických ozdobách a umí je využít ve skladbě
- dokáže zařadit skladbu do příslušného slohového období a s pomocí učitele stylově interpretuje
- osvojí si základy improvizace pro doprovod písní

#### 7. ročník

Žák:

- **interpretuje skladby s obtížnější pedálovou linkou**
- **plynule střídá manuály**
- **používá žaluzii ve skladbách období romantismu**
- **ovládá základní harmonické kadence v durových tóninách od bílých kláves**

## II. STUPEŇ:

### 1. ročník

Žák:

- interpretuje technicky náročnější skladby, dokáže samostatně vypracovat detaily skladby
- využívá složitější melodické ozdoby
- ovládá základní harmonické kadence v durových a mollových tóninách od bílých kláves

### 2. ročník

Žák:

- rozšiřuje pedálovou hru o složitější prvky – překládání a podkládání nohou, legato mezi vzdálenějšími intervaly, glissando z černé klávesy na bílou
- orientuje se na nástroji s více manuály a plynule přechází z manuálu na manuál

- hraje snazší polyfonní skladby s pedálovou linkou
- je obeznámen se základními typy píšťalových varhan a jejich stavbou
- reaguje na prostředí s různou akustikou (volbou tempa, artikulací)

### 3. ročník

Žák:

- zvládá středně obtížný pedálový part
- hraje skladby homofonní i snazší polyfonii
- ovládá harmonické kadence s využitím vedlejších funkcí (VI. stupeň, II. stupeň) v durových a mollových tóninách od bílých kláves
- dokáže zharmonizovat jednodušší píseň

### 4. ročník

Žák:

- hraje stylově kompozice různých slohových období – renesance, baroka, klasicismu, romantismu, 20. století
- dokáže skladbu stylově registračně ztvárnit
- samostatně si vybírá repertoár
- je schopen doprovodit liturgii
- věnuje se komorní hře

## 5.1.6 Studijní zaměření – Hra na housle

Housle jsou hudební nástroj s širokým uplatněním ve hře sólové, souborové, komorní, orchestrální, v hudbě vážné, folklorní a populárně zábavné. Jejich výuka je určena pro děti, které mají dobrý hudební sluch a jsou manuálně zručné. Housle jsou též vhodným nástrojem k utváření intonačních návyků – rozlišení čistého a falešného tónu. Mohou být též přípravným nástrojem pro studium jiných (hlavně smyčcových a strunných) nástrojů.

Dítě postupně získává technické základy hry, rozvíjí se jeho hudební představivost a schopnost hudebního vyjádření. Zvyšuje se jeho citové prožívání, houževnatost a schopnost veřejného vystupování.

### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |     |       |      |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-----|-------|------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | Ire | III.r | IV.r |
| Hra na housle                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1   | 1     | 1    |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |     |       |      |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1   | 1     | 1    |

### Učební osnovy vyučovacích předmětů:

#### Vyučovací předmět – Hra na housle

#### I. STUPEŇ:

##### 1. ročník

Žák:

- umí používat základní prstoklad dur nebo moll podle probírané školy
- zaujímá správné držení těla, správně drží nástroj, správně staví prsty na struny



- ovládá hru středem smyčce, dolní a horní polovinou a celým smyčcem
- dovede zahrát vybranou stupnici s příslušným rozloženým akordem
- je schopen zahrát z paměti písničku nebo jednoduchou skladbičku v prstokladu dur nebo moll (podle probírané školy)
- umí pojmenovat jednotlivé části houslí a smyčce

## 2. ročník

Žák:

- zahraje podle probírané školy snížený 1. prst, nebo zvýšený 2. a 3. prst
- hraje smyk détaché v různých částech smyčce, též legato a staccato
- hraje vybrané stupnice v rozsahu jedné oktávy (dle probírané školy)
- zahraje jednoduché dvojhmaty
- dovede zahrát lidové písně nebo kratší skladbu v probíraném prstokladu

## 3. ročník

Žák:

- **dosáhl vyšší pohyblivosti prstů levé ruky a větší hmatové a intonační jistoty**
- **zvládá přechody smyčce ze struny na strunu ve hře legato**
- **hraje jednoduché dvojhmaty**
- **zahraje vybrané stupnice a rozložené akordy v 1. poloze v rozsahu jedné a dvou oktáv**
- **dynamiku rozšířil o crescendo a decrescendo**
- **realizuje hru ve 3. poloze v případě dostatečné pokročilosti**
- **zahraje kratší přednesovou skladbu z paměti**

## 4. ročník

Žák:

- ovládá všechny prstoklady v 1. poloze
- hraje ve 3. poloze
- ovládá jednoduché výměny 1. a 3. polohy
- zahraje tečkovaný rytmus
- zdokonaluje a kombinuje smyky détaché, legato, martellé a staccato
- hraje vybrané stupnice a rozložené akordy v 1. a 3. poloze
- zapojí se do komorní či souborové hry

## 5. ročník

Žák:

- hraje ve 3. poloze a mění polohy
- používá všechny probrané smyky
- zahraje smyk spiccato
- kombinuje smyky v rytmických obměnách
- provede plynulou výměnu smyku u žabky, jednoduché melodické ozdoby (přiraz, nátryl)
- rozliší různá slohová období
- hraje z listru

- umí naladit nástroj
- praktikuje komorní hru

## 6. ročník

Žák:

- orientuje se v 5. poloze
- používá dříve probrané výměny poloh
- zahraje vybrané stupnice dur přes 3 oktávy
- hraje melodické ozdoby (trylek, nátryl, příraz)
- zahraje chromatické postupy a náročnější rytmické kombinace
- zahraje doposud probrané smyky v rychlejším tempu a v různých částech smyčce
- používá vibrato
- je schopen souhry v komorní hře

## 7. ročník

Žák:

- **orientuje se v notovém zápise (g – f<sub>3</sub>)**
- **běžně používá 1., 3. a 5. polohu**
- **hraje trojoktávové stupnice a rozložené akordy dur a moll**
- **pracuje s dynamikou a zabývá se výrazovou stránkou přednesových skladeb**
- **jednoduché dvojhmaty zahraje čistě**
- **běžně používá vibrato**
- **je schopen samostatně nastudovat technicky přiměřenou skladbu**
- **nastuduje komorní skladbu (případně komorní skladby)**

## II. STUPEŇ:

### 1. ročník

Žák:

- ovládá všechny polohy (1. – 5.), včetně výměn poloh
- provede všechny probrané smyky
- umí samostatně vybrat nejvhodnější prstoklad a smyky při studiu skladeb
- hraje složitější dvojhmaty
- zapojí se do hry v duu nebo v širší komorní sestavě

### 2. ročník

Žák:

- dovede použít i vyšší polohy (nad 5. polohu)
- umí pracovat s kvalitou a barvou tónu a je schopen intonační sebekontroly
- dbá na čistou intonaci ve dvojhmatech
- chápe frázování
- hraje z paměti a z listu
- aktivně přistupuje ke komorní hře

### 3. ročník

Žák:

- **samostatně řeší prstoklady, smyky a výraz skladby**

- zdokonalí svou technickou vyspělost
- uplatní svou hudební paměť na dalších přednesových skladbách
- hraje v duu nebo v širší komorní sestavě

#### 4. ročník

Žák:

- rozšíří svůj hudební repertoár a samostatně studuje repertoár
- podle svých individuálních schopností se věnuje improvizaci
- dle svých možností se uplatňuje i mimo školu
- je samostatný a aktivní v komorní hře

### 5.1.7 Studijní zaměření – Hra na violu

Jedná se o smyčcový hudební nástroj s širokým uplatněním jak v sólové, tak v komorní a souborové hře.

Viola je pro své charakteristické zabarvení nezastupitelná, v současné době je velmi žádaným nástrojem především pro kolektivní hru.

Ke hře na violu se přistupuje obvykle po ukončení 4. ročníku hry na housle. Ve výjimečných případech je možné začít s výukou dříve, eventuálně i bez předchozí průpravy hry na housle.

#### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Hra na housle                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |        |       |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |

#### Učební osnovy vyučovacích předmětů:

##### Vyučovací předmět – Hra na violu

Poznámka:

Učební osnovy 1. – 4. ročníku jsou totožné s učebními osnovami předmětu Hra na housle

#### I. STUPEŇ:

##### 1. ročník

Žák:

- zná názvy not na všech strunách
- umí používat základní prstoklad dur nebo moll podle probírané školy
- zaujímá správné držení těla, správně drží nástroj, správně staví prsty na struny

- ovládá hru středem smyčce, dolní a horní polovinou a celým smyčcem
- dovede zahrát stupnici C a G dur s příslušným rozloženým akordem
- je schopen zahrát z paměti písničku nebo jednoduchou skladbičku v prstokladu dur nebo moll (podle probírané školy)
- umí pojmenovat jednotlivé části houslí a smyčce

## 2. ročník

Žák:

- zahraje podle probírané školy snížený 1. prst nebo zvýšený 2. a 3. prst
- hraje smyk détaché v různých částech smyčce, též legato a staccato
- hraje vybrané stupnice v rozsahu jedné oktávy (dle probírané školy)
- zahraje jednoduché dvojhmaty
- dovede zahrát lidové písně nebo kratší skladbu v probíraném prstokladu

## 3. ročník

Žák:

- **dosáhl vyšší pohyblivosti prstů levé ruky a větší hmatové a intonační jistoty**
- **zvládá přechody smyčce ze struny na strunu ve hře legato**
- **hraje jednoduché dvojhmaty**
- **zahraje vybrané stupnice a rozložené akordy v 1. poloze v rozsahu jedné a dvou oktáv**
- **dynamiku rozšířil o crescendo a decrescendo**
- **realizuje hru ve 3. poloze v případě dostatečné pokročilosti**
- **zahraje kratší přednesovou skladbu z paměti**

## 4. ročník

Žák:

- ovládá všechny prstoklady v 1. poloze
- hraje ve 3. poloze
- ovládá jednoduché výměny 1. a 3. polohy
- zahraje tečkovaný rytmus
- zdokonaluje a kombinuje smyky détaché, legato, martellé a staccato
- hraje vybrané stupnice a rozložené akordy v 1. a 3. poloze
- navštěvuje komorní nebo souborovou hru

## 5. ročník

Žák:

- přizpůsobí schopnosti získané hrou na housle k novému nástroji
- fixuje správné a uvolněné držení nástroje
- upraví tvorbu tónu
- orientuje se v altovém klíči
- uplatní houslovou praxi hrou jednodušších skladeb pro violu
- hraje stupnice a akordy v souvislosti s přednesovými skladbami
- zapojí se do komorní hry

## 6. ročník

Žák:

- využívá různé druhy smyků

- používá vibrato
- obohacuje dynamiku
- užívá plynulých výměn poloh
- dokáže samostatně nastudovat jednoduchou skladbu
- pohybuje se v altovém klíči včetně přechodu do klíče G
- uplatní se v komorní nebo souborové hře

## 7. ročník

Žák:

- **dbá na intonační jistotu a kvalitu tónu**
- **zdokonalí výrazové prvky, jakými jsou dynamické odstíny a vibrato**
- **spoluvytváří smyky a prstoklady s ohledem na charakter skladby**
- **pohybuje se s větší jistotou po hmatníku v rámci nastudovaných poloh**
- **dbá na správné frázování**
- **hraje základní dvojhmaty**
- **cvičí hru z listu na snadnějších skladbách**
- **nastuduje komorní skladbu (komorní skladby)**

## II. STUPEŇ:

### 1 ročník

Žák:

- seznamuje se s širším spektrem druhů smyků
- hraje stupnice v rozsahu tří oktáv
- prohloubí získané dovednosti v kolektivní hře

### 2. ročník

Žák:

- je schopen daleko hlubší intonační sebekontroly
- rozvíjí svoji hudební paměť na rozsáhlejších skladbách
- prohlubuje svoji pohotovost při hře z listu
- aktivně uplatní získané dovednosti v kolektivní hře

### 3. ročník

Žák:

- zpřesňuje a rozvíjí techniku levé ruky po celém hmatníku
- podílí se na tvorbě prstokladu a smyků k hranému notovému materiálu
- rozeznává jednotlivá stylová/slohová období
- hraje v duu nebo v širší komorní sestavě

### 4. ročník

Žák:

- **aktivně se podílí na výběru notového materiálu**
- **samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu**
- **na svoji interpretaci má názor, který si (dle svých schopností) dokáže obhájit**
- **je připraven uplatnit se v hudebním životě**

- orientuje se v základním komorním a orchestrálním repertoáru

### 5.1.8 Studijní zaměření – Hra na violoncello

Violoncello (hovorově cello) patří do skupiny smyčcových strunných nástrojů, protože zvuk vzniká rozechvíváním struny smyčcem. Název je původem z italského (violone piccolo) a znamená malá basová viola. Violoncello má dlouhou historii sahající do období kolem roku 1600.

Stejně jako u jiných hudebních nástrojů se i při výuce na violoncello děti učí základním návykům, jako je: správné a uvolněné držení těla a nástroje, postavení rukou, koordinace pohybů obou rukou, spojení mezi čtením notového zápisu a orientací na hmatníku nástroje. Žáci si rozvíjejí přirozené hudební cítění, smysl pro intonaci, rytmus, hudební výraz a přirozený hudební projev. Dochází také k rozvoji jemné motoriky, hudební paměti a paměti vůbec. Od malička se učí systematické přípravě do výuky, samostatnosti při cvičení a zodpovědnosti za přípravu skladeb a jejich prezentaci na veřejnosti. Učí se souhrně s jinými nástroji, což podporuje smysl pro spolupráci s ostatními. Seznamují se s nástrojovou literaturou a mají přehled o jednotlivých slohových obdobích. Pěstují si smysl pro kultivovaný projev, estetiku a rozvíjí si celkový kulturní přehled.

#### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Hra na violoncello                    | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |        |       |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |

#### Učební osnovy vyučovacích předmětů:

#### Vyučovací předmět – Hra na violoncello

##### I. STUPEŇ:

##### 1. ročník

Žák:

- využívá základní návyky – správné držení těla a nástroje
- dbá o správné postavení levé ruky a držení smyčce
- hraje pizzicato
- hraje arco na prázdných strunách
- spojí funkci levé a pravé ruky dle svých schopností
- užívá základní prstoklad
- provede přechody ze struny na strunu
- zahraje jednoduchou píseň či skladbičku z paměti
- pojmenuje části nástroje i smyčce

## 2. ročník

Žák:

- používá základní prstoklady na více strunách
- hraje vybrané durové stupnice přes jednu oktávu
- zdokonalí koordinaci obou rukou
- hraje legato, détaché, začíná s hrou staccato
- hraje podle notového zápisu
- zařadí hru z paměti u přiměřeně těžké skladby

## 3. ročník

Žák:

- **využívá základní návyky a dovednosti – má správné držení těla při hře na nástroj, správně drží nástroj, má koordinované pohyby obou rukou, tvoří kvalitní tón, ovládá hru celým smyčcem i jeho částmi**
- **hraje přiměřené etudy**
- **hraje stupnice durové přes dvě oktávy podle individuálních hráčských schopností**
- **orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu**
- **používá základní výrazové prostředky, je schopen jimi vyjádřit náladu skladby**
- **udrží se podle svých schopností a možností v souhře s dalším nástrojem**

## 4. ročník

Žák:

- zvládne intonační sebekontrolu
- využívá při hře dynamické prostředky
- ovládá smyk staccato
- používá výměny poloh a různé prstoklady
- podílí se na samostatném ladění nástroje
- uplatní získané dovednosti v sólové hře
- podle svých možností se zapojuje do komorní hry

## 5. ročník

Žák:

- rozvíjí pod vedením učitele vlastní hudební představy
- zvládá plynule výměnu poloh
- naladí si nástroj
- zařadí vibrato na vhodná místa skladby
- hraje stupnice durové a mollové, prstová cvičení, etudy a přednesové skladby podle individuální hráčské vyspělosti a stupně individuálního hudebního vývoje
- je schopen souhry v komorní hře

## 6. ročník

Žák:

- předvede hru přiměřeně obtížných skladeb z listu
- uplatní plynulé výměny do všech poloh
- tvoří kvalitní tón po všech stránkách

- užívá intonační sebekontrolu
- přizpůsobí prstoklad svým potřebám
- hraje z paměti přiměřeně obtížné skladby
- analyzuje nastudované skladby
- praktikuje komorní hru

## 7. ročník

Žák:

- **využívá při hře všechny možnosti dynamického a barevného odstínění kvalitního tónu**
- **zvládá obtížnější způsoby smyků**
- **hraje v různých polohách na hmatníku a hraje základní dvojhmaty dle individuální technické vyspělosti**
- **čte dobře notový zápis a orientuje se v něm**
- **vytváří si vlastní názor na studovanou skladbu**
- **pod vedením učitele je schopen podle svého individuálního hudebního vývoje rozlišit výrazové prostředky různých stylových období a žánrů**  
**hraje durové a mollové stupnice přes dvě oktávy podle individuálních technických schopností žáka**
- **nastuduje samostatně přiměřeně obtížnou skladbu**
- **zvládá hru z listu skladeb přiměřené obtížnosti**
- **hraje přednesové skladby nebo jejich části podle stupně individuálního hudebního vývoje**
- **uplatňuje se aktivně v souborové nebo orchestrální hře**

## II. STUPEŇ:

### 1. ročník

Žák:

- využívá všech hráčských dovedností v levé i pravé ruce
- orientuje se v notovém zápise, je schopen samostatně řešit otázky smyků, prstokladů a také výrazu jednotlivých skladeb
- rozvine dynamiku a další výrazové prostředky
- hraje v duu nebo v komorní sestavě

### 2. ročník

Žák:

- pracuje samostatně
- rozliší různá stylová období a žánry
- hraje stupnice, akordy, technická cvičení, etudy a přednesové skladby, které odpovídají úrovni jeho individuálního hudebního vývoje a hráčských možností
- aktivně přistupuje ke komorní hře, vede mladé spoluhráče

### 3. ročník

Žák:

- zapojuje se do instrumentálního praktika, aktivně spolupracuje s ostatními



- profiluje se podle svého zájmu a zaměření
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- vytváří si názor na vlastní i slyšenou interpretaci
- analyzuje hru v kom., nebo orchestrálním souboru

#### 4. ročník

Žák:

- využívá intonační sebekontrolu
- nastuduje samostatně skladbu dle individuální náročnosti
- analyzuje vlastní hru a její kvalitu
- zapojuje se do instrumentálního praktika, aktivně spolupracuje s ostatními
- spolupracuje na vedení a přípravě komorního souboru

### 5.1.9 Studijní zaměření – Hra na kontrabas

Kontrabas jako nejhlubší smyčcový nástroj má své přirozené místo v nejrůznějších souborech hudby artificiální, jazzové a lidové. Zároveň se čím dál více uplatňuje jako sólový nástroj. Je třeba dbát na systematické získávání žáků pro hru na kontrabas, a to jak začátečníků, tak i přechodem z jiných (nejen smyčcových) nástrojů. Škola by měla být vybavena kontrabasy různých velikostí pro výuku i domácí přípravu žáků. Nástroj musí mít takové rozměry, aby žák levou rukou (1. - 4. prstem v jedné poloze) obsáhl interval velké sekundy. Nástroj musí mít nastavitelný bodec, aby sedící nebo stojící hráč měl pražec ve výši očí. Při studiu pedagog přihlíží k individualitě a schopnostem každého žáka a inspiruje ho k dosažení jeho maximálních možností. Postupným osvojováním si technických, tónových, výrazových a psychických nároků na sólovou hru vznikají předpoklady pro uplatnění v souborech a orchestrech. S výukou hry na kontrabas je možno začít již v osmi letech.

#### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Hra na kontrabas                      | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |        |       |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |

#### Učební osnovy vyučovacích předmětů:

**Vyučovací předmět – Hra na kontrabas**

#### **I. STUPEŇ:**

## 1. ročník

Žák:

- seznámí se s nástrojem a smyčcem, s jejich stavbou a údržbou, laděním prázdných strun a s potřebným příslušenstvím (správně vysoká židle, kvalitní kalafuna, podložka pod bodec atd.)
- osvojí si základní sezení (nebo postoj) při hře na nástroj, správné (zpravidla spodní) držení smyčce a jeho vedení po strunách a správné postavení levé ruky v půlové (základní poloze)
- nasadí tón a provede hladkou výměnu smyky za pomoci volného zápěstí
- hraje stupnice vhodné (z hlediska jejich hraní) v půlpoloze
- na jednoduchých lidových písních si osvojí tvoření tónu a koordinaci pravé a levé ruky.
- doprovází písně hrou pizzicato na prázdných strunách i v půlpoloze
- hraje na prázdných strunách a v půlové poloze na všech strunách kontroluje intonaci sluchem, hmatem i zrakem
- zvládá smyk: středem, dolní polovinou, horní polovinou, celým smyčcem, detašé h
- hraje legato na jedné struně, noty a pomlky celé, půlové, čtvrtové a osminové v třídobém a čtyřdobém taktu.

## 2. ročník

Žák:

- dbá na volné zápěstí pravé ruky a správné postavení levé ruky na hmatníku, rovněž na čistotu intonace a její kontrolu sluchem a hmatem
- dbá na rytmické a harmonické cítění při doprovodu písní pizzicato i arco
- koordinuje obě ruce a ovládá smyčec a nástroj při hraní
- zvládá různé způsoby výměny poloh na jedné struně i na strunách sousedních
- hraje smyky détaché i legato s důrazem na hru volným zápěstím a tvorbu barevného tónu
- pozná noty a pomlky celé, půlové, čtvrtové, osminové a šestnáctinové v třídobém a čtyřdobém taktu.
- dynamicky rozliší p a f, zahraje crescendo a diminuendo

## 3. ročník

Žák:

- **hraje uvolněným zápěstím pravé ruky**
- **hraje stupnice s akordy, písně, skladbičky a malé etudy**
- **přednesově vypracuje hrané písně a skladby, v souhře s klavírním doprovodem**
- **hraje rytmicky přesně a cítí harmonii při doprovodu písní pizzicato i arco**
- **je zběhlý ve čtení notového zápisu**
- **hraje v půlové a I. poloze**
- **hraje vybrané stupnice a akordy z not i bez nich**
- **zvládá různé způsoby výměny poloh na jedné struně i na strunách sousedních**
- **zahraje smyky détaché i legato s důrazem na hru volným zápěstím a tvorbu barevného tónu**
- **hraje s dynamikou**

#### 4. ročník

Žák:

- postaví správně levou ruku a vede smyčec v souvislosti s čistotou intonace a kulturou projevu
- uplatňuje hmatovou jistotu, dynamiku a barevnost tónu a hudebnost projevu v přednesových skladbách
- hraje na kontrabas v různých žánrech
- zvládá půlovou, I. a II. polohu, výměny poloh
- zdokonaluje smykovou a drnkací techniku
- hraje složitější rytmické útvary (ligaturu, triolu, tečkované rytmy)
- zahraje stupnice a akordy v rozsahu jedné oktávy do druhé polohy
- zapojuje se do komorní hry

#### 5. ročník

Žák:

- zná historii a vývoj kontrbasu
- hraje vibrato
- hraje s hmatovou jistotou, zvládá smykovou techniku a tvoření tónu
- pohotově čte notový zápis, je pohotoví při souhře, uplatňuje harmonické a rytmické citění při doprovázení písní, počíná si intuitivně při vedení basové linky.
- hraje v půlpoloze až III. poloze s použitím náročnějších smyků a rytmů
- zahraje jednoduché jazzové etudy pizzicato
- umí zahrát basové linky ve folkové hudbě
- hraje v duu a v triu (s jinými nástroji)

#### 6. ročník

Žák:

- zná významné hráče a pedagogy kontrabasové hry
- získává hráčské dovednosti, rozvíjí techniku pravé i levé ruky, hmatovou a intonační jistotu, smykovou techniku (nácvik hry spiccato), techniku hry pizzicato a tvoří plný a barevný tón
- uplatňuje harmonické a rytmické citění při doprovázení písní (lidových, folkových, jazzových i popových), intuitivně vede basovou linku
- zvládá hru v půlpoloze až IV. poloze, polohové myšlení a logiku tvorby prstokladů
- hraje vibrato a dbá na kvalitu tónu
- hraje synkopy
- osvojil si smykovou techniku a prstovou techniku při hře pizzicato a smykovou techniku lidové hudby
- zapojuje se do hry v souboru

#### 7. ročník

Žák:

- **používá různé varianty prstokladů**
- **zahraje delší skladby z paměti, orientuje se ve formě hudební skladby, interpretuje podle hudebního slohu (stylová interpretace)**
- **používá půlpoložu až V. polohu, uplatňuje polohové myšlení a logiku tvorby prstokladů**

- **zahraje stupnice a akordy v jedné až dvou oktávách.**
- **hraje etudy, jednoduché polyfonní skladby**
- **má v repertoáru přednesové skladby různých slohů**
- **studuje aktuální souborové či orchestrální party**
- **cvičí efektivně a soustředěně, je pohotový a spolehlivý při hraní v souboru nebo v orchestru**

## **II. STUPEŇ:**

### **1. ročník**

Žák:

- orientuje se na hmatníku ve vyšších polohách
- hraje s intonační jistotou v rozsahu probraných poloh
- projevuje rytmické a harmonické cítění v doprovodech taneční hudby
- zvládá hru po IV. poloze
- tvoří vibrato
- zvládá náročnější smyky, techniku pravé ruky a její souhru s levou rukou
- zapojuje se do hry v komorním seskupení nebo souboru

### **2. ročník**

Žák:

- dokončil nepalcové polohy (půlová až VII.) a orientuje se na hmatníku v celém rozsahu
- hraje prstokladem s použitím 3. prstu
- vyměňuje hrané polohy systémem 1-2-4 s polohami 1-2-3
- zabývá se synkopickými a rytmickými cvičeními
- synchronizuje pravou a levou ruku v rychlém tempu
- zvládá hru staccato a spiccato, dynamiku v rozsahu pp – ff vibrovaného i rovného tónu s plnou kontrolou kontaktu smyčce se strunami
- studuje orchestrální party

### **3. ročník**

Žák:

- plynule a přesně vyměňuje zejména v obtížném přechodu mezi základními a palcovými polohami
- udržuje nástroj, dokáže samostatně vyměnit struny
- zdokonalí synchronizaci pravé a levé ruky v rychlých technických pasážích
- osvojí si techniku pizzicato metodou krácejícího basu (walking bass) v jazzových cvičeních a z akordových značek
- věnuje se komorní hře a studiu orchestrálních partů
- hraje détaché, martelé, staccato a spiccato
- je pohotový při hře z listu

### **4. ročník**

Žák:

- **hraje z paměti na základě znalostí hudebních forem (rozbor jednotlivých motivů, témat, frází a dílčích celků)**
- **používá vibrato v základních i palcových polohách**

- hraje v souboru a v orchestru
- uplatňuje polohové myšlení při tvoření různých variant prstokladů, harmonicko-rytmické cítění a improvizální volnost
- hraje flažolety, vyměňuje základní, palcové a flažoletové polohy, akordické rozklady s použitím přirozených flažoletů
- hraje stupnice a akordy ve dvou i třech oktávách, etudy, polyfonii a přednesové skladby ve vyšších polohách

### 5.1.10 Studijní zaměření – Hra na zobcovou flétnu

Prostřednictvím studia hry na zobcovou flétnu žáci plní všechny očekávané výstupy úvodu do studia dřevěných a žesťových dechových nástrojů, pro které dosud nemají dostatečné fyzické dispozice. Získávají základní dovednosti ke hře na dechový nástroj, rozvíjejí hudebnost, technickou pohotovost, orientaci v hudebním díle, získávají schopnost zapojit se do komorní a souborové hry.

Žáci hry na zobcovou flétnu mohou samozřejmě později pokračovat ve hře na kterýkoliv jiný hudební nástroj. Nicméně technika hry na zobcovou flétnu je odlišná od nástrojů ostatních (i dechových), zejména v oblasti držení nástroje, nasazení a tvoření tónu, artikulace, prstové techniky, frázování aj.

Zobcová flétna je také nástrojem sólovým s možností uplatnění v komorní a souborové hře. Ke studiu hry na základní sopránový nástroj si žáci ve vyšších ročnících mohou přibrat hru na altovou zobcovou flétnu, mohou se taktéž seznámit s hrou na tenorovou, basovou či sopráninovou zobcovou flétnu.

Na ZUŠ se nabízí uplatnění žáků hry na zobcovou flétnu v různých hudebních uskupeních, žáci jsou motivováni k účasti na veřejných kulturních akcích, jako jsou například vernisáže a koncerty. Vyspělí absolventi ZUŠ mohou pokračovat ve studiu hry na konzervatoři.

Hře na zobcovou flétnu se vyučuje individuálně nebo ve skupině maximálně čtyř žáků.

#### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Hra na zobcovou flétnu                | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |        |       |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |

#### Učební osnovy vyučovacích předmětů:

#### Vyučovací předmět – Hra na zobcovou flétnu

#### I. STUPEŇ:

##### 1. ročník

Žák:

- seznamuje se s nástrojem, popisuje jednotlivé části

- ovládá základní hygienické návyky a pečuje o nástroj
- zachovává uvolněný postoj, postavení prstů
- správně ovládá dech (klidný nádech, pomalý a plynulý výdech)
- hraje jednoduché melodie z paměti (lidové písně, drobné skladby)
- orientuje se v základních rytmech
- rozlišuje základní druhy artikulace (non legato, legato, détaché a staccato)
- zlepšuje kvalitu tónu, dbá na čistotu intonace, rozvíjí smysl pro rytmus a prstovou techniku
- zopakuje učitelem zahrnou melodii
- rozlišuje nálady skladeb
- věnuje pozornost nádechům a frázuje

## 2. ročník

Žák:

- rozvíjí prstovou techniku
- zdokonaluje žeberně-brániční dýchání, nacvičuje členění hudebních frází
- hraje rovným tónem bez vibrata
- artikuluje t – d
- využívá základní dynamiku s důrazem na intonaci
- zahraje plynule stupnici C, G, D, F dur
- hraje čistě v unisonu s učitelem
- hraje lidové písně (dle schopností z paměti), improvizuje

## 3. ročník

Žák:

- **využívá základních návyků (správná dechová technika, přirozený postoj a držení nástroje)**
- **orientuje se ve stupnicích a akordech z notového zápisu (do 3 #, do 3 b)**
- **zná základní melodické ozdoby (nátryl, trylek)**
- **orientuje se v rytmu (3/8, 6/8 takt)**
- **hraje jednoduchý tečkovaný rytmus**
- **rozšiřuje tónový rozsah do d<sub>3</sub>**
- **zahraje všechny chromatické tóny**
- **uplatňuje se podle svých schopností a dovedností v souhře s dalším nástrojem**

## 4. ročník

Žák:

- hraje kultivovaným tónem
- hraje stupnice durové, molové, i s akordy (do 4 # a 3 b)
- posoudí možnost hry na altový nástroj
- zdokonaluje melodické ozdoby
- hraje lidové písně náročnějšího charakteru
- hraje jednoduché přednesové skladby, dvojhlasy (rychlejší tempo, tečkovaný rytmus, větší rozsah)
- provádí variace rytmické a melodické
- zapojuje se do komorní hry

## 5. ročník

Žák na sopránovou flétnu:

- zdokonaluje interpretační schopnosti (dynamické odstínění, čistota intonace, přesné rytmické provedení)
- nacvičuje techniku „dvojitého jazyka“
- zkvalitňuje všechny druhy artikulací
- v rychlejším tempu hraje zadané stupnice a akordy
- hraje skladby rozsáhlejšího charakteru
- praktikuje komorní či souborovou hru
- kultivovaně hraje na veřejných vystoupeních (v komorních a souborových uskupeních)

Žák na altovou flétnu:

- rozvíjí hru na nástroj
- hraje v tónovém rozsahu  $f_1 - g_3$  (notace v F ladění, zvukově o oktávu níže)
- bezproblémově střídá nástroje soprán – alt
- praktikuje komorní či souborovou hru

## 6. ročník

Žák na sopránovou flétnu:

- zná základní moderní techniky způsobu hry (frulláto, zpívané tóny)
- hraje etudy, ve kterých zdokonaluje prstovou techniku
- orientuje se v různých stylových hudebních obdobích
- vyjadřuje vlastní názor na pojetí skladeb
- transponuje v jednoduchých tóninách dle odposlechu lidové písně
- je schopen souhry v komorní hře

Žák na altovou flétnu:

- zvládá chromatiku v rozsahu  $f_1 - g_3$
- ovládá formy artikulace, frází, dynamiky a intonace
- je schopen souhry v komorní hře

## 7. ročník

Žák na sopránovou flétnu:

- **zkvalitňuje všechny dosud získané znalosti a dovednosti**
- **hraje v celém dosaženém tónovém rozsahu**
- **interpretuje vybrané skladby od renesance po současnost (dle svých možností)**
- **sám navrhuje a sestavuje vhodný repertoár**
- **zapojuje se do komorní a souborové hry**
- **rozlišuje typické stylové odlišnosti**
- **nastuduje komorní skladbu (komorní skladby)**

Žák na altovou flétnu:

- **transponuje z listu**
- **plynule čte noty vícehlasého zápisu**
- **interpretuje skladby na veřejných vystoupeních**
- **nastuduje komorní skladbu (komorní skladby)**

## II. STUPEŇ:

### 1. ročník

Žák:

- po technické i výrazové stránce ovládá hru na nástroje v C, F ladění; bezproblémově je střídá
- dle fyzických možností hraje i na větší nástroje (tenor, bas)
- hraje stupnice dur a moll, rozklady akordů
- hraje v celém rozsahu nástroje s využitím dynamiky
- pohotově hraje z listu
- aktivně si počíná při hře v souboru či v komorní hře

### 2. ročník

Žák:

- samostatně si vybírá skladby k vlastnímu studiu
- při hře z listu samostatně řeší technická úskalí skladby
- komunikuje v rámci souboru o způsobu provedení skladby
- hraje melodické ozdoby, správně artikuluje a frázuje
- dle svých schopností se uplatňuje jako hráč v komorní, orchestrální či souborové hře

### 3. ročník

Žák:

- používá celou škálu barevností tónů nástroje
- hraje všechny stupnice dur a moll, velký a malý rozklad akordů
- pohotově hraje z listu adekvátně obtížné skladby
- interpretuje a správně frázuje skladby různých období
- dbá na stylovost interpretovaných skladeb
- hodnotí a objasní vlastní interpretaci
- prohlubuje získané dovednosti v komorní (kolektivní) hře

### 4. ročník

Žák:

- **rozvíjí obtížnější techniky a práci s dechem v moderních technikách**
- **používá složitější artikulační prvky a dynamiku**
- **je schopen ohodnotit svoji hru i hru svých spolužáků**
- **je aktivní a samostatný v komorní a souborové hře**
- **hraje na veřejných vystoupeních v široké škále repertoáru**

## 5.1.11 Studijní zaměření – Hra na příčnou flétnu

**Příčná flétna** je nástroj se širokým uplatněním v hudbě sólové, komorní, souborové a orchestrální. Je vhodná k interpretaci hudby různých žánrů, např.: vážné, populární, jazzové, lidové atd. S využitím zahnuté hlavičky flétny lze výuku zahájit již ve věku 7 let, obvyklý je často také přechod ke hře na flétnu cca v 10 letech po absolvování několika let hry na jiný přípravný nástroj (většinou zobcová flétna).



## Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Hra na příčnou flétnu                 | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |        |       |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |

## Učební osnovy vyučovacích předmětů:

### Vyučovací předmět – Hra na příčnou flétnu

#### I. STUPEŇ:

##### 1. ročník

Žák:

- popíše historii, údržbu a ošetřování nástroje
- správně se nadechuje a plynule vydechuje
- orientuje se v základních návycích (postoj, držení nástroje, nasazení a tvoření tónu)
- hraje plným, zvučným a čistým flétnovým tónem tenuto, později legato a staccato

##### 2. ročník

Žák:

- zahraje stupnici D dur a akordy přes dvě oktávy
- hraje v základní dynamice tenuto, legato a staccato v rozsahu 3 oktáv
- nadechuje se bránicí, při hře reaguje na tempová označení, intonačně se doladuje
- hraje jednoduché rytmické a melodické improvizace

##### 3. ročník

Žák:

- hraje stupnice dur, moll do 3# a 3b s akordy (malý a velký rozklad T5, podle možnosti žáka i D7 a zm7)
- hraje čistě a rytmicky přesně v širší dynamice s vibratem
- hraje prstové cvičení (z listu) a jednoduché improvizace
- orientuje se v různých stylech hudby a jejich interpretaci

##### 4. ročník

Žák:

- hraje (vyrovnaně ve všech polohách) všechny stupnice dur a moll, T5, D7, zm7
- měkce nasazuje, tvoří plný a čistý tón v celém rozsahu v různých tempech a dynamikách
- adekvátně frázuje skladby různých stylových období
- hraje vibrato i non vibrato, jednoduché a dvojité staccato, melodické ozdoby a jednoduché improvizace
- zapojuje se do komorní hry

## 5. ročník

Žák:

- hraje legato, non legato, dvojitě a trojitě staccato, melodické ozdoby
- při hře uplatňuje intonační čistotu a ekonomiku dechu
- zdokonaluje kvalitu tónu, odlehčení nátisku, frázování, výraz a stylovost hraných skladeb různého hudebního období
- praktikuje komorní hru

## 6. ročník

Žák:

- hraje chromatické a celotónové stupnice
- hraje vydržované tóny v rozsahu nástroje
- užívá složitějších artikulačních prvků a dynamiky
- zdokonaluje prstovou techniku a větší pohotovost hry z listu
- je schopen souhry v komorní hře

## 7. ročník

Žák:

- **zdokonaluje dovednosti z minulých ročníků, prstovou techniku a výraz při interpretaci skladeb**
- **orientuje se v partech komorní hudby a také je realizuje**
- **nastuduje komorní skladbu (komorní skladby)**

## II. STUPEŇ

### 1. ročník

Žák:

- hraje stupnice dur a moll, T5, D7, zm7, velký a malý rozklad akordů
- hraje v celém rozsahu nástroje s využitím dynamiky
- pohotově hraje z listu
- aktivně si počíná při hře v souboru či v komorní hře

### 2. ročník

Žák:

- zdokonaluje kvalitu tónu, intonační čistotu hry, stylový výraz, frázování, prstovou techniku, hru melodických ozdob, artikulaci, legato, non legato, staccato, dvojitý a trojitý jazyk
- pohotově hraje z listu adekvátně obtížné skladby
- interpretuje a správně frázuje taneční a jazzovou hudbu
- dle svých schopností se uplatňuje jako hráč v komorní, souborové nebo orchestrální hře

### 3. ročník

Žák:

- hraje vydržované tóny v celém rozsahu nástroje s využitím dynamiky
- používá celou škálu barevností tónů nástroje
- interpretuje a správně frázuje skladby různých období

- dbá na stylovost interpretovaných skladeb
- je aktivní a samostatný v komorní, souborové či orchestrální hře

#### 4. ročník

Žák:

- hodnotí a objasní vlastní interpretaci
- rozvíjí obtížnější techniky a práci s dechem v moderních technikách
- je schopen ohodnotit svoji hru i hru svých spolužáků
- prohlubuje získané dovednosti v kolektivní hře
- hraje na veřejných vystoupeních v široké škále repertoáru

### 5.1.12 Studijní zaměření – Hra na hoboj

Hoboj v současné době nepatří mezi nejvyhledávanější nástroje vyučované v ZUŠ, a proto jedním z cílů výuky v ZUŠ nadále zůstává popularizovat tento nástroj a získat další zájemce k jeho studiu.

Cílem hry na hoboj v ZUŠ je získání základních dovedností ke zvládnutí tohoto nástroje – rozvoj hudebnosti, technické pohotovosti, orientace v hudebním díle, získání schopnosti zapojit se do komorní nebo orchestrální hry.

Hoboj má široké uplatnění zejména v klasické hudbě a je součástí symfonických i komorních orchestrů, a také mnoha dechových komorních souborů, a proto se zde nabízí uplatnění hráčsky vyspělejších žáků ZUŠ v těchto orchestrech. Hra na hoboj v ZUŠ dává pevné základy pro studium na konzervatoři a rozvíjí schopnosti a uplatnění žáka v amatérské oblasti.

#### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Hra na hoboj                          | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |        |       |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |

#### Učební osnovy vyučovacích předmětů:

#### Vyučovací předmět – Hra na hoboj

##### I. STUPEŇ:

##### 1. ročník

Žák:

- osvojil si základní údržbu a manipulaci (skládání a rozkládání nástroje)
- zvládá správné uložení strojku mezi rty

- umí nasadit tón uvolněným nátiskem pomocí jazyka
- zvládá tónový rozsah  $d_1-d_2$
- umí zahrát notu celou, půlovou, čtvrtovou a správně používá příslušné pomlky
- osvojí si znalost hry v základní dynamice  $f$  a  $mf$
- uplatňuje (přiměřeně k jeho věku) správné žeborně bránicové dýchání

## 2. ročník

Žák:

- umí hrát v tónovém rozsahu  $c_1-g_1$
- umí se orientovat v notovém zápise s kratšími notovými hodnotami (čtvrtové, osminové)
- osvojí si hru tenuto, legato
- umí zahrát stupnice C dur, G dur, F dur, a příslušné tonické kvintakordy, velký a malý rozklad

## 3. ročník

Žák:

- zvládá hru tenuto, legato, staccato
- umí používat výraznější rozlišení dynamických odstínů (crescendo, decrescendo) a melodické ozdoby (přiraz, skupinka, nátryl)
- interpretuje přiměřená technická cvičení nebo etudy a rozvíjí prstovou techniku
- umí použít hmaty druhé  $f$ ,  $fis_{1,2}$ ,  $cis_{1,2}$ ,  $gis_{1,2}$ ,  $es_{1,2}$
- umí zahrát stupnice C dur, G dur, F dur, D dur,
- hraje akordy T5, D7, malý, velký rozklad k příslušným stupnicím
- zvládá hru jednoduchých melodií z paměti a podle sluchu
- orientuje se v jednoduchých skladbách různých stylových období a dokáže je interpretovat

## 4. ročník

Žák:

- zvládá hru v rozsahu nástroje  $c_1-c_3$
- umí zahrát durové i mollové stupnice, akordy T5, D7, zm7 do 3 křížků a 3 bé
- využívá znalost stupnic, akordů, a etud k dalšímu rozvíjení prstové techniky
- používá další výrazové prostředky (ritardando, accelerando)
- interpretuje další melodické ozdoby (trylek, obal)
- dokáže se zapojit do komorní hry (souhra s klavírem, hra s učitelem), která je přiměřená jeho technické vyspělosti

## 5. ročník

Žák:

- zvládá hru v rozsahu nástroje od  $h$  po  $d_3$
- interpretuje probrané stupnice v rychlejších tempech s důrazem na hladkost spojů
- využívá a zkvalitňuje hru legata a staccata souhrou jazyka a prstů
- používá jednoduché transpozice do nenáročných tónin
- interpretuje skladby různých stylových období podle svých schopností
- využívá nácviku etud, příp. technické cvičení ke zvýšení technické vyspělosti hry
- praktikuje komorní hru

## 6. ročník

Žák:

- zvládá hru v rozsahu od h po es<sub>3</sub>
- umí zahrát mollové stupnice do 5 křížků, akordy T5 a zm7, velký a malý rozklad
- osvojí si chromatickou stupnici
- používá tónová cvičení ke zkvalitňování tónu a měkkého nasazení
- interpretuje skladby českých i světových autorů různých stylových období přiměřeně ke svým technickým schopnostem
- je schopen souhry v komorní hře

## 7. ročník

Žák:

- hraje mollové stupnice do 3b, akordy T5, zm7 ,velký a malý rozklad  
zvládá hru v rozsahu od bé po f<sub>3</sub>
- umí využít širšího dynamického rozpětí, citlivého frázování zvolené skladby
- využívá individuálních schopností ke zvládnutí a samostatnému nácvičku skladeb rozmanitých stylových období
- uplatní se v komorních souborech či orchestrech

## II. STUPEŇ:

### 1. ročník

Žák:

- dokáže pomocí dechové techniky a nátiskové pohotovosti vyrovnávat barvu tónu ve všech polohách nástroje
- umí samostatně vyhledat (použít) technická cvičení k dalšímu rozvoji prstové a nátiskové techniky
- používá artikulačních a výrazových prostředků k osobitému projevu
- je platným členem souboru, komorního či orchestrálního tělesa

### 2. ročník

Žák:

- využívá poslechu skladeb k vytvoření samostatného názoru při výběru skladeb a jejich nácvičku
- zvládá samostatně základní péči o nástroj a hobojoyý strojek
- aktivně přistupuje ke komorní hře

### 3. ročník

Žák:

- osvojí si další základní teoretické a praktické postupy při výrobě hobojoyého strojku
- rozeznává skladby jednotlivých stylových období
- hraje (dle svých možností v celém tónovém rozsahu nástroje
- v komorních souborech využívá pohotovosti ve hře z listu

### 4. ročník

Žák:

- uplatňuje studium komorních a orchestrálních partů

- využívá všechny doposud získané znalosti k osobitému a vyrovnanému projevu hraných skladeb
- umí samostatně vyhledat a nastudovat skladbu
- dokáže se orientovat ve skladbách různých stylových období
- vystoupí sólově na absolventském koncertě

### 5.1.13 Studijní zaměření – Hra na klarinet

Klarinet je jedno plátkový dřevěný hudební nástroj. Název pochází z italského clarinetto - malá trubka, neboť jeho zvuk ve vyšších polohách připomíná zvuk trubky (clarina).

Z klarinetu se vyvinuly další nástroje, například saxofon. Klarinet má několik druhů. Nejpoužívanější jsou B klarinet, Es klarinet, A klarinet a basklarinet. Klarinet má široké využití v sólové i komorní hudbě, je standardní součástí komorních i symfonických orchestrů a hraje důležitou roli v mnoha hudebních žánrech: klasická hudba, jazz, dechovka, folk atd.

#### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Hra na klarinet                       | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |        |       |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |

#### Učební osnovy vyučovacích předmětů:

#### Vyučovací předmět – Hra na klarinet

##### I. STUPEŇ:

##### 1. ročník

Žák:

- dokáže popsat svůj nástroj, ošetřovat jej a čistit
- hraje v tóninách do 1 křížku nebo bé
- vědomě dodržuje základní zásady hry (uvolněný a přirozený postoj, správné držení nástroje, prstová technika, brániční dýchání)
- popíše a ukáže základní techniku tvoření tónu (nátisk a nasazení na slabiku „tf“ nebo „tch“) v legatu a tenutu
- hraje jednoduché lidové písně a skladby (sólově nebo za doprovodu učitele)

##### 2. ročník

Žák:

- hraje durové stupnice do 2 křížků nebo bé s příslušnými kvintakordy
- poslechem rozliší klarinet od ostatních nástrojů symfonického orchestru
- hraje delší hudební fráze v tenutu a staccatu

- orientuje se v 2/4, 3/4 a 4/4 taktu, odliší těžkou a lehkou dobu, ovládá základní dynamická znaménka (p, mf, f), vytleská jednodušší rytmické figury
- zahraje z listu adekvátně obtížnou skladbu
- rozvíjí schopnost hry z paměti a podle sluchu (elementární lidové písně)

### 3. ročník

Žák:

- hraje durové stupnice do 4 křížků nebo bé s příslušnými kvintakordy
- hraje mollové stupnice harmonické do 2 křížků nebo bé s příslušnými kvintakordy
- uvede rozdíl mezi nátrylem a trylkem, předvede v praxi
- orientuje se v 3/8 a 6/8 taktu, zahraje crescendo a decrescendo.,
- zahraje přiměřeně složité rytmy (noty s tečkou, synkopy, trioly)
- vystihne různé nálady v hudbě a v praxi je interpretuje
- od zadaného tónu zahraje elementární lidovou píseň (dle možností, v tóninách do 2 křížků nebo bé)
- hraje skladby různých období a žánrů dle svých možností

### 4. ročník

Žák:

- hraje durové stupnice do 4 křížků nebo bé s příslušnými kvintakordy a D7
- hraje mollové stupnice harmonické a melodické do 2 křížků nebo bé s příslušnými kvintakordy
- stručně popíše historii klarinetu
- pohotově využívá hmatovou techniku pravé, levé ruky a uvolněného nátisku, samostatně nastuduje snazší skladbu
- hraje obtížnější rytmy (trioly, tečkovaný rytmus, synkopy, akcenty aj.) a melodické ozdoby (trylek, nátryl, mordent) v různých tempech a dynamice dle svých možností
- objasní různé ladění hudebních nástrojů ve srovnání s klarinetem
- zapojí se do hry v instrumentálním praktiku

### 5. ročník

Žák:

- hraje durové stupnice do 5 křížků nebo bé s příslušnými kvintakordy a D7
- hraje mollové stupnice harmonické a melodické do 3 křížků nebo bé s příslušnými kvintakordy
- rozpozná poslechem několik významných děl komponovaných pro klarinet
- provede interpretačně správně nacvičenou etudu či skladbu (frázování, tempo, dynamika, agogika, stylovost)
- navrhne vhodný postup nácvičku nové skladby
- transponuje elementární motivy (in C)
- podílí se na výběru repertoáru dle svého zájmu a profilace
- praktikuje komorní hru

### 6. ročník

Žák:

- hraje durové stupnice do 6 křížků nebo bé s příslušnými kvintakordy a D7

- hraje mollové stupnice harmonické a melodické do 3 křížků nebo bé s příslušnými kvintakordy a zm.7
- navrhne vhodnou techniku hry (legato, tenuto, staccato), dynamiku a frázování
- tvoří znělý a uvolněný tón, uplatňuje zvukovou sebekontrolu a rozvinutou prstovou techniku
- hraje další melodické ozdoby
- hodnotí výkon jiného žáka a dokáže o něm diskutovat
- transponuje jednoduché lidové písně
- je schopen souhry v komorní hře

## 7. ročník

Žák:

- hraje durové stupnice do 7 křížků nebo bé s příslušnými kvintakordy a D7
- hraje mollové stupnice harmonické a melodické do 4 křížků nebo bé s příslušnými kvintakordy a zm.7
- pohotově hraje z listu a transponuje jednodušší melodie (in C)
- zvolí vhodný postup nácvičku, vyhledá hudební fráze, aplikuje adekvátní výrazové a stylové prostředky vzhledem k interpretované skladbě; vysvětlí a zdůvodní svůj postup
- rozliší techniku a interpretaci různých stylových období, definuje odlišnosti interpretace umělé a neumělé hudby
- naladí nástroj podle klavíru či jiného klarinetu (dle svých možností)
- provede na veřejném koncertě skladbu závažnějšího charakteru
- účastní se aktivně komorní či souborové (orchestrální) hry

## II. STUPEŇ:

### 1. ročník

Žák:

- hraje všechny durové a mollové stupnice (v různých artikulacích) s příslušnými kvintakordy a septakordy (velký a malý rozklad)
- improvizuje na předloženém harmonickém podkladu (dle svých možností)
- hraje rytmicky přesně, uplatňuje výstavbu frází, orientuje se ve stylovosti interpretace
- zapojuje se do hry v komorních seskupeních

### 2. ročník

Žák:

- hraje v celé dynamické škále rychlé pasáže i zpěvnou kantilénu
- uplatňuje nabyté dovednosti při samostatném nácvičku skladeb i při jejich veřejných provedeních
- vyhledává skladby dle svého zaměření, rozvíjí techniku a interpretaci v této oblasti
- aktivně přistupuje ke komorní hře

### 3. ročník

Žák:

- hraje (dle svých možností) v celém tónovém rozsahu nástroje



- dle svého zájmu a profilace hraje i pentatonické, bluesové, cikánské nebo židovské stupnice, jejich znalost následně aplikuje v improvizacích v daném hudebním žánru
- zaměřuje se dle svých technických, výrazových schopností a svého zájmu na hudbu sólovou nebo komorní, hudbu klasickou, jazzovou, populární nebo etnickou
- diskutuje o provedení skladby, vznášá argumenty, je schopen sebereflexe
- prohlubuje získané dovednosti v kolektivní hře

#### 4. ročník

Žák:

- sestaví vlastní postup při cvičení skladby, navrhne adekvátní interpretaci, analyzuje hudební fráze,
- hraje v celé dynamické škále, vystihne náladu skladby,
- vědomě uplatňuje výrazové prostředky, p
- provede vybranou skladbu veřejně, zhodnotí svůj výkon,
- komparuje zvukové nahrávky, navštěvuje koncerty dle svého hudebního vkusu
- je samostatný při komorní hře

### 5.1.14 Studijní zaměření – Hra na fagot

Jeden ze skupiny dřevěných dechových nástrojů je fagot, na který je možno přejít dle dispozic žáka ze zobcové flétny, nebo klarinetu. Fagot má své využití v klasické, komorní i orchestrální hudbě, ale najde bohaté uplatnění i jako sólový nástroj.

#### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Hra na fagot                          | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |        |       |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |

#### I. STUPEŇ:

##### 1. ročník

Žák:

- umí popsat jednotlivé části nástroje, ovládá složení a rozložení nástroje, základní péči o nástroj
- osvojuje si principy správného dýchání, uvolněného postoje a držení nástroje
- je schopen pomocí jazyka nasadit konkrétní tón na slabiku „tů“
- osvojuje si čtení not v basovém klíči
- zahraje základní rytmické hodnoty a pomlky (celá, půlová, čtvrtová)
- hraje v rozsahu F- f
- v daném rozsahu zahraje z paměti lidovou píseň

##### 2. ročník

Žák:

- postupně zdokonaluje svou dechovou techniku (plynulost)
- hraje vydržované tóny
- je schopen rozlišit a zahrát tenuto, legato a staccato
- užívá nástroj v rozsahu C- g (včetně chromatiky)
- v daném rozsahu hraje stupnice a kvintakordy
- rozlišuje a používá základní dynamická znaménka: piano, mezzoforte a forte
- zahraje z paměti lidovou píseň nebo jednoduchou skladbu

### 3. ročník

Žák:

- rozšiřuje svůj dosavadní tónový rozsah (do c1, případně až do d1)
- je schopen se orientovat v jednoduchých notových zápisech
- zahraje durové stupnice do 2 předznamenání a jednu stupnici mollovou
- zvládá hru tečkovaného rytmu (čtvrtka s tečkou) a synkopy
- zahraje z listu jednoduchou melodii zapsanou v basovém klíči
- zahraje z paměti jednoduchou skladbu s doprovodem klavíru

### 4. ročník

Žák:

- vědomě používá koordinaci dechu, nátisku, jazyka a prstů pro správné nasazení tónu
- zdokonaluje schopnosti své hry v rozsahu C- d1
- hraje durové stupnice do 3 předznamenání ve zvládnutém rozsahu, hraje velký rozklad tonického kvintakordu
- individuálně dle vyspělosti zahraje skladbu s doprovodem klavíru
- dle svých schopností se zapojuje do komorní hry (dua, tria)

### 5. ročník

Žák:

- používá nástroj v tónovém rozsahu kontra B - f1
- je schopen interpretovat skladby odlišných stylových období
- hraje durové stupnice do 4 předznamenání a mollové stupnice do 2 předznamenání (plynule a zvukově vyrovnaně)
- v rámci stupnic hraje dominantní a zmenšený septakord s obraty
- při hře s doprovodem kontroluje svou intonaci a snaží se o její přesnost
- umí správně zahrát základní melodické ozdoby - nátryl, trylek

### 6. ročník

Žák:

- hraje v rozsahu tří oktáv- kontra B - B1
- zdokonaluje svou prstovou techniku za pomoci artikulačních obměn při hře stupnic a technických skladeb (etudy)
- zahraje chromatickou stupnici v rozsahu nástroje (po B 1), durové a mollové stupnice a akordy do 4 předznamenání
- zkvalitňuje nasazení tónu zejména v nižší dynamice, k tomu využívá dechovou oporu v koordinaci s nátiskem a nasazením jazyka
- vhodně uplatňuje získané dovednosti v komorní hře
- postupně se seznamuje s tenorovým klíčem

- v přednesu je schopen vyjádřit vlastní cítění skladby

## 7. ročník

Žák:

- pro hru využívá rozsah nástroje kontra B - C2
- dle svých možností samostatně nacvičí skladbu
- pokračuje v komorní hře, dle své vyspělosti se zapojuje do orchestrální hry (školní orchestr)
- při interpretaci kontroluje nejen intonaci, ale i barvu a tu přizpůsobuje dané skladbě
- zdokonaluje hru z listu a postupně zvyšuje tempo při hře stupnic, akordů a jejich vzorů
- orientuje se v zápisu melodie v tenorovém klíči- jednoduché melodie (zápisy čte plynule)
- vystoupí na absolventském koncertu školy

## II. STUPEŇ:

### 1. ročník

Žák:

- využívá všechny doposud získané zkušenosti, dle možností hraje na pevnější strojky a zdokonaluje svou práci s nátiskem
- hraje zvukově a barevně vyrovnaně ve zvládnutém rozsahu nástroje
- orientuje se v zápisu hudební skladby a dokáže skladbu zařadit do určitého slohu
- je dle svého zaměření schopen vyhledat a nacvičit skladbu přiměřenou svým technickým možnostem
- hraje durové a mollové stupnice do sedmi předznamenání
- je schopen systematicky nacvičovat vybrané skladby
- zapojuje se do komorní nebo orchestrální hry

### 2. ročník

Žák:

- seznamuje se s výrobou fagotových strojků a s technikami, jak strojky pro svoji potřebu upravit
- zdokonaluje svou techniku hry, kvalitu nasazení tónu, frázování, rozlišuje dynamické nuance a vědomě již uplatňuje své agogické cítění
- odlišně interpretuje různá stylová období
- zahraje z listu přiměřeně obtížnou skladbu
- vědomě používá vibrato jako výrazový prostředek
- pravidelně se zapojuje do komorní nebo orchestrální hry

### 3. ročník

Žák:

- dle svých možností hraje i ve dvoučárkované oktávě (po d2)
- hraje ve svižném tempu durové a mollové stupnice do sedmi předznamenání
- zdokonaluje se v úpravě fagotových strojků pro svou potřebu

- seznamuje se s některými soudobými technikami hry na nástroj a jejich notovým zápisem
- plnohodnotně se uplatňuje v komorní nebo orchestrální hře

#### 4. ročník

Žák:

- vědomě využívá všech zvukových a barevných možností nástroje
- orientuje se v orchestrálních partech, které je schopen samostatně nacvičit
- dokáže si (s předstihem) upravit fagotový strojek s ohledem na interpretovanou skladbu
- dokáže svou hru plně přizpůsobit charakteru dané skladby (rozlišuje specifika stylových období)
- je schopen objektivně hodnotit nejen ostatní hráče, ale i kvalitu své interpretace
- v rámci komorní nebo orchestrální hry si uvědomuje, jakou funkci v daný okamžik fagot má a tomu přizpůsobuje styl, barvu, intonaci, nasazení a dynamiku své hry

#### 5.1.15 Studijní zaměření – Hra na saxofon

Saxofon se řadí mezi dřevěné dechové nástroje. Podle ladění a velikosti rozlišujeme několik typů saxofonů: altový a tenorový, dále sopránový a barytonový. Další druhy jsou již méně časté. Ovládání a notový zápis jsou pro všechny saxofony shodné, proto se dále v textu hovoří pouze o saxofonu.

Výběr nástroje záleží na fyzických a volních dispozicích žáka. Saxofon je využíván převážně v jazzu a populární hudbě, v menší míře i v hudbě klasické. Pokud mladší žáci nemají fyzické dispozice pro hru na saxofon, zpočátku hrají na jiný dechový nástroj (zobcová flétna, výjimečně i klarinet).

#### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Hra na saxofon                        | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |        |       |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |

#### Učební osnovy vyučovacích předmětů:

#### Vyučovací předmět – Hra na saxofon

#### I. STUPEŇ:

##### 1. ročník

Žák:

- dokáže popsat svůj nástroj, ošetřovat jej a čistit
- hraje v tóninách do 1 křížku nebo bé

- vědomě užívá základní zásady hry (uvolněný a přirozený postoj, správné držení nástroje, prstová technika, brániční dýchání)
- popíše a ukáže základní techniku tvoření tónu (nátisk a nasazení na slabiku „tf“ nebo „tch“) v legatu a tenutu
- hraje jednoduché lidové písně a skladby (sólově nebo za doprovodu učitele)

## 2. ročník

Žák:

- hraje durové stupnice do 2 křížků nebo bé s příslušnými kvintakordy
- poslechem rozpozná saxofon od ostatních nástrojů
- hraje delší hudební fráze v tenutu a staccatu
- orientuje se v 2/4, 3/4 a 4/4 taktu, odliší těžkou a lehkou dobu, ovládá základní dynamická znaménka (p, mf, f), vytleská jednodušší rytmické figury
- zahraje z listu adekvátně obtížnou skladbu
- rozvíjí schopnost hry z paměti a podle sluchu (elementární lidové písně)

## 3. ročník

Žák:

- **hraje durové stupnice do 3 křížků nebo bé s příslušnými kvintakordy**
- **hraje mollové stupnice harmonické do 3 křížků nebo bé s příslušnými kvintakordy**
- **uvede rozdíl mezi nátrylem a trylkem, předvede v praxi**
- **orientuje se v 3/8 a 6/8 taktu, zahraje crescendo a decrescendo**
- **zahraje přiměřeně složité rytmy (noty s tečkou, synkopy, trioly)**
- **od zadaného tónu zahraje elementární lidovou píseň (dle možností, max. v tóninách do 2 křížků nebo bé)**
- **hraje skladby různých období a žánrů dle svých možností**

## 4. ročník

Žák:

- hraje durové stupnice do 4 křížků nebo bé s příslušnými kvintakordy a D7
- hraje mollové stupnice harmonické a melodické do 4 křížků nebo bé s příslušnými kvintakordy
- stručně popíše historii saxofonu
- pohotově využívá hmatovou techniku pravé, levé ruky a uvolněného nátisku, samostatně nastuduje snazší skladbu
- hraje obtížnější rytmy (trioly, tečkovaný rytmus, synkopy, akcenty aj.) a melodické ozdoby (trylek, nátryl, mordent) v různých tempech a dynamice dle svých možností
- objasní různé ladění saxofonů
- zapojuje se do komorní hry

## 5. ročník

Žák:

- hraje durové stupnice do 5 křížků nebo bé s příslušnými kvintakordy a D7

- hraje mollové stupnice harmonické a melodické do 5 křížků nebo bé s příslušnými kvintakordy
- provede interpretačně správně nacvičenou etudu či skladbu (frázování, tempo, dynamika, agogika, stylovost)
- navrhne vhodný postup nácvičení nové skladby
- transponuje elementární motivy
- podílí se na výběru repertoáru dle svého zájmu a profilace
- praktikuje komorní hru

## 6. ročník

Žák:

- hraje durové stupnice do 6 křížků nebo bé s příslušnými kvintakordy a D7
- hraje mollové stupnice harmonické a melodické do 6 křížků nebo bé s příslušnými kvintakordy a zm. 7
- navrhne vhodnou techniku hry (legato, tenuto, staccato), dynamiku a frázování
- tvoří znělý a uvolněný tón, uplatňuje zvukovou sebekontrolu a rozvinutou prstovou techniku
- hodnotí výkon jiného žáka a dokáže o něm diskutovat
- transponuje jednoduché lidové písně
- je schopen souhry v komorní hře

## 7. ročník

Žák:

- **hraje durové stupnice do 7 křížků nebo bé s příslušnými kvintakordy a D7**
- **hraje mollové stupnice harmonické a melodické do 7 křížků nebo bé s příslušnými kvintakordy a zm.7**
- **pohotově hraje z listu a transponuje jednodušší melodie**
- **zvolí vhodný postup nácvičení, vyhledá hudební fráze, aplikuje adekvátní výrazové a stylové prostředky vzhledem k interpretované skladbě; vysvětlí a zdůvodní svůj postup**
- **rozliší techniku a interpretaci různých stylových období, definuje odlišnosti interpretace artificiální a nonartificiální hudby**
- **naladí nástroj podle klavíru (dle svých možností)**
- **provede na veřejném koncertě skladbu**
- **nastuduje komorní skladbu (komorní skladby)**

## II. STUPEŇ:

### 1. ročník

Žák:

- hraje všechny durové a mollové stupnice (v různých artikulacích) s příslušnými kvintakordy a septakordy (velký a malý rozklad)
- improvizuje na předloženém harmonickém podkladu (dle svých možností)
- hraje rytmicky přesně, uplatňuje výstavbu frází
- orientuje se ve stylovosti interpretace
- prohlubuje získané dovednosti v komorní hře

## 2. ročník

Žák:

- hraje v celé dynamické škále rychlé pasáže i zpěvnou kantilénu
- uplatňuje nabyté dovednosti při samostatném nácvičku skladeb i při jejich veřejných provedeních
- vyhledává skladby dle svého zaměření, rozvíjí techniku a interpretaci v této oblasti
- uplatňuje vyrovnanost rejstříků a přesnou intonaci
- uplatňuje se v komorní nebo orchestrální hře

## 3. ročník

Žák:

- hraje (dle svých možností) v celém tónovém rozsahu nástroje stupnice (dur, moll, chromatické) a akordy (T5, D7, zm7)
- navrhne adekvátní interpretaci skladby
- analyzuje hudební fráze, hraje v celé dynamické škále, vystihne náladu skladby
- uplatňuje širokou škálu výrazových prostředků
- aktivně přistupuje ke komorní hře

## 4. ročník

Žák:

- **dle svého zájmu a profilace hraje i pentatonické, bluesové, cikánské nebo židovské stupnice, jejich znalost následně aplikuje v improvizacích v daném hudebním žánru**
- **zaměřuje se dle svých technických, výrazových schopností a svého zájmu na hudbu sólovou nebo komorní, hudbu klasickou, jazzovou, populární nebo etnickou**
- **sestaví vlastní postup při cvičení skladby**
- **provede vybranou skladbu veřejně, zhodnotí svůj výkon, diskutuje o provedení skladby, vznáší argumenty, je schopen sebereflexe**
- **komparuje zvukové nahrávky, navštěvuje koncerty dle svého hudebního vkusu**
- **je samostatný ve hře v komorním seskupení**

### 5.1.16 Studijní zaměření – Hra na trubku

Trubka se uplatňuje jako sólový i doprovodný nástroj. Vzhledem k odlišné technice hry a velikosti nástroje je výuka vhodná pro žáky od třetího ročníku I. stupně, a to po absolvování základů hry na zobcovou flétnu. V případě, že je žák vybaven potřebnými fyzickými předpoklady, je možné ho přijmout i v nižším věku. Během výuky se postupně seznámí s jednotlivými hudebními slohy a jejich repertoárem. Získané znalosti a dovednosti žák uplatňuje jak ve hře sólové, tak ve hře komorní nebo souborové.

## Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |       |      |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|-------|------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III.r | IV.r |
| Hra na trubku                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1     | 1    |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |       |      |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1     | 1    |

## Učební osnovy vyučovacích předmětů:

### Vyučovací předmět – Hra na trubku

#### I. STUPEŇ:

##### 1. ročník

Žák:

- popíše jednotlivé části nástroje
- dbá na správné držení těla a nástroje
- dodržuje při hře v rámci svých schopností základní dechovou techniku
- dbá na správné metrum, rytmus a intonaci
- orientuje se v jednoduchých hudebních symbolech (nota a pomlka celá, půlová, čtvrtěová)

##### 2. ročník

Žák:

- dbá na uvolněný postoj a správné držení nástroje
- uplatňuje a propojuje při hře vědomosti o základní hudební a dechové frázi
- zahraje podle svých individuálních schopností jednoduchou melodii z paměti

##### 3. ročník

Žák:

- ovládá uvolněné držení těla a nástroje
- dodržuje základy dechové a prstové techniky při hře na nástroj
- umí správně nasadit a ukončit tón
- zahraje dle svých individuálních schopností jednoduchou skladbičku z paměti
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a jejich zápisu
- reaguje na tempová a dynamická označení
- hraje jednoduché melodie podle sluchu

##### 4. ročník

Žák:

- hraje skladby různých stylových období
- hraje skladby s doprovodem jiného nástroje
- orientuje se v zápisu partitury
- zapojuje se do komorní hry



## 5. ročník

Žák:

- využívá veškeré získané technické znalosti a dovednosti k vytváření kvalitního tónu
- reaguje na dynamiku, agogiku, tempové rozlišení a frázování
- praktikuje komorní hru

## 6. ročník

Žák:

- uplatní veškeré získané technické znalosti a dovednosti k vytváření kvalitního tónu
- hraje dle svých individuálních schopností skladby různých stylů a žánrů
- hraje s jinými nástroji

## 7. ročník

Žák:

- **dbá při samostatném nastudování skladby na kvalitu a tvorbu tónu za pomoci získaných technických a výrazových dovedností**
- **užívá dynamiku, tempová rozlišení, frázování a agogiku v celém rozsahu nástroje (dle individuálních schopností)**
- **transponuje jednoduché melodie**
- **uplatňuje se v komorní nebo souborové hře**

## II. STUPEŇ:

### 1. ročník

Žák:

- zvládá a dodržuje základní péči o nástroj
- ovládá dechovou techniku
- hraje s tónovou kulturou a v rozsahu celého nástroje pracuje s barvou tónu (dle individuálních schopností)
- hraje v komorním seskupení

### 2. ročník

Žák:

- hraje skladby dle vlastního výběru,
- samostatně vyřeší technické problémy a navrhne výrazovou část celé kompozice
- aktivně se zapojuje do komorní či souborové hry

### 3. ročník

Žák:

- dbá na kvalitu tónu a umí pracovat s jeho barvou
- popíše základní charakteristické znaky různých stylových období a žánrů
- v komorní nebo souborové hře nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace

### 4. ročník

Žák:

- zvládá a dodržuje základní péči o nástroj
- ovládá dechovou techniku
- hraje s tónovou kulturou a v rozsahu celého nástroje pracuje s barvou tónu (dle individuálních schopností)
- při studiu nových skladeb uplatňuje získané znalosti a dovednosti
- podporuje činnost komorního tělesa či souboru (orchestru)

### 5.1.17 Studijní zaměření – Hra na lesní roh

Lesní roh jako jeden z dechových nástrojů žesťových se uplatňuje v orchestrální a komorní hře a také jako nástroj sólový.

#### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Hra na lesní roh                      | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |        |       |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |

#### Učební osnovy vyučovacích předmětů:

#### Vyučovací předmět – Hra na lesní roh

##### I. STUPEŇ:

##### 1. ročník

Žák:

- umí jednoduše popsat nástroj, vyjmenuje jednotlivé části nástroje
- pracuje na základech hrudně bráničního dýchání
- zvládne správně posadit nátrubek na rty
- osvojí si správný postoj a držení nástroje
- osvojí si základy tvoření tónu
- hraje základní tóny (dle možností s využitím lidových písní)

##### 2. ročník

Žák:

- upevňuje dýchací návyky
- hraje v rozsahu jedné oktávy (dle možností, se zachováním kvality a lehkosti tvoření tónu)
- nacvičí (dle svých možností) stupnici v pomalém tempu
- nacvičí (dle svých možností) akordy k probírané stupnici
- hraje z not jednoduché rytmy – tenuto, legato
- odliší forte a piano
- zahraje jednoduché přednesové skladby nebo lidové písně (dle možností zpaměti)

##### 3. ročník

Žák:

- rozšiřuje rozsah (dle možností, se zachováním kvality a lehkosti tvoření tónu)
- zahraje alespoň tři stupnice v celých notách v pomalém tempu
- zahraje akordy dle dosaženého rozsahu v půlových notách – tenuto, legato
- hraje z not jednoduché rytmy – staccato, tenuto, legato
- prohlubuje si dynamické cítění o crescendo, decrescendo
- hraje jednoduché přednesové skladby nebo lidové písně (dle možností z paměti)
- je schopen zhodnotit kvalitu svého výkonu i výkonu svých spolužáků

#### 4. ročník

Žák:

- osvojí si správné dechové návyky
- zdokonaluje nátiskovou techniku (omezuje tlak nátrubku na rty)
- rozšiřuje rozsah (dle možností, se zachováním kvality a lehkosti tvoření tónu)
- nacvičí stupnice dle dosaženého rozsahu (do 4#, 4b) v půlových notách, pomalé tempo
- nacvičí akordy dle dosaženého rozsahu (do 4#, 4b) v půlových notách, tenuto, legato
- hraje z not jednoduché rytmy – tenuto, legato, v rychlejších tempech
- zdokonaluje využití dynamických prostředků (p, mf, f, crescendo, decrescendo)
- zapojí se do hry v souboru (v orchestru)

#### 5. ročník

Žák:

- má snahu hrát v plném rozsahu nástroje (dle možností, se zachováním kvality a lehkosti tvoření tónu)
- upevňuje intonační jistotu
- hraje stupnice dle dosaženého rozsahu (do 5#, 5b) v půlových notách, rychlejší tempo
- hraje akordy dle dosaženého rozsahu (do 5#, 5b) v půlových notách, tenuto, legato
- hraje z not složitější rytmy (osminové s tečkou, šestnáctinové – staccato, tenuto, legato) v rychlejších tempech
- zdokonaluje se ve využití dynamických prostředků (p, mf, f, akcent, sforzato)
- nacvičí náročnější přednesové skladby (dle možností z paměti)
- spolupracuje se spoluhráči v souboru (orchestru)

#### 6. ročník

Žák:

- hraje stupnice dle dosaženého rozsahu (do 6#, 6b) v rychlejším tempu
- hraje akordy dle dosaženého rozsahu, čtyřzvuk (do 6#, 6b), tenuto, legato
- hraje dominantní septakordy (v dur tóninách), zmenšené septakordy (v moll tóninách)
- zdokonaluje se ve využití dynamických prostředků (pp, ff, akcent, sforzato)
- seznamuje se základy transpozice in Es
- je aktivní v souboru (v orchestru)

#### 7. ročník

Žák:

- dbá na kvalitu tónu
- disponuje správnými dechovými návyky

- hraje v rozsahu nástroje (dle možností, se zachováním kvality a lehkosti tvoření tónu)
- hraje s intonační jistotou
- hraje stupnice dle dosaženého rozsahu (do 7#, 7b) v rychlejším tempu
- hraje akordy dle dosaženého rozsahu, čtyřzvuk (do 7#, 7b), tenuto, legato
- hraje dominantní septakordy (v dur tóninách), zmenšené septakordy (v moll tóninách)
- hraje z not složitější rytmy (šestnáctinové s tečkou – staccato, tenuto, legato), v rychlejších tempech
- běžně využívá dynamické prostředky (pp, ff, akcent, sforzato)
- hraje náročnější přednesové skladby (dle možností z paměti)
- zhodnotí svůj výkon
- je platným členem souboru

## II. STUPEŇ:

### 1. ročník

Žák:

- pracuje samostatně na kvalitě tónu a upevňuje dechové návyky
- lehce tvoří tón a hraje v plném rozsahu se zachováním kvality tónu
- hraje stupnice dle dosaženého rozsahu v rychlém tempu
- hraje akordy dle dosaženého rozsahu, čtyřzvuk – tenuto, staccato
- je aktivní při společné hře (komorní, souborové, orchestrální)

### 2. ročník

Žák:

- hraje dominantní septakordy v rychlejším tempu
- hraje zmenšené septakordy v rychlejším tempu
- hraje samostatně z not složité rytmy
- využívá širokou škálu dynamických a výrazových prostředků
- zapojuje se do některé formy instrumentálního praktika

### 3. ročník

Žák:

- je schopen samostatně se pohybovat v transpozicích in Es
- vytváří si názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů
- samostatně studuje přednesové skladby se zapojením všech výrazových prostředků
- je spolehlivým členem instrumentálního praktika

### 4. ročník

Žák:

- využívá své posluchačské a interpretační zkušenosti
- podílí se na výběru skladeb
- samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj
- umí kriticky zhodnotit svůj výkon

- pracuje v souboru (orchestru)

### 5.1.18 Studijní zaměření – Hra na baskřídlovku

Baryton se uplatňuje jako sólový i doprovodný nástroj. Vzhledem k odlišné technice hry a velikosti nástroje je výuka vhodná pro žáky od třetího ročníku I. stupně, a to po absolvování základů hry na zobcovou flétnu. V případě, že je žák vybaven potřebnými fyzickými předpoklady, je možné ho přijmout i v nižším věku. Během výuky se postupně seznámí s jednotlivými hudebními slohy a jejich repertoárem. Získané znalosti a dovednosti žák uplatňuje jak ve hře sólové, tak ve hře komorní nebo souborové.

#### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Hra na baskřídlovku                   | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |        |       |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |

#### Učební osnovy vyučovacích předmětů:

#### Vyučovací předmět – Hra na baskřídlovku

##### I. STUPEŇ:

##### 1. ročník

Žák:

- popíše jednotlivé části nástroje
- dodržuje při hře v rámci svých schopností základní dechovou techniku
- dbá na správné metrum, rytmus a intonaci
- orientuje se v jednoduchých hudebních symbolech (nota a pomlka celá, půlová, čtvrtěová)

##### 2. ročník

Žák:

- dbá na uvolněný postoj a správné držení nástroje
- uplatňuje a propojuje při hře vědomosti o základní hudební a dechové frázi
- zahraje podle svých individuálních schopností jednoduchou melodii z paměti

##### 3. ročník

Žák:

- ovládá uvolněné držení těla a nástroje
- dodržuje základy dechové a prstové techniky při hře na nástroj
- umí správně nasadit a ukončit tón
- zahraje dle svých individuálních schopností jednoduchou skladbičku z paměti
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a jejich zápisu

- **reaguje na tempová a dynamická označení**
- **hraje jednoduché melodie podle sluchu**

#### **4. ročník**

Žák:

- hraje skladby různých stylových období
- hraje skladby s doprovodem jiného nástroje
- orientuje se v zápisu partitury
- zapojuje se do hry s dalším nástrojem

#### **5. ročník**

Žák:

- využívá veškeré získané technické znalosti a dovednosti k vytváření kvalitního tónu
- reaguje na dynamiku, agogiku, tempové rozlišení a frázování
- praktikuje komorní hru

#### **6. ročník**

Žák:

- uplatní veškeré získané technické znalosti a dovednosti k vytváření kvalitního tónu
- hraje dle svých individuálních schopností skladby různých stylů a žánrů
- je schopen souhry s jinými nástroji

#### **7. ročník**

Žák:

- **dbá při samostatném nastudování skladby na kvalitu a tvorbu tónu za pomoci získaných technických a výrazových dovedností**
- **užívá dynamiku, tempová rozlišení, frázování a agogiku v celém rozsahu nástroje (dle individuálních schopností)**
- **transponuje jednoduché melodie**
- **uplatňuje se v komorní nebo souborové hře**

## **II. STUPEŇ:**

### **1. ročník**

Žák:

- zvládá a dodržuje základní péči o nástroj
- ovládá dechovou techniku
- hraje s tónovou kulturou a v rozsahu celého nástroje pracuje s barvou tónu (dle individuálních schopností)
- prohlubuje získané dovednosti v komorní hře

### **2. ročník**

Žák:

- při studiu nových skladeb uplatňuje získané znalosti a dovednosti
- hraje skladby dle vlastního výběru,
- samostatně vyřeší technické problémy a navrhne výrazovou část celé kompozice
- aktivně se zapojuje do komorní či souborové hry

### 3. ročník

Žák:

- dbá na kvalitu tónu a umí pracovat s jeho barvou
- popíše základní charakteristické znaky různých stylových období a žánrů
- v komorní nebo souborové hře nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace

### 4. ročník

Žák:

- zvládá a dodržuje základní péči o nástroj
- ovládá dechovou techniku
- hraje s tónovou kulturou a v rozsahu celého nástroje pracuje s barvou tónu (dle individuálních schopností)
- při studiu nových skladeb uplatňuje získané znalosti a dovednosti
- hraje skladby dle vlastního výběru, samostatně vyřeší technické problémy a navrhne výrazovou část celé kompozice
- je samostatný v komorní (souborové hře)

## 5.1.19 Studijní zaměření – Hra na pozoun

Pozoun je nástroj vhodný k interpretaci hudby různého žánru, např. klasické, populární, jazzové, lidové, dechové.

Při výuce lze doporučit kombinaci s druhým nástrojem (klávesové nástroje, kytara, zobcová flétna příp. i smyčcové nástroje).

### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Hra na pozoun                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |        |       |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |

### Učební osnovy vyučovacích předmětů:

#### Vyučovací předmět – Hra na pozoun

Při nedostatečné délce paží lze výuku realizovat na nástroji téže rejstříkové polohy (tenor, baryton, pístový trombon).

#### I. STUPEŇ:

##### 1. ročník

Žák:

- učí se správnému bráničně-žebernímu dýchání
- osvojí si základy správného tvoření tónu ve rtech – tzv. bzučení

- přirozeně nasazuje tóny – poloha jazyka, vyslovování slabik „tá, tú, tý, tí“
- osvojí si správné nasazování a umístění nátrubku na rty
- osvojí si držení nástroje a postoj při hře
- provádí dechová cvičení
- hraje základní tóny

## 2. ročník

Žák:

- rozvíjí nátiskové a dechové schopnosti
- zahraje stupnici (pokud to dovolí rozsah) v celých notách v pomalém tempu
- zahraje akordy (pokud to dovolí rozsah) v půlových notách
- rozvíjí jazykovou techniku a nátiskovou pohyblivost
- hraje portamento, legato a kombinace
- cvičí retní vazby – nátisková cvičení legato a portamento
- hraje v celých, půlových, čtvrtových a osminových hodnotách
- vydržuje tóny i s dynamickým odstíněním

## 3. ročník

Žák:

- **rozvíjí prvky hudebnosti, technickou a výrazovou dovednost**
- **rozšiřuje tónový rozsah dle svých možností**
- **hraje lehce a uvolněně od nádechu až po dokončení fráze**
- **posiluje obličejové svaly prostřednictvím nátiskových cvičení**
- **vydržuje tóny i s dynamickým odstíněním (crescendo, decrescendo)**
- **hraje jednoduché melodie podle sluchu**
- **zahraje silně, slabě**
- **hraje jednoduché rytmy – staccato, legato, tenuto**

## 4. ročník

Žák:

- tvoří kvalitní tón
- provádí nátisková cvičení
- hraje retní vazby v půlových, čtvrtových a osminových hodnotách
- hraje i v rychlejším tempu
- kombinuje legato a staccato
- hraje z listu
- zahraje skladbu z paměti
- zahraje synkopu, akcent
- zahraje stupnice dur a moll do 2# a 2b a jejich akordy
- hraje v souboru nebo orchestru

## 5. ročník

Žák:

- zahraje stupnice do 3# a 3b v půlových notách
- zahraje akordy k probíraným stupnicím
- procvičuje retní vazby v půlových, čtvrtových a osminových hodnotách na již zvládnutých polohách (1 – 4)



- hraje v basovém klíči
- hraje z listu i z paměti
- transponuje jednoduché modely
- hraje z not složitější rytmy – staccato, tenuto, legato
- zdokonaluje využití dynamických prostředků (p, mf, f, akcent, sforzato)
- osvojí si retní legato
- praktikuje komorní hru

## 6. ročník

Žák:

- má základní vědomosti o hudbě a svém nástroji
- hraje ve všech sedmi polohách na nástroji
- tvoří snížcové legato
- zahraje stupnice do 4# a 4b v rychlejším tempu
- zahraje akordy dle dosaženého rozsahu k hraným stupnicím: čtyřzvuk – tenuto, legato
- zahraje dominantní septakord v durových tóninách, zmenšené septakordy v mollových tóninách
- využívá výrazově hudební prvky
- zahraje náročnější přednesovou skladbu
- je schopen souhry v komorní hře

## 7. ročník

Žák:

- **tvoří legato retní, snížcové a kombinované**
- **provádí nátisková cvičení – alikvotní tóny**
- **procvičuje retní vazby v půlových, čtvrtových a osminových hodnotách**
- **rozdělí měkké a ostré nasazení tónu ve staccatu, tenuto, legatu**
- **hraje složité rytmy – šestnáctinové s tečkou**
- **využívá celou škálu dynamických prostředků (pp – ff, akcent, sforzato)**
- **hraje v souboru a orchestru**
- **zhodnotí svůj výkon**
- **vystoupí veřejně na absolventském koncertě**

## II. STUPEŇ:

### 1. ročník

Žák:

- hraje stupnice v rychlejším tempu
- pracuje samostatně na kvalitě tónu
- hraje samostatně složité rytmy
- je schopen reprodukovat názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů
- zapojuje se do komorní, souborové či orchestrální hry

## 2. ročník

Žák:

- hraje akordy k probíraným stupnicím v tenutu a legatu
- osvojil si hru násobného staccata
- zahraje z paměti skladbu dle svých schopností
- aktivně přistupuje ke komorní hře

## 3. ročník

Žák:

- zformuluje názor na interpretaci skladeb různých stylových období
- zhodnotí svůj výkon v sólové i souborové hře
- nastuduje samostatně skladbu
- prohlubuje získané dovednosti v kolektivní hře

## 4. ročník

Žák:

- hraje s intonační jistotou
- využívá své posluchačské a interpretační zkušenosti, podílí se na výběru skladeb
- vystoupí veřejně – studium ukončí absolventským vystoupením
- je samostatný při hře s jinými nástroji

### 5.1.20 Studijní zaměření – Hra na tubu

Tubové nástroje jsou používány k hudební praxi v oblasti zábavné i vážné hudby. Tuba je tradičním nástrojem dechových seskupení. K ovládnutí tuby je však nutná dostatečná fyzická vyspělost, proto je možné k výuce hry na tubu přistoupit až v závěru mladšího školního věku dítěte.

#### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Hra na tubu                           | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |        |       |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |

#### Učební osnovy vyučovacích předmětů:

##### Vyučovací předmět – Hra na tubu

##### I. STUPEŇ:

##### 1. ročník

Žák:

- učí se správnému bráničně-žebernímu dýchání

- osvojil si základy správného tvoření tónu ve rtech – tzv. bzučení
- přirozeně nasazuje tóny – poloha jazyka, vyslovování slabik „tá, tú, tý, tí“
- osvojil si správné nasazování a umístění nátrubku na rty
- osvojil si držení nástroje a postoj při hře
- provádí dechová cvičení
- hraje základní tóny

## 2. ročník

Žák:

- rozvíjí nátiskové a dechové schopnosti
- seznámil se s notací v basovém klíči
- zahraje stupnici (pokud to dovolí rozsah) v celých notách v pomalém tempu
- zahraje akordy (pokud to dovolí rozsah) v půlových notách
- rozvíjí jazykovou techniku a nátiskovou pohyblivost
- hraje portamento, legato a kombinace
- provádí dechová cvičení
- zahraje silně – slabě
- hraje v celých, půlových, čtvrtových a osminových hodnotách
- hraje jednoduché přednesové skladby nebo lidové písně

## 3. ročník

Žák:

- **rozvíjí prvky hudebnosti, technickou a výrazovou dovednost**
- **rozšiřuje tónový rozsah dle svých možností**
- **hraje lehce a uvolněně od nádechu až po dokončení fráze**
- **posiluje obličejové svaly prostřednictvím nátiskových cvičení**
- **vydržuje tóny i s dynamickým odstíněním (crescendo, decrescendo)**
- **hraje jednoduché melodie podle sluchu**
- **zahraje silně, slabě**
- **hraje jednoduché rytmy – staccato, legato, tenuto**
- **hraje v basovém klíči**

## 4. ročník

Žák:

- snaží se o kvalitu tónu
- provádí nátisková cvičení
- hraje retní vazby v půlových, čtvrtových a osminových hodnotách
- hraje i v rychlejším tempu
- kombinuje legato a staccato
- hraje z listu
- zahraje skladbu z paměti
- zahraje synkopu, akcent
- rozšiřuje dle svých možností nátiskové schopnosti
- zahraje stupnice dur a moll do 2# a 2b a jejich akordy
- hraje v souboru nebo orchestru

## 5. ročník

Žák:

- osvojil si správné držení tuby, postoj při hře, změnu prstokladu
- zahraje stupnice do 3# a 3b v půlových notách
- zahraje akordy k probíraným stupnicím
- procvičuje retní vazby v půlových, čtvrtových a osminových hodnotách na již zvládnutých polohách (1 – 4)
- hraje v basovém klíči
- hraje z listu i z paměti
- transponuje jednoduché modely
- hraje z not základní rytmy – staccato, tenuto, legato
- zdokonaluje využití dynamických prostředků (p, mf, f, akcent, sforzato)
- praktikuje komorní hru

## 6. ročník

Žák:

- má základní vědomosti o hudbě a svém nástroji
- rozšiřuje rozsah
- upevňuje intonační jistotu
- zahraje stupnice do 4# a 4b
- zahraje akordy dle dosaženého rozsahu k hraným stupnicím: čtyřzvuk – tenuto, legato
- zahraje dominantní septakord v durových tóninách, zmenšené septakordy v mollových tóninách
- využívá výrazově hudební prvky
- zahraje náročnější přednesovou skladbu
- uplatní se v souboru nebo v orchestru

## 7. ročník

Žák:

- **hraje v celém rozsahu nástroje**
- **dbá na kvalitu tónu**
- **provádí nátisková cvičení – alikvotní tóny**
- **zahraje stupnice do 4# a 4b v rychlejším tempu**
- **zahraje akordy k hraným stupnicím – čtyřzvuk – tenuto, legato v rychlejším tempu**
- **zahraje dominantní septakord v durových tóninách, zmenšené septakordy v mollových tóninách v rychlejším tempu**
- **hraje složité rytmy – šestnáctinové s tečkou**
- **využívá celou škálu dynamických prostředků (pp – ff, akcent, sforzato)**
- **podílí se na studiu komorních skladeb**
- **zhodnotí svůj výkon**
- **vystoupí veřejně na absolventském koncertě**

## II. STUPEŇ:

### 1. ročník

Žák:

- hraje stupnice v rychlejším tempu
- pracuje samostatně na kvalitě tónu
- hraje samostatně složité rytmy
- je schopen reprodukovat názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů
- prohlubuje získané dovednosti v komorní a souborové hře

### 2. ročník

Žák:

- hraje akordy k probíraným stupnicím v tenutu a legatu
- osvojil si hru násobného staccata
- zahraje z paměti skladbu dle svých schopností
- aktivně se zapojuje se do komorní, souborové či orchestrální hry

### 3. ročník

Žák:

- zformuluje názor na interpretaci skladeb různých stylových období
- zhodnotí svůj výkon v sólové i souborové hře
- nastuduje samostatně skladbu

### 4. ročník

Žák:

- hraje s intonační jistotou
- využívá své posluchačské a interpretační zkušenosti, podílí se na výběru skladeb
- vystoupí veřejně – studium ukončí absolventským vystoupením
- je samostatný ve hře v komorním seskupení (souboru)

## 5.1.21 Studijní zaměření – Hra na kytaru

Kytara patří v současné době k nejoblíbenějším a nejrozšířenějším hudebním nástrojům. Uplatňuje se jako nástroj sólový i doprovodný. Kytara má také velké uplatnění v oblasti komorní i souborové hry.

Ke studiu hry na kytaru se přijímají děti od 7 let. Nevylučuje se však možnost přijímat i děti starší, pokud mají předpoklady ke hře a požadované hudební nadání, případně neměly ve věku 7 let dostatečné fyzické předpoklady.

Hře na kytaru se vyučuje individuálně nebo ve skupině maximálně dvou žáků.

## Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |       |      |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|-------|------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III.r | IV.r |
| Hra na kytaru                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1     | 1    |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |       |      |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1     | 1    |

## Učební osnovy vyučovacích předmětů:

### Vyučovací předmět – Hra na kytaru

#### I. STUPEŇ:

##### 1. ročník

Žák:

- zvládá správné držení těla, nástroje
- zná označení prstů levé i pravé ruky
- dbá na správné postavení levé a pravé ruky
- orientuje se v 1. poloze, hraje jednoduché melodie
- umí pojmenovat jednotlivé části kytary
- umí hrát jednoduché akordy na třech strunách

##### 2. ročník

Žák:

- orientuje se v 1. poloze, ovládá i zvýšené tóny
- zahraje jednoduché dvojhmaty
- dovede zahrát lidové písně nebo kratší skladbu
- akordicky doprovodí zpěv nebo jiný nástroj v 2/4, 3/4 a 4/4 rytmu
- dovede zahrát stupnice dur v 1. poloze s využitím prázdných strun
- seznamuje se s dynamickým odstíněním p, mf, f

##### 3. ročník

Žák:

- používá základní technické prvky hry (základní úhozy s ohledem na kvalitu tónu)
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a jejich notovém zápisu
- zahraje vybrané stupnice a rozložené akordy v 1. poloze v rozsahu jedné a dvou oktáv
- orientuje se do 5. pražce
- zahraje kratší přednesovou skladbu z paměti
- vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit elementárními výrazovými prostředky

##### 4. ročník

Žák:

- hraje v 1. poloze

- ovládá jednoduché výměny 1. a 2. polohy
- zahraje tečkovaný a triolový rytmus
- nacvičuje hru v 5. poloze v případě dostatečné pokročilosti
- používá vibrato a dovede je použít ve vhodných místech přednesových skladeb
- navštěvuje komorní nebo souborovou hru
- zdokonalil čistotu hry
- nacvičuje malé barré

## 5. ročník

Žák:

- zdokonalil hru ve 2. poloze a výměnu poloh
- hraje v 5. poloze
- zvládá přechod ze hry akordické na melodickou a zpět bez rytmické nepřesnosti
- nacvičuje legato odtažné i vzestupné
- rozlišuje různá slohová období
- pěstuje hru z listu na skladbách z nižších ročníků
- rozlišuje základní tónové rejstříky – sul tasto, sul ponticello
- nacvičuje velké barré
- hraje stupnice přes dvě oktávy bez prázdných strun
- zapojuje se do komorní nebo souborové hry

## 6. ročník

Žák:

- orientuje se na hmatníku do 12. pražce
- zdokonalil dříve probrané výměny poloh
- hraje stupnice typové moll a dur přes 2 oktávy
- zahraje chromatické postupy a náročnější rytmické kombinace
- nacvičuje melodické ozdoby, repetování tónů, arpeggio
- používá vibrato
- ovládá přirozené flažolety
- pěstuje hru z listu
- věnuje se komorní a souborové hře

## 7. ročník

Žák:

- **orientuje se v notovém zápise (e – f<sub>3</sub>)**
- **běžně používá 1., 3. a 5. polohu**
- **hraje stupnice přes tři oktávy (dle individuálních schopností) a rozložené akordy dur a moll**
- **pracuje s dynamikou a zabývá se výrazovou stránkou přednesových skladeb**
- **běžně používá vibrato**
- **je schopen samostatně nastudovat technicky přiměřenou skladbu**
- **má přehled nejen o slohových a hudebních obdobích, ale rozlišuje i jednotlivé moderní styly**
- **ovládá hru umělých flažoletů**
- **je schopen si naladit nástroj**

- je schopen doprovodit podle notace i akordových značek
- nastuduje komorní skladbu (komorní skladby)

## II. STUPEŇ:

### 1. ročník

Žák:

- ovládá všechny polohy (1. - 12.), včetně výměny poloh
- umí samostatně vybrat nejvhodnější prstoklad a úhozy při studiu skladeb
- chápe frázování
- prohloubí získané dovednosti v kolektivní hře

### 2. ročník

Žák:

- prohloubí hru z paměti a z listu
- zdokonalí technickou vyspělost
- hraje v komorním seskupení či v souboru

### 3. ročník

Žák:

- zdokonalí svou samostatnost při řešení prstokladů, střídání úhozů pravé ruky a výrazu
- zlepší svou hudební paměť na dalších přednesových skladbách
- rozšíří své hudební repertoár a samostatně studuje repertoár
- aktivně přistupuje ke komorní (souborové) hře

### 4. ročník

Žák:

- **zdokonalí improvizaci v melodické, harmonické i rytmické stránce**
- **dle svých možností je zapojen do komorní, souborové nebo orchestrální hry i mimo školu**

## 5.1.22 Studijní zaměření – Hra na elektrickou kytaru

Elektrická kytara je v současnosti nástrojem velmi populárním. Je obsažena skoro ve všech hudebních žánrech. Hra na tento nástroj se neustále vyvíjí. V České republice se tomuto nástroji na ZUŠ vyučuje velmi krátkou dobu. Výuka je vzhledem k popularitě nástroje velmi oblíbená. Elektrická kytara se uplatňuje v sólové i v doprovodné hře. Při hře se využívá zvukových efektů. Velmi talentovaní žáci by mohli pokračovat ve hře na tento nástroj na konzervatoři Jaroslava Ježka v Praze.

**Žák, který nemůže z důvodu nezralosti tělesné či mentální hrát na nástroj od počátku studia, plní osnovy studia hry na kytaru. O přechodu na elektrickou kytaru rozhodne třídní učitel na základě vyspělosti, zralosti žáka a výsledku komisionální zkoušky.**



**Žák začíná plnit osnovy hry na elektrickou kytaru od ročníku, který odpovídá jeho schopnostem, dovednostem, tělesnému a mentálnímu vývoji.**

**Učební plán:**

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Hra na elektrickou kytaru             | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |        |       |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |

**Učební osnovy vyučovacích předmětů:**

**Vyučovací předmět – Hra na elektrickou kytaru**

**I. STUPEŇ:**

**1. ročník**

Žák:

- zná názvy not na všech strunách v 1. poloze
- zvládá správné držení těla, nástroje
- dbá na správné postavení levé ruky a držení trsátka
- dovede zahrát stupnici C a G dur s příslušným rozloženým akordem
- je schopen zahrát z paměti melodii i akordický doprovod písničky nebo jednoduché skladbičky
- umí chytit základní hmat tzv. power akordu
- umí pojmenovat jednotlivé části elektrické kytary

**2. ročník**

Žák:

- zná názvy not na všech strunách včetně not zvýšených a snížených v 1. poloze
- správně střídá úhozy trsátkem nahoru a dolů při hře not čtvrtových a osminových
- zahraje jednoduché dvojhmaty
- dovede zahrát lidové písně nebo kratší skladbu
- akordicky doprovodí zpěv nebo jiný nástroj v 2/4, 3/4 a 4/4 rytmu
- dovede zahrát stupnice dur do 4 křížků s příslušným rozloženým akordem
- umí přepínat a využívat snímače a tónovou clonu

**3. ročník**

Žák:

- **dosáhl vyšší koordinace levé a pravé ruky**
- **zvládá přechody trsátkem ze struny na strunu**
- **hraje jednoduché dvojhmaty**
- **zahraje vybrané stupnice a rozložené akordy v 1. poloze v rozsahu jedné a dvou oktáv**
- **nacvičuje hru ve 2. poloze v případě dostatečné pokročilosti**

- **zahraje kratší přednesovou skladbu z paměti**
- **používá zkreslený zvuk**
- **ovládá hru tlumením pravé dlaně tzv. palm mute**

#### 4. ročník

Žák:

- hraje ve 2. poloze
- ovládá jednoduché výměny 1. a 2. polohy
- zahraje tečkovaný a triolový (swingový rytmus)
- zdokonalí a kombinuje hru trsátkem přes struny (crosspicking), staccato, legato
- nacvičuje hru v 5. poloze v případě dostatečné pokročilosti
- zdokonalí vibrato, tremolo a dovede je použít ve vhodných místech přednesových skladeb
- navštěvuje komorní nebo souborovou hru
- zdokonalí čistotu hry při hře na zkreslený zvuk

#### 5. ročník

Žák:

- zdokonalí hru ve 2. poloze a výměnu poloh
- hraje v 5. poloze
- zdokonalí hru crosspicking
- zvládá přechod ze hry akordické na melodickou a zpět bez rytmické nepřesnosti
- ovládá čtení zápisu z tabulatury
- ovládá melodické ozdoby (příraz, odtrh, skluz, odtah)
- rozlišuje různá slohová období
- hraje z listu
- improvizuje v čínské a bluesové pentatonice
- umí naladit nástroj
- zapojuje se do komorní nebo souborové hry

#### 6. ročník

Žák:

- orientuje se na hmatníku do 12. pražce
- zdokonalí dříve probrané výměny poloh
- zahraje stupnice dur přes 3 oktávy
- improvizuje v durových a mollových stupnicích (první nota přísně vychází z tónů akordu)
- zahraje chromatické postupy a náročnější rytmické kombinace
- používá vibrato, tremolo
- ovládá přirozené flažolety
- věnuje se komorní a souborové hře

#### 7. ročník

Žák:

- **orientuje se v notovém zápise (e – f<sub>3</sub>)**
- **běžně používá 1., 3. a 5. polohu**
- **hraje stupnice přes tři oktávy a rozložené akordy dur a moll**

- pracuje s dynamikou a zabývá se výrazovou stránkou přednesových skladeb
- běžně používá vibrato, tremolo
- je schopen samostatně nastudovat technicky přiměřenou skladbu
- má přehled nejen o slohových a hudebních obdobích, ale rozlišuje i jednotlivé moderní styly
- ovládá základní doprovodné rytmy a frázování při hře improvizované melodie (blues, swingu a latinskoamerické hudby)
- ovládá hru umělých flažoletů
- nastuduje komorní skladbu (komorní skladby)

## II. STUPEŇ:

### 1. ročník

Žák:

- ovládá všechny polohy (1. - 12.), včetně výměny poloh
- dovede použít i vyšší polohy (nad 12. polohu)
- umí samostatně vybrat nejvhodnější prstoklad a úhozy při studiu skladeb
- umí pracovat s kvalitou a barvou tónu a je schopen rytmické sebekontroly zpětným poslechem z nahrávky
- prohloubí získané dovednosti v kolektivní hře

### 2. ročník

Žák:

- chápe frázování
- prohloubí hru z paměti a z listu
- je zapojen do komorní nebo souborové hry
- umí si vytvořit sólo do jednoduché písně
- ovládá církevní stupnice a septakordy

### 3. ročník

Žák:

- zdokonalí svou samostatnost při řešení prstokladů, střídání úhozů pravé ruky a výrazu
- zdokonalí technickou vyspělost
- rozvine svou hudební paměť na dalších přednesových skladbách
- rozšíří svůj hudební repertoár
- samostatně studuje repertoár
- hraje v komorním seskupení či v souboru

### 4. ročník

Žák:

- zdokonalí improvizaci v melodické, harmonické i v rytmické stránce
- je zapojen do komorní, souborové nebo orchestrální hry
- dle svých možností se uplatňuje i mimo školu
- pomocí počítačového programu Audacity (program je volně stažitelný na internetu) zvládne odposlouchat a zapsat do not nebo tabulatury jednodušší sóla z nahrávky

- dle svých možností je zapojen do komorní, souborové nebo orchestrální hry i mimo školu

### 5.1.23 Studijní zaměření – Hra na mandolínu

Mandolína je v současné době v České republice využívána většinou na poli neartificiální hudby. Dokonce ani není možno, až na několik výjimek, se hře na mandolínu v České republice učit. Naše ZUŠ je právě touto světlou výjimkou. Mandolína v našem regionu nabyla větší popularity proti jiným regionům právě díky možnosti se na ni učit.

Mandolína má široké uplatnění at' už v hudbě bluegrassové, folkové, country, lidové, rockové, klasické atd. Naši žáci hrající na mandolínu mají nejedno ocenění z oblastí hudby tzv. nevážné, ale také hrají hudbu vážnou v komorních obsazeních nebo třeba s doprovodem smyčcového orchestru.

Naši žáci měli nejednu příležitost účastnit se workshopů hráčů světových jmen pořádaných přímo na naší škole.

#### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |       |      |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|-------|------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III.r | IV.r |
| Hra na mandolínu                      | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1     | 1    |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |       |      |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1     | 1    |

#### Učební osnovy vyučovacích předmětů:

#### Vyučovací předmět – Hra na mandolínu

##### I. STUPEŇ:

##### 1. ročník

Žák:

- zná názvy not na všech strunách v 1. poloze
- zvládá správné držení těla, nástroje
- dbá na správné postavení levé ruky a držení trsátka
- dovede zahrát stupnici C a G dur s příslušným rozloženým akordem
- je schopen zahrát z paměti melodii i akordický doprovod písničky nebo jednoduché skladbičky
- umí pojmenovat jednotlivé části mandolíny

##### 2. ročník

Žák:

- zná názvy not na všech strunách včetně not zvýšených a snížených v 1. poloze
- správně střídá úhozy trsátkem nahoru a dolů při hře not čtvrtových a osminových
- zahraje jednoduché dvojhmaty

- dovede zahrát lidové písně nebo kratší skladbu
- akordicky doprovodí zpěv nebo jiný nástroj v 2/4, 3/4 a 4/4 rytmu
- dovede zahrát stupnice dur do 4 křížků s příslušným rozloženým akordem

### 3. ročník

Žák:

- **dosáhl vyšší koordinace levé a pravé ruky**
- **zvládá přechody trsátkem ze struny na strunu**
- **hraje jednoduché dvojhmaty**
- **zahraje vybrané stupnice a rozložené akordy v 1. poloze v rozsahu jedné a dvou oktáv**
- **rozšíří dynamiku o crescendo a decrescendo**
- **začíná s nácvičkou tremola**
- **nacvičuje hru ve 3. poloze v případě dostatečné pokročilosti**
- **zahraje kratší přednesovou skladbu z paměti**

### 4. ročník

Žák:

- hraje ve 3. poloze
- ovládá jednoduché výměny 1. a 3. polohy
- zahraje tečkovaný a triolový (swingový rytmus)
- zdokonaluje a kombinuje hru trsátkem přes struny (crosspicking), staccato, legato
- hraje vybrané stupnice a rozložené akordy v 1. a 3. poloze
- zdokonalí vibrato, tremolo a dovede je použít ve vhodných místech přednesových skladeb
- navštěvuje komorní nebo souborovou hru

### 5. ročník

Žák:

- zdokonalí hru ve 3. poloze a výměnu poloh
- zdokonalí hru crosspicking
- zvládá přechod ze hry akordické na melodickou a zpět bez rytmické nepřesnosti
- ovládá čtení zápisu z tabulatury
- ovládá melodické ozdoby (příraz, odtrh, skluz, odtah)
- rozlišuje různá slohová období
- hraje z listu
- improvizuje v čínské a bluesové pentatonice
- umí naladit nástroj
- zapojuje se do komorní nebo souborové hry

### 6. ročník

Žák:

- orientuje se v 5. poloze
- zdokonalí dříve probrané výměny poloh
- zahraje stupnice dur přes 3 oktávy
- improvizuje v durových a mollových stupnicích (první nota přísně vychází z tónů akordu)

- zahraje chromatické postupy a náročnější rytmické kombinace
- používá vibrato, tremolo
- ovládá přirozené flažolety
- věnuje se komorní a souborové hře

## 7. ročník

Žák:

- orientuje se v notovém zápise (g – f<sub>3</sub>)
- běžně používá 1., 3. a 5. polohu
- hraje stupnice přes tři oktávy a rozložené akordy dur a moll
- pracuje s dynamikou a zabývá se výrazovou stránkou přednesových skladeb
- běžně používá vibrato, tremolo
- je schopen samostatně nastudovat technicky přiměřenou skladbu
- má přehled nejen o slohových a hudebních obdobích, ale rozlišuje i jednotlivé moderní styly
- ovládá základní doprovodné rytmy a frázování při hře improvizované melodie (blues, swingu a latinskoamerické hudba)
- ovládá hru umělých flažoletů
- nastuduje komorní skladbu (komorní skladby)

## II. STUPEŇ:

### 1. ročník

Žák:

- ovládá všechny polohy (1. – 5.), včetně výměny poloh
- dovede použít i vyšší polohy (nad 5. polohu)
- umí samostatně vybrat nejvhodnější prstoklad a úhozy při studiu skladeb
- umí pracovat s kvalitou a barvou tónu a je schopen rytmické sebekontroly zpětným poslechem z nahrávky
- prohloubí získané dovednosti v kolektivní hře

### 2. ročník

Žák:

- chápe frázování
- prohloubí hru z paměti a z listu
- je zapojen do komorní nebo souborové hry
- umí si vytvořit sólo do jednoduché písně
- ovládá církevní stupnice a septakordy

### 3. ročník

Žák:

- zdokonalí svou samostatnost při řešení prstokladů, střídání úhozů pravé ruky a výrazu
- zdokonalí technickou vyspělost
- zlepší svou hudební paměť na dalších přednesových skladbách
- hraje v komorním seskupení či v souboru

#### 4. ročník

Žák:

- rozšíří svůj hudební repertoár a samostatně studuje repertoár
- zdokonalí improvizaci v melodické, harmonické i v rytmické stránce
- dle svých možností je zapojen do komorní, souborové nebo orchestrální hry i mimo školu

#### 5.1.24 Studijní zaměření – Hra na basovou kytaru

Žáci jsou vedeni k pochopení úlohy nástroje jako součásti rytmické sekce hudebního uskupení, kromě hráčských technik získávají základy pro orientaci ve formě, harmonické struktuře, notovém zápisu, melodickou představivost podporující vedení basové linky a odvahu k improvizaci doprovodu i sólové hry. Výuka probíhá ve spojení s doprovodem klávesových nebo bicích nástrojů, rovněž se sekvenčními programy pro PC.

Od 4. ročníku se zapojují do některé formy předmětu instrumentální nebo sborové praktikum.

Dle fyzických dispozic žáka je nástroj vhodný k výuce pro děti cca od 10 let. Nástroj je vhodný také jako doplněk ke studiu jiného nástroje (kontrabas, tuba, kytara, klavír apod.).

**Žák, který nemůže z důvodu nezralosti tělesné či mentální hrát na nástroj od počátku studia, plní osnovy studia hry na kontrabas. O přechodu na basovou kytaru rozhodne třídní učitel na základě vyspělosti, zralosti žáka a výsledku komisionální zkoušky.**

**Žák začíná plnit osnovy hry na basovou kytaru od ročníku, který odpovídá jeho schopnostem, dovednostem, tělesnému a mentálnímu vývoji.**

#### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Hra na basovou kytaru                 | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |        |       |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |

#### Učební osnovy vyučovacích předmětů:

##### Vyučovací předmět – Hra na basovou kytaru

##### I. STUPEŇ:

##### 1. ročník

Žák:

- žák ovládá správné držení nástroje a postavení obou rukou
- zahraje jednu stupnici v první poloze s použitím prázdných strun, jednoduché akordy
- zná označení prstů obou rukou

- zahraje jednohlas v první poloze
- dokáže doprovodit píseň s použitím elementárních akordů

## 2. ročník

Žák:

- žák zahraje jednu durovou a jednu vybranou mollovou stupnici v první poloze s použitím prázdných strun
- dokáže zahrát kombinace prázdného basu a melodie
- zahraje melodii s dopadem i bez dopadu
- zahraje elementární kadenci v rozsahu TSD
- umí použít základní dynamiku (p, mf, f)

## 3. ročník

Žák:

- **žák zahraje jednu durovou a jednu mollovou stupnici v rozsahu dvou oktáv**
- **zahraje kadenci v rozsahu TSD**
- **umí použít základní rejstříky (sul tasto, sul ponticello)**
- **dokáže zahrát crescendo a decrescendo, ritardando**
- **dokáže hrát z paměti**
- **dokáže doprovodit píseň s použitím různých rytmických figur**
- **seznamuje se s notací v basovém klíči**

## 4. ročník

Žák:

- žák přejde plynule ke hře z not z houslového do basového klíče
- osvojí si správný postoj a držení nástroje, postavení rukou a naváže na základní prvky rozeznívání strun a tvorby tónů z klasické kytary
- dokáže hrát převážně s využitím prázdných strun
- dokáže hrát jednoduché melodie (např. národní písně z paměti)
- dokáže jmenovat a zahrát dur a moll kvintakordy
- navštěvuje komorní nebo souborovou hru

## 5. ročník

Žák:

- zahraje jednu durovou a jednu mollovou stupnici s použitím prázdných strun přes dvě oktávy
- dokáže zapsat jednoduché melodie a rytmy
- seznamuje se s různými způsoby doprovodů
- využívá při doprovodu základních harmonických funkcí podle svých schopností
- dokáže hrát s výměnou poloh
- zapojuje se do komorní nebo souborové hry

## 6. ročník

Žák:

- žák zná a uvědomuje si vliv techniky na výsledný zvuk
- zahraje jednu durovou a jednu mollovou stupnici bez použití prázdných strun přes dvě až tři oktávy



- osvojí si techniky legato a staccato  
orientuje se bez problémově na hmatníku v rozsahu I. – VII. polohy
- dokáže si naladit nástroj
- věnuje se komorní a souborové hře

## 7. ročník

Žák:

- zahraje jednu durovou a jednu mollovou stupnici bez použití prázdných strun přes dvě až tři oktávy
- orientuje se na hmatníku v rozsahu I. – XII. polohy
- hraje různé hudební styly (rock, pop, folk, případně jazz)
- dokáže přizpůsobit tvorbu doprovodu z akordových značek do daného hudebního stylu
- zahraje pentatonické stupnice
- zvládá základní zásady improvizace spojené s pentatonikou
- nastuduje komorní skladbu (komorní skladby)

## II. STUPEŇ:

### 1. ročník

Žák:

- zahraje jednu durovou a jednu mollovou stupnici bez použití prázdných strun přes dvě až tři oktávy
- osvojí si septakordy a jejich prstoklad na hmatníku
- zvládne typické basové figury R´n´R, blues, latin
- prohloubí získané dovednosti v kolektivní hře

### 2. ročník

Žák:

- prohlubuje základy improvizace
- hraje z listu
- osvojí si harmonický rozbor skladby
- je zapojen do komorní nebo souborové hry

### 3. ročník

Žák:

- žák hraje stupnici dur a moll a jejich intervalové variace
- osvojí si stylová specifika a frázování (osminové, triolové, šestnáctinové)
- prohlubuje znalosti v oblasti basových doprovodů
- hraje v komorním seskupení či v souboru

### 4. ročník

Žák:

- podílí se na výběru studovaných skladeb
- ovládá základy funkční harmonie T – S – D
- hraje z not i akordových značek, podle sluchu

- orientuje se ve struktuře notového zápisu i ve zkratkách v zápisu
- zná problematiku ozvučení nástroje
- dle svých možností je zapojen do komorní, souborové nebo orchestrální hry i mimo školu

### 5.1.25 Studijní zaměření – Hra na bicí nástroje

Obsahem výuky je hra na malý buben, bicí soupravu, tympány, melodické bicí nástroje. Přípravným stupněm je hra na malý buben, který vytváří základní vztah k bicím nástrojům, ustanovuje základy techniky hry, která souzní hlavně s hrou na bicí soupravu. Smyslem výuky je vypěstovat v žákovi schopnost přesného držení rytmu, vychovat v něm hráče schopného uplatnit se ve skupinách a orchestrech různého stylového zaměření.

#### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Hra na bicí nástroje                  | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |        |       |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |

#### Učební osnovy vyučovacích předmětů:

#### Vyučovací předmět – Hra na bicí nástroje

##### I. STUPEŇ:

##### 1. ročník

Žák:

- seznámí se stručně s historií bicích nástrojů
- dokáže rozeznat melodické a nemelodické bicí nástroje
- zvládá střídavě používat obě ruce
- naučí se správně držet paličky a uvolňovat ruce
- rozvíjí hudební paměť opakováním dvoutaktových ozvěn
- hraje základní typy úderů pomocí zápěstí v různých dynamických stupních (f, mf, p)
- seznamuje se s uspořádáním bicí soupravy
- začíná používat základní techniku hry rukou
- připravuje se na hru na celou soupravu bicích nástrojů

##### 2. ročník

Žák:

- zdokonaluje techniku úhozu a držení paliček
- zvládne zahrát jednoduchou etudu na malý buben
- začíná hrát akcenty v různých dynamikách
- zvládá jednoduchou koordinaci tří končetin na bicí soupravě

### 3. ročník

Žák:

- **používá techniku hry pedálem na basový buben**
- **hraje základní rockové rytmy v kombinaci s jednoduchými breaky**
- **začíná s nácvičkou víření na malý buben**
- **osvojí si základy hry na tympány**

### 4. ročník

Žák:

- osvojí si hru na celou soupravu bicích nástrojů
- hraje s pomocí doprovodného podkladu
- rozvíjí hudební cítění pomocí krátkých improvizčních frází při použití bicí soupravy
- hraje jednoduchou etudu na malý buben, která obsahuje víření
- zvládá základní pravidla údržby jednotlivých částí bicí soupravy
- je schopen se uplatnit svou hrou ve vhodném souboru, skupině
- orientuje se v základních rytmech (rock, pop, latin, funk, swing, polka, valčík)
- zahraje skladbu na melodický bicí nástroj a na tympány
- orientuje se v bubenické oblasti, zná slavné bubeníky, skupiny
- ovládá bicí soupravu v co nejširším rozsahu
- zvládá péči o nástroj – je schopen ho sestavit, vyměnit blány, naladit je, zná problematiku údržby
- zapojuje se do komorní hry (hry v souboru)

### 5. ročník

Žák:

- poznává další techniky úderů (ghost note, flam, rim shot, atd.)
- rozvíjí technické dovednosti hry na malý buben a přenáší je do hry na celou soupravu
- orientuje se v současné bubenické scéně, poslouchá vhodné bubenické vzory
- seznamuje se s melodickými bicími nástroji
- zahraje etudu na tympány
- praktikuje komorní nebo souborovou hru

### 6. ročník

Žák:

- seznamuje se se základy jazzových rytmů
- rozšiřuje technickou zdatnost při hraní dvojúderů, víření, přírazů
- hraje v osminových taktech
- nacvičuje varianty prstové techniky a využívá je v praxi
- zahraje snadnou skladbu na marimbu nebo xylofon
- zvládne etudu na 2 tympány s tlumením
- věnuje se komorní nebo souborové hře

### 7. ročník

Žák:

- **doprovodí skladby v základních tanečních rytmech**
- **zahraje náročnější etudu na malý buben s vířením, přírazy, triolami, akcenty**
- **naučené dovednosti uplatňuje v rozsahu celé bicí soupravy**

- **improvizuje v rockových rytmech – 4 takty doprovod + 4 takty break**
- **zvládá 1 skladbu na melodický nástroj a 1 skladbu na tympány**
- **sestaví bicí soupravu a seřídí ji ke své postavě**
- **získané dovednosti a zkušenosti využije na svém absolventském vystoupení**
- **nastuduje komorní (souborovou) skladbu (skladby)**

## **II. STUPEŇ:**

### **1. ročník**

Žák:

- rozšiřuje techniku hraní, prstovou techniku, dvojúdery, přírazy, víření
- umí naladit malý buben
- samostatně zvolí vhodný doprovod do skladby
- pokračuje ve zdokonalování koordinace
- zvládá zahrát náročnější etudu na malý buben
- prohlubuje získané dovednosti v kolektivní hře

### **2. ročník**

Žák:

- dokáže doprovodit skladbu s nahrávkou v play along v různých stylech
- pokračuje ve hře na melodický nástroj dle své zručnosti
- zvládá skladbu a etudu na tympány
- umí improvizovat na dané téma na bicí soupravě
- je platným členem souboru, komorního seskupení

### **3. ročník**

Žák:

- je schopen se uplatnit svojí hrou ve vhodném souboru, skupině
- orientuje se v etudách na malý buben ve vyšší náročnosti
- seznámí se s hrou metličkami hlavně v jazzové oblasti
- využívá všech naučených technickým a koordinačních prvků ve své hře
- rozšiřuje své schopnosti v improvizaci
- zahraje skladbu na melodický bicí nástroj a na tympány
- aktivně přistupuje ke studiu repertoáru pro komorní (souborovou) hru

### **4. ročník**

Žák:

- **orientuje se v základních rytmech (rock, pop, latin, funk, swing, polka, valčík)**
- **zahraje skladbu na melodický bicí nástroj a na tympány**
- **orientuje se v bubenické oblasti, zná slavné bubeníky, skupiny**
- **ovládá bicí soupravu v co nejširším rozsahu**
- **svoje dovednosti, vědomosti a zkušenosti uplatní při absolventském vystoupení**
- **je samostatný při kolektivní hře**

## 5.1.26 Studijní zaměření – Sólový zpěv

V současné době mívají děti málo příležitosti ke zpívání a často ani neumějí správně používat svůj hlas. Ve výuce sólového zpěvu objevují možnosti svého hlasu. Hravým způsobem procvičují dovednosti, které jsou pro zpěv důležité. Je to například uvolnění celého těla, správné dýchání a výslovnost, koordinace a posílení potřebných svalů, probuzení hlavového rejstříku, propojení jednotlivých rejstříků a rezonance hlasu. Společně si „hrajeme“ s výškou tónu a rytmem. Žáci si při tom zlepšují sluchovou pozornost, hudební představivost a čistotu intonace, dále upevňují svou hudební paměť a pěstují si smysl pro rytmus a vedení melodie. Všechny získané dovednosti potom uplatňují při samotném zpívání.

Zpěvu se vyučuje individuálně nebo ve skupině maximálně dvou žáků.

### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Sólový zpěv                           | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |        |       |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |

### Učební osnovy vyučovacích předmětů:

#### Vyučovací předmět – Sólový zpěv

##### I. STUPEŇ:

###### 1. ročník

Žák:

- ovládá jednoduchá dechová cvičení
- zvládá jednoduchá hlasová cvičení
- má povědomí o správném a uvolněném držení těla a základech správného dýchání
- má povědomí o správné artikulaci
- využívá hlas ve svém přirozeném rozsahu
- podle individuálního hlasového vývoje a stupně hudební vyspělosti zpívá jednoduché lidové a umělé písně

###### 2. ročník

Žák:

- pracuje na správném uvolněném držení těla při zpívání a na klidném dýchání
- pracuje na správném nasazení tónu, správné artikulaci a intonaci
- zpívá jednoduchá hlasová cvičení
- využívá hlas ve svém přirozeném rozsahu

- zpívá s doprovodem lidové a umělé písně úměrně své hlasové vyspělosti

### 3. ročník

Žák:

- má správné a uvolněné držení těla při zpěvu a klidné dýchání
- využívá základní pěvecké návyky a technické prvky
- zpívá jednoduchá hlasová cvičení
- používá hlas v celém rozsahu - podle své individuální hlasové a pěvecké vyspělosti, nepřepíná své síly
- zpívá se základní dynamikou a agogikou, má povědomí o legátovém zpěvu
- zpívá s doprovodem lidové a umělé písně podle svých možností, vyspělosti a stupně hudebního rozvoje

### 4. ročník

Žák:

- prohlubuje svou pěveckou, dechovou a artikulační techniku
- provádí měkké nasazení tónu
- využívá základní dynamiku a agogiku
- zpívá hlasová cvičení, lidové a umělé písně úměrně své hlasové vyspělosti
- prohlubuje pěvecké dovednosti z předchozích ročníků
- zpívá z paměti
- zapojí se do komorní hry

### 5. ročník

Žák:

- pracuje se základní pěveckou, dechovou a artikulační technikou
- rozvíjí cítění pro přirozenou práci s dynamikou a ostatními výrazovými prostředky
- zpívá z paměti delší písně
- podle individuální hlasové vyspělosti zpívá písně lidové a umělé
- zapojuje se do skupinového praktika
- má povědomí o hlasové hygieně

### 6. ročník

Žák:

- ovládá základní pěveckou, dechovou a artikulační techniku
- podle svých možností pracuje na rozšíření hlasového rozsahu
- pracuje s větší škálou dynamiky a výrazových prostředků na základě porozumění hudbě a textu
- zpívá složitější hlasová cvičení úměrná své hlasové vyspělosti
- na základě své hlasové vyspělosti se věnuje převážně žánru, který si vybral
- podle individuálních možností je schopen veřejného vystoupení
- uplatňuje získané dovednosti ve skupinovém praktiku
- má povědomí o zásadách hlasové hygieny

## 7. ročník

Žák:

- ovládá základy pěvecké a dechové techniky, měkké nasazení tónu, zásady správné artikulace a celkové hlasové techniky
- podle svých možností má rozšířený hlasový rozsah a vyrovnané rejstříky
- využívá adekvátní výrazové prostředky na základě porozumění textu a hudbě, má smysl pro celkový pěvecký projev, vedení hudebních frází a kantilény
- zpívá složitější hlasová cvičení úměrná svým možnostem
- zpívá lidové písně ve složitější úpravě
- zpívá umělé písně různých období a žánrů, podle individuální vyspělosti, případně zpívá populární písně – dle svého zaměření
- zapojuje se do hlasového praktika – orientuje se ve vícehlasých skladbách

## II. STUPEŇ:

### 1. ročník

Žák:

- vědomě využívá pěveckou, dechovou a artikulační techniku
- má vyrovnaný hlas v celém svém rozsahu
- ovládá zpěv kantilény, dodržuje fráze a orientuje se v notovém zápisu a textu
- využívá dynamiku a agogiku, má kultivovaný pěvecký projev
- aktivně se podílí na kolektivní práci

### 2. ročník

Žák:

- je schopen žánrového a stylového rozlišení písní
- je samostatný při korepetici
- zpívá hlasová cvičení podle své technické vyspělosti a potřeb
- zpívá lidové i umělé písně podle individuální hlasové vyspělosti a zaměření
- zpívá náročnější repertoár v rámci komorní hry (případně souboru, sboru)

### 3. ročník

Žák:

- podle svých možností zpívá ve vícehlasém seskupení
- vytváří si vlastní názor na studovanou skladbu či píseň
- má obecný přehled o vokální a vokálně-instrumentální hudbě a základní pěvecké literatuře
- studuje komorní a sborové skladby

### 4. ročník

Žák:

- vytváří si názor na vlastní i slyšenou interpretaci
- profiluje se podle svého zájmu a zaměření
- vědomě uplatňuje zásady hlasové hygieny
- je samostatný ve studiu komorních a sborových skladeb

## 5.1.27 Studijní zaměření – Hra na akordeon

Akordeon zaujímá vedle klasických hudebních nástrojů významné místo. Je to přenosný vícehlasý nástroj, který plní v hudebním životě jak funkci samostatného sólového nástroje, tak nástroje doprovodného a souborového. Vzhledem k ostatním hudebním nástrojům je nástrojem poměrně mladým. V poslední době dochází ke změnám v technickém vývoji a nástrojové interpretaci. Interpret se neobejde bez dokonalého zvládnutí výrazových možností nástroje, technické vyspělosti obou rukou a dokonalé měchové techniky. Zvládnutí technické složky nástrojové hry je pouze prostředkem k dosažení vytčeného cíle a musí být v souladu s celkovým hudebním a kulturním rozvojem osobnosti žáka.

Výuka hry, koncipovaná na nových principech, dává žákům takové odborné vzdělání, které jim umožňuje uplatnit se v amatérské i profesionální činnosti.

### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Hra a akordeon                        | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |        |       |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1      | 1     |

### Učební osnovy vyučovacích předmětů:

#### Vyučovací předmět – Hra na akordeon

##### I. STUPEŇ:

##### 1. ročník

Žák:

- osvojuje si správné pracovní návyky
- dbá na správné sezení, držení nástroje,
- při hře dbá na správné postavení rukou
- neustále sluchem kontroluje správné vedení měchu, dbá na dodržování měchových značek
- upevňuje orientaci na klávesách (knoflíčích) ve spojení se čtením not
- postupně se seznamuje se základními a pomocnými basy v rozsahu stupnice C dur, jejich znalost spojuje se čtením not v basovém klíči
- nacvičuje elementární melodie ve standardním basu
- nacvičuje akordický doprovod staccato, tenuto
- nacvičuje souhru obou rukou – pouze s akordickým doprovodem
- připravuje se ke hře stupnic
- nacvičuje elementární hru z listu – při zadávání nových skladbiček čte z not
- zahraje skladbičku či písničku z paměti



## 2. ročník

Žák:

- prohlubuje nástrojové návyky z 1. ročníku, neustále důsledně dbá na správné sezení, držení nástroje, postavení rukou a vedení měchu
- rozšiřuje pětprstovou polohu – posun ruky, podkládání, překládání
- zdokonaluje hru durových stupnic přes jednu oktávu – využívá jich jako prstových cvičení (legato, staccato) a měchových cvičení (na každém tónu obracet na 4, 2, 1 dobu) s důslednou sluchovou sebekontrolou
- hraje durové akordy ke stupnicím – trojzvuk s obraty harmonicky, rozloženě – každou rukou zvlášť legato, staccato, opět je spojuje se správnou měchovou technikou
- hraje dvojhmaty pravou rukou
- u zadávaných skladbiček sleduje označení tempa a učí se je rozlišovat a dodržovat
- ovládání měchu rozšiřuje o dynamiku – p, f, mf, zahraje skladbičku zpaměti
- hraje z listu jednoduché skladbičky

## 3. ročník

Žák:

- **prohlubuje základní návyky a dovednosti (sezení, držení nástroje, postavení rukou, vedení měchu)**
- **zdokonaluje prstovou i měchovou techniku**
- **rozšiřuje polohy pravé i levé ruky – skoky**
- **nacvičuje dvojhmaty a jednoduchý dvojhlas v pravé ruce**
- **hraje stupnice durové přes 1 oktávu do 3 křížků a 3 béček v rychlejším tempu oběma – opět je využívá jako prstová a měchová cvičení,**
- **hraje tříhlasé akordy k daným stupnicím s obraty oběma, harmonicky, rozloženě, se zapojením měchové techniky**
- **rozšiřuje dynamiku o crescendo, decrescendo**
- **rozlišuje další druhy tempa**
- **zvládne tečkovaný rytmus, triolu**
- **pěstuje hru z listu na skladbičkách z 1., případně 2. ročníku a na nově zadávaných cvičeních, písních a skladbičkách**

## 4. ročník

Žák:

- zvyšuje nároky na technickou úroveň hry, pohyblivost prstů, skoky, vícehlasou hru
- zahraje jednoduché polyfonní skladby
- hraje durové stupnice do 4 křížků a 4 béček přes 1 oktávu, nácvik protipohybu
- hraje tříhlasé akordy k daným stupnicím s obraty oběma, harmonicky, rozloženě, legato, staccato
- dobře procvičí akordický doprovod s terciovým a kvintovým basem, dominantní septakord
- seznamuje se s melodickými ozdobami – nácvik přírazu
- vhodně využívá barevných možností nástroje – základy techniky rejstříkování
- pěstuje hru z listu na skladbičkách 1. a 2. ročníku a při zadávání nových skladeb a cvičení
- zapojí se do komorní (souborové) hry

## 5. ročník

Žák:

- zvyšuje nároky na výrazovou a technickou stránku hry, zdokonaluje kulturu tónu pomocí měchové techniky
- při výběru materiálu dbá na jeho rozmanitost
- zvyšuje nároky na tempovou, rytmickou a dynamickou stránku hry
- nacvičuje další melodické ozdoby – nátryl, náraz
- hraje všechny durové stupnice přes 2 oktávy rovným pohybem - legato, staccato,
- nacvičuje čtyřhlasé akordy s obraty k probíraným stupnicím harmonicky, malý rozklad – legato, staccato,
- hraje podle akordových značek
- pěstuje hru z listu na skladbách z 2. a 3. ročníku
- účastní se komorní nebo souborové hry

## 6. ročník

Žák:

- rozšiřuje tvorbu repertoáru o skladby různých žánrů a stylů a učí se rozlišovat hlavní zásady při jejich interpretaci
- zdokonaluje polyfonní hru a její interpretaci
- rozvíjí měchovou techniku na stupnicích, akordech, etudách i přednesových skladbách
- zdokonaluje a zrychluje hru vybraných durových stupnic přes 2 oktávy, čtyřhlasý akord – nácvik velkého rozkladu
- nacvičuje mollové stupnice přes 1 oktávu každou rukou zvlášť, tříhlasý akord harmonicky, rozloženě – nácvik obou způsobů v basech
- nacvičuje další melodické ozdoby – trylek
- prohlubuje rejstříkové techniky
- pěstuje hru z listu na skladbách 3. a 4. ročníku, hraje podle akordových značek
- je schopen souhry v komorní (souborové) hře

## 7. ročník

Žák:

- ovládá prstovou techniku pravé i levé ruky v rámci svých motorických schopností
- uplatňuje prvky měchové techniky na probírané látce
- je schopen rozlišit základní dynamiku a tempo
- zvládá základní označení a manuální používání rejstříků pravé i levé ruky
- podílí se na výběru skladeb podle individuálních schopností, zvládá hru z paměti
- zvládá hru z listu na skladbách přiměřené obtížnosti z nižších ročníků
- dle individuálních schopností zvládá hru stupnic dur a moll přes 2 oktávy legato, staccato
- k probíraným stupnicím zvládá hru čtyřhlasých akordů harmonicky, malý rozklad, dle individuálních schopností velký rozklad – legato, staccato
- podílí se na hře komorní nebo souborové skladby

## II. STUPEŇ:

### 1. ročník

Žák:

- hraje durové stupnice přes dvě oktávy v protipohybu legato, staccato
- zvládá mollové stupnice přes dvě oktávy rovným pohybem legato, staccato
- zahraje čtyřhlasý mollový akord harmonicky, malý i velký rozklad legato, staccato
- upevňuje měchovou techniku na stupnicích, akordech, etudách i přednesových skladbách
- rozšiřuje repertoár dle svého zájmu o další žánry
- zahraje chromatickou stupnici pravou rukou
- zapojuje se do hry v duu nebo komorní sestavě

### 2. ročník

Žák:

- zrychluje techniku durových a mollových stupnic
- zahraje dominantní septakord s obraty harmonicky, rozloženě
- zvládá měchové legato, staccato, střídavý měch
- prohlubuje techniku rejstříkování
- správně interpretuje polyfonní skladby
- účastní se aktivně komorní nebo souborové hry

### 3. ročník

Žák:

- zahraje chromatickou stupnici pravou i levou rukou legato, staccato
- upevňuje probrané měchové techniky i skákavý měch
- uplatňuje prvky měchové techniky na probírané látce v kombinaci prstoměchové artikulace
- zahraje zmenšený septakord harmonicky, rozloženě, dodržuje stylovou interpretaci přednesových skladeb
- získané dovednosti uplatní v komorní a souborové hře

### 4. ročník

Žák:

- **samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu, při interpretaci rozvíjí její přednesovou stránku,**
- **interpretuje skladby různých stylů a žánrů**
- **ovládá práci s tónem, základy frázování a dále si rozvíjí svou hudební paměť**
- **zpaměti interpretuje vybrané skladby, při hře využívá znalosti o výrazu hrané skladby a je schopen vlastního názorového vyjádření**
- **profiluje se podle svého zájmu a preferencí, využívá své zkušenosti**
- **v neprofesionální umělecké praxi a je schopen se profilovat ve zvoleném žánru**
- **je samostatný v komorní, souborové, případně orchestrální hře**

## 5.1.28 Hudební nauka

### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |       |      |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|-------|------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III.r | IV.r |
| Hra na nástroj                        | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1     | 1    |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |       |      |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1     | 1    |

### I. STUPEŇ:

#### 1. ročník

Žák:

- rozlišuje délku not a pomlky
- napíše durové stupnice do 1# a 1 b, označí půltóny
- ukáže a pojmenuje noty s posuvkami (křížky, béčka, odrážky)
- uplatňuje znalosti o 4/4, 3/4 a 2/4 taktech v rytmických doplňovačkách
- zahraje jednoduchou rytmickou linku na Orffovy nástroje
- taktuje písně ve 2/4 taktu
- pojmenuje základní hudební nástroje
- pozná (poslechem) vybranou skladbu B. Smetany a A. Dvořáka
- intonuje osmistupňovou řadu a písně v rozsahu  $c_1 - c_2$

#### 2. ročník

Žák:

- napíše durové stupnice do 3# a 3b
- napíše mollovou stupnici
- vytvoří tónický kvintakord k probíraným stupnicím
- porovná a analyzuje rozdíl mezi durovým a mollovým kvintakordem, aplikuje výsledek zkoumání v praxi
- vytvoří základní intervaly
- poslechem rozliší souzvuk dvou a tří tónů
- zazpívá předehraný tón (na klavíru) ve své hlasové poloze
- označí T, D, S ve vybrané stupnici
- navrhne rytmický doprovod k jednoduché lidové písni
- rozliší a pojmenuje soprán, alt, tenor a bas na základě nahrávky
- zpívá lidové a umělé dětské písně v jednohlasu

### 3. ročník

Žák:

- napíše durové stupnice do 5# a 5b
- napíše mollové stupnice do 3# a 3b (harmonické a melodické)
- vytvoří akordickou kadenci k zadané durové stupnici a T<sub>5</sub> s obraty
- zvyšuje a snižuje zadaný tón
- používá nejdůležitější hudební pojmy, označení a názvosloví při realizaci hudby
- transponuje jednoduché melodie o tón výš
- zpívá elementární dvojhlas (ostinátní figury, kánony, quodlibet)
- vědomě používá hlavovou rezonanci ve vyšších polohách
- řídí se zásadami hlasové hygieny

### 4. ročník

Žák:

- napíše všechny durové a mollové stupnice
- definuje tóninu u předložené skladby
- transponuje lidové písně
- poslechem rozezná všechny běžně používané hudební nástroje
- zaznamená a reprodukuje jednoduchý notový zápis
- orientuje se v základních akordických značkách
- má orientační přehled v uměleckých obdobích od baroka ve vazbě na poslech
- rozdělí hudební nástroje do skupin
- umí odvozovat intervaly

### 5. ročník

Žák:

- zapíše rytmicko-melodická cvičení
- sestaví durový, mollový, zmenšený a zvětšený kvintakord a D<sub>7</sub>
- komponuje jednoduché melodie, dle svých schopností doplní akordy
- analyzuje znějící hudbu
- rozezná různé druhy hudby, popíše základní znaky
- vyjádří svůj názor na znějící hudbu
- orientuje se v jednoduchých hudebních formách

## 5.1.29 Instrumentální nebo sborové praktikum

Studijní zaměření „**Instrumentální nebo sborové praktikum**“ je možno realizovat v těchto formách, mající charakter jednotlivých aktivit:

dechový orchestr, orchestr školy, komorní soubor smyčcový, flétnový, akordeonový, kytarový, komorní zpěv, komorní dechová seskupení, komorní klávesová seskupení, sbor. Výběr alespoň jedné aktivity je povinný od 4. ročníku I. stupně. Instrumentální nebo sborové praktikum je vyučováno kolektivně, případně skupinově.

Žákovi je umožněno navštěvovat vyučovací předmět i dříve, než je pro něj povinné a může docházet do několika „aktivit“/forem současně.

### Učební plán:

|                                       | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |       |      |
|---------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|-------|------|
|                                       | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III.r | IV.r |
| Hra na nástroj                        | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1     | 1    |
| Hudební nauka                         | 1         | 1    | 1    | 1    | 1    |      |      |            |       |       |      |
| Instrumentální nebo sborové praktikum |           |      |      | 1    | 1    | 1    | 1    | 1          | 1     | 1     | 1    |

### **I. STUPEŇ:**

#### **4. ročník**

Žák:

- uplatňuje získané schopnosti a dovednosti z hlavního oboru a hudební nauky
- intonačně se doladuje k ostatním spoluhráčům
- aktivně spoluvytváří hudební dílo
- je dochvilný

#### **5. ročník**

Žák:

- s jistotou hraje a analyzuje svůj part
- pohotově reaguje na gesto dirigenta (popř. vedoucího hráče)
- rozvíjí schopnost souhry a harmonické představivosti
- přizpůsobí se tempu, dynamice a přednesu skladby

#### **6. ročník**

Žák:

- aktivně se podílí na veřejných vystoupeních
- vyjadřuje svůj názor na práci souboru
- hraje dle svých možností skladby všech stylů a žánrů
- orientuje se v partituře

#### **7. ročník**

Žák:

- **sluchově kontroluje hru**
- **respektuje pravidla slušného chování, vystupování**

- spolupracuje s ostatními
- připravuje se pravidelně do vyučování

## II. STUPEŇ

### 1. ročník

Žák:

- uplatňuje získané schopnosti a dovednosti z minulého studia
- hraje pohotově z listu s rytmickou jistotou
- nacvičí samostatně svůj part
- využívá rytmické, agogické a interpretační prostředky podle charakteru a žánru skladby

### 2. ročník

Žák:

- spolupracuje s ostatními hráči
- diskutuje s pedagogem o interpretaci skladeb (dle svých možností)
- podporuje mladší žáky v souboru
- reprezentuje školu na vystoupeních

### 3. ročník

Žák:

- aktivně podporuje spolupráci a společné úsilí kolektivu
- podílí se na výběru repertoáru
- vystupuje veřejně se souborem, sborem, tělesem

### 4. ročník

Žák:

- **kooperuje s ostatními členy souboru, sboru, tělesa**
- **je ukázněný, dochvilný, spolehlivý**
- **pravidelně dochází do hodin**
- **analyzuje skladbu**
- **navrhne vlastní způsob interpretace a své stanovisko zdůvodní**

## 5.2 Výtvarný obor

Výtvarný obor poskytuje svým žákům ucelené poznatky o výtvarné kultuře a estetice. Vytváří prostor pro získávání praktických dovedností a zkušeností z řady výtvarných disciplín. Rozvíjí tvořivost a estetické cítění a napomáhá žákům aplikovat tyto dovednosti v každodenním životě. Přináší informace o výtvarné kultuře, učí jí rozumět. Rozvíjí emocionalitu a duchovní složku člověka, kritické myšlení a schopnost sebereflexe. Pomáhá žákům uvědomit si svůj kulturní původ, naučit se toleranci vůči ostatním národnostem a kulturám. Vytváří v žácích kladný vztah k životnímu prostředí. Velkým obohacením výuky je návštěva galerií a muzeí jako důležitý informační i inspirační zdroj.

Výtvarná výchova má nesmírný význam pro rozvoj osobnostní, neboť zhodnocuje vlastní žákovy zkušenosti i jeho tvůrčí potenciál.

### 5.2.1 Přípravné studium

#### Učební plán – dvouleté přípravné studium

|                            | 1. ročník | 2. ročník |
|----------------------------|-----------|-----------|
| Přípravná výtvarná výchova | 2         | 2         |

#### Učební osnovy vyučovacích předmětů:

#### **Vyučovací předmět – Přípravná výtvarná výchova**

##### **1 - 2. ročník**

Žák:

- seznamuje se se základními technikami kresby, malby a modelování a používá je
- využívá základní paletu vyjadřovacích prostředků
- rozlišuje základní barvy a dovede je používat jak v ilustracích, tak i výtvarných hrách
- užívá výtvarné formy, které se vyvíjejí s jeho emocionálním, rozumovým a výtvarným vývojem
- nestydí se zeptat učitele, pokud něco neví nebo neumí
- osvojuje si způsoby chování ve skupině, spolupracuje s ostatními žáky a s učitelem

### 5.2.2 Studijní zaměření – Výtvarná tvorba

Studijní zaměření vychází z tradice výtvarného oboru školy, pokračuje v rozvíjení výtvarného citění, prožívání a vědomého vnímání prostřednictvím jak tradičních, tak i nových výtvarných technik i postupů.

Studijní zaměření **Výtvarná tvorba** je specifické projektovou výukou, která žákům vytváří prostor pro jejich individualitu a vzájemný dialog. Přispívá k vícehledovému myšlení, navazuje na celý okruh podnětů, které výtvarnou výchovu jednoznačně obohacují. Snaží se o důsledné provázání přístupů jak racionálních, tak emocionálních. Celoroční projekt bývá představen široké veřejnosti jako celek v rámci výstavy, a tak dostává další rozměr i pro žáky, kteří v něm hledají další souvislosti, popřípadě i pochopení celé koncepce.

Vzdělávací obsah studijního zaměření je členěn do dvou vzájemně se podmiňujících vzdělávacích oblastí Výtvarná tvorba a Recepce a reflexe výtvarného umění.

Oblast **Výtvarná tvorba** umožňuje žákovi prostřednictvím tvořivého myšlení uplatňovat ve vlastním výtvarném projevu vizuálně vnímatelné znaky. Žák získává vztah k materiálům, nástrojům a osvojuje si základní výtvarné techniky, postupy a dovednosti.

Oblast **Recepce a reflexe výtvarného umění** objevuje v okolním světě a v uměleckých dílech vizuálně vnímatelné znaky, umožňuje žákovi analyzovat náměty a výtvarné problémy



s nimi spojené. Žák se seznamuje s historií a vývojem výtvarného umění, uměleckou tvorbou v jednotlivých etapách i s využitím výtvarného jazyka v umělecké i mimoumělecké oblasti.

### **Členění vyučovacího předmětu Výtvarná tvorba:**

#### **Plošná tvorba**

je nejpřirozenější výtvarnou činností zahrnující kresbu, malbu a grafiku pro zachycování podob a příběhů vnějšího i vnitřního života. Tvorba z představy je především ilustrativního charakteru, je výtvarnou výpovědí na představy a prožitky žáka, které přenáší do výtvarného jazyka. Tvorba podle skutečnosti aktivizuje pozornost v objevování mnohotvárnosti světa kolem, výrazovou svébytnost linií, barev a tvarů ve vlastní tvorbě i v kontaktu s výtvarným uměním. Řeší množství námětových variant či kompozic. Způsoby vyjadřování navazují jak na klasické výtvarné postupy, tak i na kombinaci více technik, které jsou často přesahem mezi tvorbou plošnou a prostorovou. Velký zájem je též o experimentace s materiály, nástroji nebo postupy, které rozvíjí tvořivou fantazii.

#### **Prostorová tvorba**

pomáhá kultivovat vztah k povrchu, k objemu, k prostoru a také k materiálu. Zabývá se výtvarným přepisem představ nebo vyjádřením skutečnosti. Učí žáky jinému způsobu výtvarného myšlení a představivosti. Prostorová tvorba využívá různé výtvarné postupy, především modelování, tvarování a konstruování. K poznávání různých tvárných materiálů vedou výtvarné hry, které rozvíjejí schopnosti hmatového prožívání světa a vcítění se do výtvarné řeči materiálů. Kromě prostorového uplatnění tvarů a materiálových kvalit, získává na významu objem, plastický kontrast, světlo a stín. Prostorové cítění navazuje na bezděčné, ale později soustředěné vnímání prostředí, které je nám vymezeno nebo si ho sami vymezujeme.

#### **Objektová a akční tvorba**

místo vytváření artefaktů jde o aktivní poznávání světa, vyvažování prožitkových aktivit. Na nezvyklé zážitky, smyslové podněty, na pocity, vztahy a vznikající postoje navazuje jejich výtvarný přepis. S klasickým výtvarným výsledkem se setkáváme pouze v souvislostech s výtvarnými instalacemi či dokumentací. Objektová tvorba pomáhá žákům přiblížit se realitě – materiálu či nalezenému předmětu, nebo vytvářet nová prostředí. Postupy akční tvorby se vztahují k jedinci, k vnímání sebe sama nebo prožívání kontaktů s druhými. Akční tvorba má multimediální charakter. Žáci se vyjadřují gestem či pohybem, prožívají rytmus hudby apod. Tvorba vyžaduje plné soustředění žáka na celý proces i na sebe sama, na jeho senzibilitu, z které vychází pružnost a originalita myšlení i vcítování.

### **Učební plán:**

|                                    | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                    | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Výtvarná tvorba                    | 3         | 3    | 3    | 3    | 3    | 3    | 3    | 2,5        | 2,5   | 2,5    | 2,5   |
| Recepce a reflexe výtvarného umění |           |      |      |      |      |      |      | 0,5        | 0,5   | 0,5    | 0,5   |

### **Učební osnovy vyučovacích předmětů:**

## Vyučovací předmět – Výtvarná tvorba

### I. STUPEŇ:

#### 1. - 2. ročník

Žák:

- zpracovává především fantazijní náměty, ale i náměty z reálného světa s fantazijním řešením
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje i vybavení
- využívá svých výtvarných dispozic jako je vnímání, estetické citění, myšlení, vyjadřování, představivost a tvořivost a dokáže je převést do estetické formy
- je schopen experimentu a využití svých poznatků a dovedností
- dokáže sdělit svůj názor
- je schopen realizovat své představy ve skupině

#### 3. - 4. ročník

Žák:

- stále více si uvědomuje vztah mezi realitou a fantazií
- ovládá základní paletu vyjadřovacích prostředků v kresbě, malbě, grafice a prostorové tvorbě
- dokáže zachytit odpovídající formou práci podle skutečnosti v plenéru i v učebně i tematickou práci podle představy
- umí bezpečně používat nástroje, materiály a vybavení
- ztvárňuje své dojmy ze setkání s výtvarným uměním
- dokáže zdůvodnit a obhájit svou práci

#### 5. - 6. ročník

Žák:

- dokáže zpracovat téma jak fantazijního, tak reálného charakteru
- navazuje na svou dosavadní výtvarnou práci, upevňuje si řemeslné návyky a rozvíjí nové dovednosti
- opouští ikonografické znaky a začíná používat i jiné výtvarné formy
- uvědomuje si svou osobitou inklinaci ke kresbě, malbě či prostorovému výtvarnému vyjadřování
- dokáže aplikovat prostorovou tvorbu na plošné vyjádření
- je schopen kombinace technik i výběru mezi nimi
- dokáže vyjádřit svůj názor i respektovat názory ostatních ve skupině
- učitele vnímá jako partnera

#### 7. ročník

Žák:

- ovládá širokou škálu obrazotvorných prvků plošného a prostorového vyjadřování
- zachycuje realitu způsobem odpovídajícím individuálním schopnostem, dokáže si stanovovat a realizovat dílčí celky
- zvládá tvarové, barevné a prostorové kompozice
- je schopen zjednodušování linií a tvarů
- umí vytvořit abstraktní tématu

- je schopen najít vlastní osobitý přístup k řešení výtvarného zadání
- podle záměru a potřeby se připravuje ke studiu na střední škole s výtvarným zaměřením
- ukončí studium I. stupně veřejnou prezentací na výstavě

## II. STUPEŇ

### 1. - 3. ročník

Žák:

- je schopen pracovat na dlouhodobějších projektech
- analyzuje náměty nebo výtvarné problémy, nabízí jejich různé významy a způsoby řešení
- zvyšuje své nároky na estetickou citlivost, imaginaci, tvořivost a fantazii
- dokáže předkládat svá řešení a v konfrontaci s jinými hledat ta nejlepší
- propojuje obsah i formu výtvarného zadání, posuny významů, abstrahování
- podílí se na utváření týmové práce, zkoumá podoby mezilidských vztahů, umí se poučit, osobně aplikuje výrazové a kompoziční vztahy
- v případě vlastního zájmu se připravuje ke studiu na vysoké škole výtvarného zaměření

### 4. ročník

Žák:

- **systematicky, s jistotou a sebereflexí pracuje na vlastním projektu v rámci své absolventské práce**
- **s přehledem využívá svých možností a dovedností i v širším časovém úseku**
- **pracuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly**
- **využívá analýzu, syntézu, parafrázi, posuny významů, abstrakci apod.**
- **jeho práce má hlubší myšlenkový význam, sleduje věcné, časové i kulturní souvislosti**
- **na úrovni samostatně pojaté tvorby se stává samostatnou a nezávislou osobností**

## 5.2.3 Studijní zaměření – Výtvarná tvorba se zaměřením na keramiku

Charakteristika předmětu **Výtvarná tvorba se zaměřením na keramiku:**

Předmět Výtvarná tvorba se zaměřením na keramiku v sobě zahrnuje tyto vzdělávací oblasti:

### **Plošná tvorba:**

Zahrnuje kreslířské, malířské a grafické reakce na skutečnost, ale i niterný svět žáků.

Při zpracování různých témat, která obohacují a rozvíjí dětské myšlení a kreativitu, poznávají žáci svébytnost bodu, linií, barev a tvarů ve volné a užitě tvorbě, opírající se jednak o pozorování a přepis skutečnosti, ale také sílu imaginace. Způsoby vyjadřování navazují jak na tradiční postupy, tak nové kombinace technik a materiálů užívaných v současném umění.

Plošná tvorba se nevyhýbá rovněž experimentu s materiály a nástroji jako jedné z cest rozvoje tvořivosti a fantazie žáků.

Součástí plošné tvorby je akční tvorba, kdy na smyslové podněty, pocity a vztahové situace navazuje jejich výtvarný přepis. Postupy akční tvorby se vztahují k jedinci a k jeho pozici ve světě, uvědomování si sebe sama, spleť vztahů. Žáci se vyjadřují gestem či pohybem, proměňují svoji identitu apod. Pro akční tvorbu je charakteristický tvůrčí proces.

### **Prostorová a objektová tvorba:**

Zahrnuje všechny činnosti, při kterých žáci získávají prostorové zkušenosti. Zkoumají vzájemné vztahy hmot – výrazové účinky jejich velikosti, tvaru, plasticity a vzájemných proporcí. Vedle prostorového uplatnění linií, barev a tvarů, vystupuje do popředí role světla a stínu, objemů, plastických kontrastů a materiálových kvalit. K těmto činnostem patří modelování, tvarování, konstruování. Žáci ztvárňují různé náměty, jak ve volné tvorbě, kde se uplatňuje především výtvarný experiment, tak i ve studijním modelování a tvorbě užitě.

Prostorová tvorba obecně pomáhá u žáků kultivovat vztah k povrchu, k objemu, k prostoru a materiálu. Jejím základem je vedle studia tvarové skladby okolních předmětů i přepis fantazijních obrazů.

K poznávání různých tvárných materiálů slouží výtvarné hry, které rozvíjejí citlivost hmatového prožívání světa a vcítění se do výtvarné řeči materiálů. Významnými činiteli jsou objem a plastický kontrast.

Výtvarné vyjádření pomocí keramické hmoty jako základního stavebního materiálu respektuje pravidla vytváření: formu, funkčnost, uměřenost.

### **Recepce a reflexe výtvarného umění**

Nedílnou součástí výtvarného oboru je i výtvarná kultura. Tato oblast prostupuje celou výukou. Nabízí nejen seznámení s vývojem jednotlivých uměleckých epoch, ale je také historickou a sociologickou sondou mapující dějiny lidské civilizace. Jedná se o nevyčerpatelnou studnici inspirace a poučení přesahující hranice výtvarného oboru.

### **Učební plán:**

|                                    | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                    | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Keramika                           | 3         | 3    | 3    | 3    | 3    | 3    | 3    | 2,5        | 2,5   | 2,5    | 2,5   |
| Recepce a reflexe výtvarného umění |           |      |      |      |      |      |      | 0,5        | 0,5   | 0,5    | 0,5   |

### **Učební osnovy vyučovacích předmětů:**

#### **Vyučovací předmět – Výtvarná tvorba se zaměřením na keramiku**

Výtvarnými postupy předmětu Výtvarná tvorba se zaměřením na keramiku je modelování, tvarování a konstruování. Základním materiálem je keramická hlína. Pozornost je věnována konečné úpravě keramických výrobků (způsoby výpalu v redukčním a oxidačním prostředí, možnostem glazování, malbě na a pod glazuru, leštění střepeu atd.). Paralelně jsou žáci seznamováni se základy výtvarného jazyka klasických oborů (malba, kresba, grafika).

## **I. STUPEŇ:**

### **1 – 2. ročník**

Žák:

- rozvíjí představivost a fantazii, výtvarné cítění a vyjadřování pomocí spontánních výtvarných her, na které umí reagovat
- pracuje se smyslovými podněty
- seznamuje se se základními prvky výtvarného jazyka (bod, linie, barva, tvar) a intuitivně je používá
- zná základní výtvarné prostředky, materiály a techniky v kresbě, malbě, grafice, modelování a prostorovém vytváření
- kombinuje výtvarné prvky a experimentuje s různými materiály
- přetváří smyslové podněty do vizuální formy, uplatňuje fantazii a představivost
- tvarem a barvou vyjadřuje intuitivně své pocity, nálady a prožitky
- zkouší výrazové možnosti tvárnosti hmoty a povrchových úprav (glazura, barvítka, leštění, vykrývání)
- dodržuje pořádek, správně manipuluje s hlinou a dalšími materiály
- bezpečně používá nářadí (jehla, očka, ciliny, špachtle, čepel, rydla atd.)
- zná vlastnosti keramické hlíny, využívá tvárnosti a nosnosti hlíny při formování a deformování
- zvládne spojování několika částí, řezání, prořezávání, prostorové tvarování
- záměrně a bezpečně používá různé materiály pro různé povrchové úpravy

### **3. – 4. ročník**

Žák:

- na základě pozorování světa kolem sebe, společnosti a přírody výtvarně zaznamenává své pocity, zážitky a představy
- na základě pozorování skutečnosti ztvárňuje viděnou realitu (kresba, malba, modelování)
- pracuje s podněty z oblasti fantazie
- pracuje s obrazotvornými prvky výtvarného jazyka plošného i prostorového vyjadřování (bod, linie, plocha, barva, tvar, světlo, stín)
- na základě zkušeností zvyšuje svoji technickou zdatnost při práci s materiály a nástroji
- zná rozdíly jednoduchých výtvarných pojmů (např. plošná a prostorová tvorba, kresba, malba, modelování)
- všímá si vztahů objemů hmot v prostoru
- k vyjádření záměru volí odpovídající skladbu tvarových vztahů
- uvědomuje si vztah mezi námětem a jeho provedením (formou a obsahem)
- modeluje podle názoru
- při nanášení glazury dokáže odhadovat výsledný efekt, dbá na správné nanášení glazury
- vědomě používá základní prvky výtvarného jazyka (bod, linie, skvrna, tvar, barva, světlo, plocha, prostor)
- osvojí si základy točení na hrnčířském kruhu

### **5. – 6. ročník**

Žák:

- získává schopnost aktivně používat prvky výtvarného jazyka (bod, linie, plocha, barva, tvar, světlo, stín) a využívá jejich vlastností a vztahů v plošné a prostorové tvorbě (kontrast, harmonie, shoda, podobnost, opakování, rytmus, pohyb, struktura)
- nachází různé vyjadřovací prostředky a užívá zvolené výtvarné prostředky k výtvarnému projevu

- pracuje s různými postupy klasickými i současnými, včetně akčních činností
- využívá různých inspiračních zdrojů, uplatňuje dříve získané zkušenosti pro ztvárnění své představy, kombinuje techniky a experimentuje s výtvarnou formou
- záměrně používá různých stop nástrojů, vnímá vliv užitého nástroje na výrazové účinky linie a tvaru
- je schopen vystihnout objem na základě skutečnosti, pokouší se výstižně vyjádřit podstatné rysy, uplatňuje stylizaci tvarů
- komponuje hmotu – řezání, posouvání a spojování částí, vzájemné provázání několika tvarů a jiné struktury a jejich vědomé využití, vytváří dutý tvar na hrnčířském kruhu
- využívání kvalit materiálu a různých pracovních postupů – mačkání, hnětení, trhání vrstvení, stříhání, lepení atd., bezpečně používá různé materiály pro různé povrchové úpravy.
- pracuje s výrazovými možnostmi povrchu, s prostorovými možnostmi tvaru (otevřený zavřený tvar)
- zvládá základní práce na hrnčířském kruhu, základní hmaty pro tvorbu jednoduchého tvaru

## 7. ročník

Žák:

- **poznává a vědomě pracuje s obrazotvornými prvky plošného i prostorového vyjádření (bod, linie, tvar, barva, objem, plocha, prostor, struktura, textura, fraktura, jejich vlastnosti a vztahy (shoda, podobnost, kontrast, opakování, rytmus, dynamika, struktura, pohyb) dokáže porovnat a zhodnotit jejich účinky**
- **ve své tvorbě se inspiruje fantazií i realitou, vnímá smyslové podněty, které vědomě převádí do vizuální formy prostřednictvím výtvarného jazyka**
- **umí pojmenovat klasické i moderní techniky a materiály, využívá je při vizuálně obrazném sdělení, prostorových činnostech včetně objektové a akční tvorby epoch uměleckého vývoje, používá základní výtvarné pojmy, zajímá se o současné naše i světové výtvarné umění, navštěvuje galerie a muzea**
- **respektuje odlišné výtvarné názory, na základě individuálních zkušeností a společných diskusí hledá vlastní výtvarný názor**
- **vytváří složitější objekty z různých materiálů, osvoji si základy výtvarné akce**
- **vytváří plastiku přidáváním a ubíráním hmoty, výstavbou prostorového tvaru**
- **osvoji si základy postupů při tvorbě skulptury**
- **na základě získaných dovedností a znalostí o vlastnostech prvků dokáže dílo komponovat tak, aby to odpovídalo jeho záměru**
- **ovládá širokou škálu obrazotvorných prvků plošného a prostorového vyjadřování**
- **zachycuje realitu způsobem odpovídajícím individuálním schopnostem**
- **zvládá tvarové, barevné a prostorové kompozice**
- **je schopen najít vlastní osobitý přístup k řešení výtvarného zadání**
- **ukončí studium I. stupně veřejnou prezentací na výstavě**

## II. STUPEŇ

### 1 – 3. ročník

Žák:

- dokáže zobrazit realitu prostřednictvím plošné i prostorové tvorby, správně používá perspektivní zkratku a proporce zobrazovaného
- umí vyhledávat, třídit, zpracovávat a využívat potřebné informace z různých zdrojů pro svou výtvarnou práci
- kombinuje výtvarné prvky a experimentuje s novými materiály
- uvědomuje si své výtvarné nastavení a vychází z něho při své tvorbě
- ve volné tvorbě nachází obsah a formu pro svoje vyjádření na základě svých individuálních preferencí
- experimentuje, diskutuje, dokáže respektovat odlišné názory
- analyzuje náměty nebo výtvarné problémy a vyhledává způsoby řešení
- hledá různé formy výtvarné výpovědi a snaží se o důslednou kultivaci svého výtvarného projevu
- podílí se na týmové práci, zkoumá podoby mezilidských vztahů, umí se poučit, osobitě aplikuje výrazové a kompoziční vztahy
- dává hlubší myšlenkový význam výtvarným akcím, objektům a instalacím

### 4. ročník

Žák:

- dokáže rozebrat své i cizí dílo pomocí pojmů: **geometrický a optický střed, centrum pozornosti, statická a dynamická kompozice, harmonie, disharmonie, princip omezení a výběru, princip harmonie a rovnováhy, nerovnováha, symetrie, asymetrie**
- chápe, že výtvarné dílo má svá pravidla, která vytvářejí jeho účinek
- zkoumá podoby světa a mezilidské vztahy z různých úhlů, myslí konceptuálně z hlediska času, lokality, kulturních či ekologických souvislostí
- výtvarný jazyk se mu stává prostředkem k sebevyjádření
- je schopen porovnat a hodnotit svou starší práci
- snaží se o toleranci názorů ve skupině
- pracuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, využívá myšlenkových operací (analýzu, syntézu, parafrázi, posuny významů, abstrakci apod.)
- ukončí studium II. stupně prezentací absolventskou prací

### 5.2.4 Recepce a reflexe výtvarného umění

Na všech stupních studia jde o hledání inspirací, asociací a souvislostí, jde o vnímání kultury v obecné rovině. Nabízí prožitky, porovnává vztahy mezi životem, člověkem a uměním. Výtvarná reflexe i recepce má volný časový rozsah a prolíná celým studiem.

#### Učební plán:

|                                    | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|------------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                    | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Výtvarná tvorba                    | 3         | 3    | 3    | 3    | 3    | 3    | 3    | 2,5        | 2,5   | 2,5    | 2,5   |
| Recepce a reflexe výtvarného umění |           |      |      |      |      |      |      | 0,5        | 0,5   | 0,5    | 0,5   |

## II. STUPEŇ:

### 1. – 3. ročník

Žák:

- čerpá náměty a inspirace z historie, z hudby, z literatury, vnímá regionální specifika
- individuálně si vybírá podněty z různých oblastí výtvarné kultury, orientuje se ve výtvarných směrech, vnímá svět s respektem k odlišnostem a osobitostem druhých
- argumentuje, toleruje odlišně zdůvodněné interpretace
- prezentuje své práce, které propaguje a instaluje
- zvyšuje své nároky na estetickou citlivost, imaginaci, tvořivost a fantazii
- dokáže předkládat svá řešení a v konfrontaci s jinými hledat to nejlepší
- podílí se na utváření týmové práce
- zkoumá podoby mezilidských vztahů
- dává hlubší myšlenkový význam výtvarným akcím, objektům a instalacím

### 4. ročník

Žák:

- **orientuje se v hlavních rysech historického vývoje uměleckých slohů a směrů**
- **zajímá se o vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění**
- **formuluje a obhájí své názory na umění**
- **je veden k estetické vnímavosti svého okolí, k důležitosti zachování zdravého životního prostředí a kulturních hodnot volí vhodné formy adjustace a výstavní koncepce**

## 5.3 Taneční obor

Tanec přináší žákům poznání práce s vlastním tělem, emocemi a překonávání vlastních možností. Žák se učí zvládat taneční umění a emocionální projev v praktické rovině, ale současně se mu také dostává vzdělání v teoretické části. To vše mu umožní aplikovat pohyb při neprofesionální aktivitě a položí základ k následnému profesionálnímu vzdělání, např. v umělecké, pedagogické, sociologické nebo filozofické oblasti. Díky komplexnímu vzdělání v teoretické a praktické části získá širší rozhled v umělecké a kulturní oblasti, čímž je schopen citlivěji vnímat a všestranně reflektovat umělecké dílo a jeho kvalitu. Stává se tedy nejen aktivním tanečníkem, ale zejména vzdělaným a plnohodnotným příjemcem v oblasti umělecké činnosti a tvorby.

Pilíř výuky tvoří **taneční technika**, kterou volí pedagog na základě svých odborných znalostí a zkušeností, schopností a předpokladů žáků. Taneční technika slouží k tomu, aby žáci pochopili, že osvojení si technických základů je nezbytné pro zvládnutí složitějších prvků, které ze základu vycházejí a to nejen pro techniku tance, ale i nácvik choreografií klasických, výrazových a scénických tanců. Taneční technika žáky odborně připravuje tak, aby dokázali využít získaných znalostí při změně tanečního stylu (např. balet, Limon, Graham, UP-SIDE DOWN a další). Žákům díky zvládnutí názvosloví a prostorového dělení, které je většinou tanečních technik od klasických po současné ustálené, se lépe a rychleji orientuje v požadavcích pedagoga a choreografa. Pro hudební doprovod je používána hudba všech žánrů. Výuka je směřována k reprezentativním vystoupením všech žáků.



Taneční obor učí základním principům držení těla, koordinaci pohybů ve vazbách a choreografiích požadované techniky. Žáci se naučí chápání hudby, její rytmizaci tempa, dynamiky atd. K výuce patří i sebeovládání, kritika a hodnocení sebe i ostatních. Nezbytnou součástí je důraz na celkové estetické vyznění tanečního díla (pohyb, hudba, kostým atd.).

### 5.3.1 Přípravné studium

V tanečním oboru se v rámci přípravné taneční výchovy děti učí prvnímu chápání prostoru, rytmu, tempa a základním tanečním krokům. Tančí se i s náčiním (stuha, šátek, obruč, švihadlo, apod.) a pomocí improvizace děti tvořivě přistupují k práci v hodinách. Nedílnou součástí jsou rytmická říkadla, písničky a lidové taneční hry. Využíván je i gymnastický koberec pro obratnost a základní akrobacii.

#### Učební plán – dvouleté přípravné studium I. stupně

|                           | 1. ročník | 2. ročník |
|---------------------------|-----------|-----------|
| Hudebně pohybová průprava | 1         | 1         |

#### Učební osnovy vyučovacích předmětů:

#### Vyučovací předmět: Hudebně pohybová průprava

##### 1. - 2. ročník

Žák:

- vytváří si návyk správného držení těla
- vypracovává si elementární pružnost a obratnost
- učí se orientaci v prostoru
- rozvíjí základy rytmického a intonačního cítění
- rozlišuje elementární dynamiku
- vypracovává si elementární vnitřní citlivost
- probouzí v sobě pohybovou fantazii a taneční cítění

### 5.3.2 Studijní zaměření – Taneční tvorba

#### Učební plán – Taneční tvorba

|                                   | I. stupeň |      |      |      |      |      |      | II. stupeň |       |        |       |
|-----------------------------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------------|-------|--------|-------|
|                                   | 1. r      | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r       | II. r | III. r | IV. r |
| Taneční tvorba                    | 1,5       | 1,5  | 3    | 3,5  | 3,5  | 3    | 3    | 3          | 3     | 3      | 3     |
| Recepce a reflexe tanečního umění |           |      |      |      |      | 0,5  | 0,5  |            |       |        |       |

#### Učební osnovy vyučovaného předmětu:

#### Vyučovaný předmět: Taneční tvorba

**Taneční tvorba:** v hodinách tohoto předmětu se učí a procvičuje technika (dle výběru pedagoga), pro správnou práci hlavy, rukou a paží, páteře, trupu, pánve, nohou, nártů, dále koordinace, práce a orientace v prostoru. Žáci jsou hodnoceni za zvládnutí techniky cvičení u tyče, na volnosti, skoků, přiměřené k jejich věku a dovednostem.

## **Předmět Taneční tvorba zahrnuje oblasti tanců:**

**Klasický tanec:** v rámci výuky si žáci seznámí s technikou klasického tance, která je přizpůsobena možnostem a dovednostem dětí.

**Současný tanec:** v rámci výuky se žáci seznámí s technikou současných tanců (Limon, Graham atd.), které jsou přizpůsobeny možnostem a dovednostem dětí.

**Lidový tanec:** v rámci výuky se žáci seznámí se základy lidových tanců, které jsou přizpůsobeny možnostem a dovednostem dětí

**Taneční praxe:** Žáci se v taneční praxi učí interpretaci pohybového díla, jehož součástí je technická a výrazová stránka. Vyvrcholením taneční praxe je veřejné reprezentativní vystoupení.

## **I. STUPEŇ**

### **1. - 2. ročník**

Žák:

- upevňuje návyky správného držení těla v základních polohách na místě (lehy, sedy, kleky, stoje)
- propracovává pohyb z místa, zejména taneční chůzi a běh
- posiluje jednotlivé svalové skupiny a zvyšuje jejich pohyblivost
- rozvíjí hudební cítění a vnitřní citlivost
- zvyšuje přiměřenými cviky celkovou sílu, pružnost, koordinaci a pohyblivost jednotlivých částí i celého těla
- rozvíjí smysl pro tempo, rytmus a dynamiku v souladu s hudbou
- zdokonaluje chůzi, běh, poskoky, cval, skoky, obraty, otáčky v krátkých kombinacích
- zvládá jednoduché taneční hry a lidové tance
- umí tanečně vyjádřit drobné hudební skladby i s náčiním
- využívá rytmické nástroje a náčiní

### **3. ročník**

Žák:

- vyjadřuje pohybem náladu v drobných skladbách
- tvoří na vlastní náměty
- rozvíjí pohybovou fantazii
- rozvíjí smysl pro hudební a taneční formu
- snaží se o kolektivní pohybovou i vnitřní souhru
- reaguje pohybem na různá tempa a jejich náhlé i postupné změny
- reaguje pohybem na dynamické změny v hudbě
- zvládá správné držení těla v základních polohách na místě i v pohybu z místa
- upevňuje uvědomělé ovládání jednotlivých svalových skupin

### **4 ročník**

Žák:

- rozvíjí krátké pohybové vazby v různých polohách na místě i v pohybu z místa
- rozvíjí smysl pro plynulý harmonický pohyb celého těla

- zvládá změnu polohy těžiště a zdokonaluje pohybovou koordinaci
- prohlubuje prostorové a hudební cítění
- projevuje se tvořivě v improvizaci a výrazových etudách
- připojuje v základních polohách na místě vhodné polohy a pohyby horních končetin a hlavy
- koordinuje pohybový projev tak, aby byl harmonický, taneční a estetický
- zvládá základní taneční kroky

## 5 ročník

Žák:

- upevňuje smysl pro plynulý, harmonický, koordinovaný pohyb celého těla v pohybových vazbách v různých polohách na místě i z místa
- uvědomuje si práci těžiště
- prohlubuje prostorové a hudební cítění
- rozvíjí osobitou tvořivost v improvizaci a výrazových etudách
- provádí cviky se správným držením těla
- zařazuje cviky na vytahování a vytáčení dolních končetin a cviky pro zpružnění páteře

## 6. ročník

Žák:

- dokáže improvizovat na dané téma
- tanečně vyjadřuje hudební skladby odlišného stylu
- rozvíjí výrazové schopnosti pohybu
- samostatně řeší drobné prostorové, rytmické a výrazové úkoly
- uvědomuje si pohyb z centra - centrální pohyb
- procvičuje švihy, vlny, impulsy, skoky, otáčky
- samostatně improvizuje
- vypracovává sílu dolních končetin násobením jednotlivých cviků u tyče i na volnosti

## 7. ročník

Žák:

- **zvládá všechny probrané pohybové prvky a jejich nejrůznější vazby v polohách přízemních, u tyče, na volnosti i v pohybu z místa s důrazem na uvědomělý centrální pohyb**
- **umí reagovat na nejrůznější hudbu a vytváří samostatně improvizaci**
- **řeší přiměřené prostorové, rytmické a výrazové úkoly**
- **připravuje choreografii pro závěrečné absolventské vystoupení**
- **zvládá základní pózy klasického tance se zaměřením na koordinaci dolních a horních končetin i hlavy**
- **zvládá základní skoky klasického tance**
- **zařazuje u tyče i na volnosti jednoduché vazby probraných prvků**

## II. STUPEŇ

## 1. - 2. ročník

Žák:

- získané dovednosti prohlubuje v praxi
- vazby skládá do choreografií
- improvizovat ne téma vztahů v prostoru
- vyjadřuje pocity, nálady, melodickou linku skladby
  - zvládá elementární a středně náročná cvičení současné nebo klasické techniky
  - rozvíjí osobitý taneční styl
  - rozšiřuje a prohlubuje hudební cítění
  - pěstuje vyšší nároky na tvořivé schopnosti

## 3. - 4. ročník

Žák:

- **zvládá náročnější prvky současné nebo klasické techniky**
- **v improvizaci prohlubuje schopnost a reaguje na tempo, rytmus, dynamiku a výraz hudby**
- **techniku procvičuje ve vazbách s ohledem na dokonalé provedení**
- **zdokonaluje provedení vazeb s ohledem na plynulost provedení a výrazovou dynamiku pohybu**
- **připravuje choreografie na různá vystoupení a absolventské koncerty společně s tanečním pedagogem**

### 5.3.3 Recepce a reflexe tanečního umění

Jde o hledání inspirací, asociací a souvislostí, jde o vnímání kultury v obecné rovině. Nabízí prožitky, porovnává vztahy mezi životem, člověkem a uměním. Taneční recepce a reflexe prolíná všemi aktivitami.

## 6. ročník

Žák:

- **čerpá náměty a inspirace z historie, z hudby, z literatury, z okolního světa**
- **individuálně si vybírá podněty z různých oblastí kultury**
- **zvyšuje své nároky na estetickou citlivost, imaginaci, tvořivost a fantazii**
- **dokáže předkládat svá řešení a v konfrontaci s jinými hledat to nejlepší**
- **podílí se na utváření týmové práce**

## 7 ročník

Žák:

- **orientuje se v hlavních rysech historického vývoje uměleckých slohů a směrů**
- **zajímá se o vyjadřovací prostředky současného tanečního umění**
- **formuluje a obhajuje své názory na umění**
- **je veden k estetické vnímavosti svého okolí, k důležitosti zachování zdravého životního prostředí a kulturních hodnot**

## 5.4 Literárně-dramatický obor

V literárně-dramatickém oboru nabízíme dětem sociální a osobnostní rozvoj prostřednictvím prvků a postupů dramatického umění.

Při výuce využíváme především dramatické improvizace, která je založená na lidské schopnosti jednat v navozených situacích, jako by byly skutečné.

Literárně-dramatický obor je oborem syntetizujícím; rozvíjí umělecké vlohy žáka k divadelnímu i slovesnému projevu.

Absolvováním literárně-dramatického oboru získávají žáci předpoklady pro úspěšné uplatnění jak v profesích uměleckých, pedagogických, tak také pro uplatnění v běžném životě.

### 5.4.1 Přípravné studium

#### Učební plán – dvouleté přípravné studium

|                     | 1. ročník | 2. ročník |
|---------------------|-----------|-----------|
| Dramatická průprava | 1         | 1         |

#### Učební osnovy vyučovacích předmětů:

##### Vyučovací předmět - Dramatická průprava

Obsahem učivě je jednoduchá dramatická hra, doplňující hry a pohybová, hudebně rytmičká a mluvní cvičení

##### 1. ročník

Žák:

- zvládne jednoduchou dramatickou hru
- rozliší stav napětí a uvolnění
- vnímá ostatní členy skupiny a spolupracuje s nimi

##### 2. ročník

Žák:

- zdokonaluje jednoduchou dramatickou hru
- zvládá jednoduchý rytmus a dynamiku
- orientuje se v prostoru
- podílí se aktivně na jednoduché dramatické hře

### 5.4.2 Studijní zaměření – Divadelní improvizace

#### Učební plán

|  | I. stupeň | II. stupeň |
|--|-----------|------------|
|--|-----------|------------|

|                                   | 1. r | 2. r | 3. r | 4. r | 5. r | 6. r | 7. r | I. r | II. r | III. r | IV. r |
|-----------------------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|-------|--------|-------|
| Základy improvizace               | 1    | 2    | 2    | 2    | 3    | 3    | 3    | -    | -     | -      | -     |
| Dramatický projev a přednes       |      |      | 0,5  | 0,5  | 0,5  | 0,5  | 1    | 0,5  | 0,5   | 0,5    | 0,5   |
| Divadelní a improvizáčnická praxe |      |      |      |      |      |      |      | 2    | 3     | 3      | 3     |

## Učební osnovy vyučovacích předmětů:

### Vyučovací předmět – Základy improvizace

Předmět vychází z improvizace a dramatické hry. Jde o celostní tvořivou dramatickou činnost.

#### I. STUPEŇ:

##### 1. ročník

Žák:

- uvědomuje si partnery v prostoru a reaguje na ně
- zvládá jednoduchou partnerskou hru se zástupným textem a rekvizitou
- zvládá správné držení těla

##### 2. ročník

Žák:

- v etudě zvládne jednoduchý dramatický děj
- zvládne v jednoduchých hrách základní směry pohybu
- uvědomuje si svoji roli v příběhu a podle toho jedná
- vysvětlí pojem štronzo

##### 3. ročník

Žák:

- přizpůsobí své jednání změně zadaných okolností
- zvládne jednoduchou dramatickou hru s předmětem
- ve hře zvládne jednoduchou charakterizaci
- vysvětlí pojem etuda a její stavbu

##### 4. ročník

Žák:

- zvládne navázat v jednoduchých cvičeních a etudách kontakt s partnerem
- uvědomuje si odlišnost výrazu zvládnutých cviků při motivovaných tempových, rytmických a dynamických variantách
- orientuje se v základních divadelních pojmech (etuda, rekvizita, daná okolnost, zástupná rekvizita)
- zvládne krátké pointované sdělení (mluvené i psané)

##### 5. ročník

Žák:

- zvládne vlastní vyjádření námětu a využije při tom získané základní odborné dovednosti a znalosti

- fixuje tvar etud
- zvládne koordinační cvičení s předmětem
- vysvětlí, co je to improvizace
- 

#### 6. ročník

Žák:

- zvládne jednoduchou improvizaci
- vede jednoduchou pohybovou rozcvičku
- zvládne techniku psaní jednoduchého dramatického tvaru
- realizuje sám nebo ve skupině zpracovaný krátký divadelní tvar
- vědomě pracuje se získanými odbornými znalostmi

#### 7. ročník

Žák:

- **zvládá jednoduchou slovní improvizaci (konferování, reportáž)**
- **formuluje svůj názor na zhlédnuté divadelní představení, hodnotí je**
- **improvizuje na dané téma a přizpůsobuje improvizaci změně žánru**
- **komunikuje prostřednictvím dramatického jednání (verbálního i neverbálního)**
- **vnímá diváka**
- **zvládá reflexi práce druhých**
- **respektuje ostatní a zvládá přijmout kritiku své vlastní práce**
- **podílí se na realizaci absolventského představení, přijímá svoji roli**

### Vyučovací předmět – Dramatický projev a přednes

Předmět vychází z práce na textu prózy a poezie, z interpretace slovesného díla. Předmět vyžaduje individuální práci s žáky.

#### 3. ročník

Žák:

- zvládne rezonanci na přední opoře
- zvládne ve výrazových variantách správnou výslovnost vokálů
- zaujme a přednesem vyjádří osobní vztah k tématu literární předlohy

#### 4. ročník

Žák:

- zvládne ve cvičeních vyjádření jednoduchého podtextu
- prohlubuje práci na textu
- uvědomuje si základní výrazové prvky přednesu
- uplatňuje správné technické návyky v mluvním projevu

#### 5. ročník

Žák:

- v nadsázce zvládne různé výrazové varianty řečových cvičení

- zvládá logicky myšlenku autorova textu a obohatí ji o vlastní interpretační postoj
- zvládá a uplatňuje ve výrazových variantách správné technické návyky mluvního projevu

#### 6. ročník

Žák:

- orientuje se v myšlence autorova textu a obohatí ji o vlastní interpretační postoj
- samostatně vybere vhodný text i jeho tvořivou kultivovanou interpretaci
- vědomě využívá základní výrazové prvky přednesu
- tvoří krátké literárně-dramatické tvary

#### 7. ročník

Žák:

- zvládne sám vybrat vhodnou textovou předlohu pro individuální tvorbu
- zvládne analýzu zvoleného textu
- vybranou textovou předlohu tvořivě a kultivovaně s osobním zaujetím interpretuje
- vysvětlí základní výrazové prvky přednesu– významný přízvuk, pauza, intonace, tempo, rytmus, dynamika

## II. STUPEŇ:

### Vyučovací předmět – Divadelní a improvizální praxe

Hlavním obsahem výuky jsou tvořivé dramatické činnosti. Vedou od improvizací a krátkých etud až k vytváření větších ucelených tvarů zpracovávajících daná témata. Vede žáky k samostatné umělecké činnosti. Obsah předmětů navazuje na obsah předmětů I. stupně.

Metody a formy práce vycházejí z předpokladu předchozí odborné přípravy žáků na I. stupni.

#### 1. ročník

Žák:

- zvládá orientaci v literárních a dramatických žánrech
- improvizuje na dané téma
- zvládá v improvizaci žánrovou změnu
- pravdivě jedná v zadané situaci
- seznamuje se s vybranými kapitolami dějin divadla

#### 2. ročník

Žák:

- zvládá se naladit na dané téma
- je schopen koncentrace
- snaží se o vytvoření tvořivé atmosféry
- orientuje se v základech kultury dramatické tvorby
- prohlubuje a zdokonaluje získané dovednosti a schopnosti

#### 3. ročník

Žák:



- zvládá práci na jevištní postavě (charakterizace)
- analyzuje předlohu a formuluje téma inscenace
- improvizuje v daných kategoriích
- reflektuje svoji práci i práci jiných
- zdokonaluje využití základních výrazových prostředků pro sdělování
- zná zákonitosti výstavby dramatického tvaru

#### 4. ročník

Žák:

- **rozvíjí schopnost spolupráce, naslouchání a reflektování**
- **zvládá vědomou stylizaci v daném žánru**
- **podílí se poučeně a aktivně na tvorbě jednotlivých složek divadelní inscenace**
- **dokáže zhodnotit vybrané dramatické dílo na základě získaných vědomostí a dovedností**
- **vytváří herecky charakter postavy**
- **je schopen hluboké sebereflexe**
- **je schopen kriticky reflektovat práci nejen svoji, ale i druhých**

#### Vyučovací předmět – Dramatický projev a přednes

Obsahem předmětu je práce na poezii, próze, monologu, dialogu; interpretaci, zdokonalování umění sdělení a výrazových prostředků

#### 1. ročník

Žák:

- dokáže vybrat vhodný text k interpretaci
- dokáže analyzovat daný text
- pracuje na zdokonalení mluvní techniky
- zvládá samostatnou mluvní rozcvičku

#### 2. ročník

Žák:

- zdokonaluje získané vědomosti a znalosti z předešlých ročníků
- zvládá uvědomělý způsob dýchání
- interpretuje tvořivě zvolený text
- hledá nové možnosti svého hlasového projevu (tóny, šumy, citoslovce,...)

#### 3. ročník

Žák:

- zvládá základy a zásady hlasové hygieny
- pracuje na zdokonalení sólového projevu
- prohlubuje nabyté dovednosti

#### 4. ročník

Žák:

- samostatně vybere vhodnou textovou předlohu k vlastní interpretaci
- zvládne realizaci vybraného textu
- zvládne použití základních výrazových prostředků pro sdělování (pauza, intonace, tempo, rytmus, dynamika, významový přízvuk)

### **5.4.3 Studium pro dospělé**

Studium pro dospělé je organizováno v souladu s Vyhláškou o základním uměleckém vzdělávání č. 71/2005 Sb. O zařazení dospělého žáka do tohoto studia rozhoduje ředitel školy. Vzdělávací obsah jednotlivých vyučovacích předmětů vypracuje učitel pro každého žáka. Hodinové dotace odpovídají učebním plánům pro základní studium II. stupně.

*Poznámka: učební plán studia pro dospělé se týká všech studijních zaměření*

## 6 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Škola má zkušenosti s výukou žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. (Např. byl na naší škole vyučován v hudebním oboru žák slepý, žákyně s poruchou pohybového aparátu, dítě s omezenou hybností ruky po operaci mozku apod.).

Pro dítě se speciální vzdělávací poruchou (speciálními vzdělávacími poruchami) je vypracován samostatný dokument, který je uložen v třídní knize žáka.

(Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami upravuje § 16 zákona č. 561/2004 Sb. a vyhláška č. 73/2005 Sb.)

Počet dětí s diagnostikovanými problémy i na ZUŠ přibývá.

Výuka dítěte se speciální potřebou/potřebami klade velké nároky především na učitele skupinové a kolektivní výuky.

V hudebním oboru je situace do jisté míry příznivější v tom, že dítě je vyučováno rovněž individuálně, což umožňuje učiteli se maximálně přizpůsobovat potřebám žáka a vést výuku co nejoptimálněji. V rámci hudebního oboru, kde určitý předmět vyučuje více pedagogů, se snažíme naplňovat zásadu „vhodný učitel správnému žákovi“.

Škola nemá problém v materiálním zabezpečení výuky žáků se speciálními potřebami: např. má pro případ potřeby bezbariérový přístup do budovy, WC pro vozíčkáře v přízemí, tři ze čtyř oborů mají učebny právě v přízemí. Děti s omezeními pohybového aparátu tedy mají znevýhodnění pouze v případě docházky do výtvarného oboru, jehož obě učebny se nacházejí v prvním patře.

Za rozhodující pro úspěšnou, motivační a často i terapeutickou výuku považujeme (vyjma osobnosti pedagoga) otevřenou komunikaci s rodiči těchto žáků. Pedagog musí být s rodiči neustále v kontaktu a musí být schopen jednat taktně a empaticky.

Žáci jsou vyučováni podle platného ŠVP, na základě posudku pedagogicko-psychologické poradny (speciálního pedagogického centra), žádosti rodičů a rozhodnutí ředitele školy jsou učební osnovy pro žáka modifikovány dle jeho individuálních potřeb. Pro takto zařazené dítě učitel vypracovává individuální vzdělávací plán. Pedagogové zohledňují druh, stupeň a míru postižení při hodnocení žáka.

## 7 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Práci s mimořádně nadanými dětmi a dětem talentovaným věnujeme péči. Naší snahou je, aby žádné mimořádně talentované dítě neušlo naší pozornosti. O časové dotaci těmto žákům rozhodne ředitel školy na doporučení třídního učitele.

Využíváme možnosti individualizace vzdělávacího obsahu, v případě hudebního oboru můžeme realizovat zásadu „vhodný pedagog správnému žákovi“ (tuto proklamujeme i v případě výuky dětí s handicapem).

Žáci, kteří byli diagnostikováni pedagogicko-psychologickou poradnou nebo speciálním pedagogickým centrem jako mimořádně nadaní, mají individuální vzdělávací plán, který zpracuje třídní učitel žáka.

(Řídíme se zákonem č. 561/2004 Sb., novelizací č.472/2011 a vyhláškou č. 73/2005 Sb.)

Žákům poskytujeme maximální příležitost k prezentaci průběžných výstupů studia. Zároveň se také pokoušíme usměrňovat osobnostně-volní vlastnosti žáka – vedeme jej k toleranci, k rovnému přístupu ke spolužákům, budujeme a rozvíjíme jeho schopnost spolupracovat s ostatními a pomáhat jiným.

Školou prochází řada nadaných žáků v rámci všech čtyř jejích oborů. Tito si výborně vedou na středních a vysokých uměleckých školách a dále pak v umělecké praxi. S těmito žáky škola zůstává v kontaktu, absolventi se do školy vrací a se ZUŠ spolupracují.

Výrazným rysem práce s mimořádně nadanými žáky je úzká spolupráce s rodiči.

## 8 HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

### 8.1 Zásady a způsob hodnocení žáků

Při klasifikaci (průběžné), při slovním hodnocení, rozboru žákova výkonu, srovnáním výkonu s ostatními, v rozhovorech apod. stavíme na tom, co se podařilo, co je přínosné, všímáme si toho, co je dobré, správné, co přináší vývoj, posun. Chyby/chybu vnímáme taktéž pozitivně – odhalená chyba přináší poznání, poučení a možnost být napravena.

Klasifikace žáka není cílem, ale prostředkem vzdělávání žáka.

Průběžná klasifikace je v souladu s klasifikací na konci obou pololetí – používá čtyřstupňovou číselnou škálu:

1 – výborný, 2 – chvalitebný, 3 – uspokojivý, 4 – neuspokojivý (výkon).

Celkový prospěch na vysvědčení je stanoven třemi stupni:

- Prospěl (a) s vyznamenáním
- Prospěl (a)
- Neprospěl (a)

#### **Průběžné hodnocení:**

Žák je klasifikován z předmětu průběžně alespoň 1x v měsíci při pravidelné docházce. Znamku učitel zaznamená do třídní knihy a žákovské knížky.

V případě absence (nemoc, prázdniny, jiné důvody) v konkrétním předmětu je žák hodnocen nejpozději druhou hodinu, kterou absolvoval.

Při hodnocení porovnáváme aktuální výkon s dřívějším stavem (zda došlo k posunu, jak a do jaké míry), do hodnocení promítáme píli, aktivitu žáka, ochotu pracovat, v jakém stavu jsou žákovy dovednosti a vědomosti k jeho osobnímu maximu.

Znamka zahrnuje:

- úroveň zvládnutí zadaných úkolů
- kvalitu domácí přípravy
- aktivitu, píli a celkový přístup žáka k práci v hodině

Kromě klasifikace (znamka) v žákovské knížce, třídní knize a na vysvědčení může pedagog využívat pro zápisy v žákovské knížce a třídní knize i další formy hodnocení žáka. Tyto alternativní formy nenahrazují klasifikaci, mají motivační charakter.

### **Hodnocení v pololetí a na konci školního roku:**

Žák je na konci obou pololetí hodnocen z jednotlivých předmětů známkou na vysvědčení.

Známku stanoví učitel na základě:

- průběžné klasifikace
- úrovně splnění požadavků učebních osnov
- v případě rozpracování učebních osnov do delších časových úseků klasifikujeme pokroky žáka ve směru ke splnění formulovaných výstupů
- kvality i kvantity prezentace žáka na veřejnosti (výstavy, vystoupení)

(Na vysvědčení je žák hodnocen především na základě výkonu v hodinách. Znamka z komisionálních zkoušek má orientační charakter.)

### **Postup do dalšího ročníku:**

Škola organizuje v hudebním oboru postupové a závěrečné komisionální zkoušky.

Požadavky ke zkouškám v rámci hudebního oboru vypracovávají komise (klávesových, smyčcových, dechových, lidových nástrojů a zpěvu).

Kritériem postupu žáka do dalšího ročníku HO je úspěšné vykonání komisionální zkoušky.

Kritériem postupu žáka do dalšího ročníku v rámci VO, TO a LDO je absolvování nejméně jednoho vystoupení, výstavy, představení za školní rok.

### **Absolvování stupně:**

Žák splní učební osnovy ŠVP pro I. či II. stupeň ZUŠ s hodnocením výborný, chvalitebný či uspokojivý

Vystoupí na absolventském koncertě, vystaví své práce výstavě, aktivně se zúčastní vystoupení, představení, případně složí komisionální zkoušky před komisí (sestavenou nejméně ze 3 pedagogů – viz platná legislativa)

## **8.2 Oblasti vlastního hodnocení školy**

Struktura a frekvence zpracování hodnocení školy podléhá platné normě.

### **Oblasti autoevaluace školy tvoří:**

- podmínky vzdělávání
- průběh vzdělávání
- podpora žáků
- spolupráce s rodiči

- řízení školy
- kvalita personální práce
- další vzdělávání pedagogických pracovníků
- úroveň výsledků práce školy

Na tyto výše uvedené oblasti je soustředěná pozornost a tyto oblasti sledujeme.